

1^ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
Περιήγησης και Χαρτογράφησης του Ελληνικού Χώρου
Η Κύπρος στο σταυροδρόμι των αναζητήσεων
χαρτογράφων και περιηγητών
από τον 15^ο έως τον 20^ο αιώνα

1st INTERNATIONAL CONFERENCE
on The Greek World in Travel Accounts and Maps
Cyprus on the crossroads of travellers
and map-makers from the 15th to 20th century

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ / IN CO-OPERATION WITH

Πανεπιστήμιο Αιγαίου
University of the Aegean

Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας
του Πανεπιστημίου Κύπρου
Department of History and Archaeology
of the University of Cyprus

18-20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2012 ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΥΚΛΑΔΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
18-20 OCTOBER 2012 MUSEUM OF CYCLADIC ART

Μήνυμα Προέδρου	2	3	President's Message
Διοργάνωση	4	5	Organisation
Πρόγραμμα	6	7	Programme
Γενικές Πληροφορίες	16	17	Conference Information
Ομιλητές	18	19	Speakers
Περίληψεις & Βιογραφικά Σημειώματα Ομιλητών	21	21	Speakers' Abstracts & CVs

Αγαπητοί Φίλοι,

Το Ίδρυμα **Sylvia Ioannou Foundation**, κάτοχος μιας πλούσιας συλλογής τεκμηρίων για την Κύπρο και τη Μεσόγειο, διοργανώνει το πρώτο του διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου. Το Συνέδριο πραγματοποιείται στην Αθήνα, στις **18-20 Οκτωβρίου 2012** στο **Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης**.

Στο Συνέδριο συμμετέχουν διακεκριμένοι επιστήμονες και ερευνητές. Στόχος του Συνεδρίου είναι να αναδειχτεί ο θησαυρός των ιστορικών τεκμηρίων για την Κύπρο και να μελετηθούν οι απαρχές και οι μεταβολές, οι συνέχειες και οι αντιθέσεις στην ιστορία των προσλήψεων και των αποτυπώσεών τους.

Με την ευκαιρία της ανάληψης από την Κύπρο της Προεδρίας της Ε.Ε. (Ιούλιος-Δεκέμβριος 2012), το θέμα του Συνεδρίου είναι:

**«Η Κύπρος στο σταυροδρόμι των αναζητήσεων χαρτογράφων
και περιηγητών από τον 15^ο έως τον 20^ο αιώνα»**

Οι θεματικές ενότητες του Συνεδρίου είναι:

- ⌋ Εικόνες της Κύπρου κατά την πρώιμη νεωτερικότητα: Νήματα της παράδοσης.
- ⌋ Μεταβαλλόμενες εικόνες και αντιστοιχίσεις: Οθωμανική κυριαρχία και δυτική διείσδυση.
- ⌋ Αντιθέσεις και προκλήσεις: αυτοκρατορία, αποικιοκρατία και έθνος.
- ⌋ Χαρτογραφικές και περιηγητικές συλλογές στην ψηφιακή εποχή.

Ελπίζουμε ότι η συμμετοχή σας θα συμβάλει σημαντικά στην επιτυχία του 1^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Περιήγησης και Χαρτογράφησης του Ελληνικού Χώρου.

Καλώς ήλθατε!

Σύλβια Ιωάννου
Ιδρυτής του *Sylvia Ioannou Foundation*
Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής

Dear Friends,

The ***Sylvia Ioannou Foundation***, owner of a rich collection of books, maps and manuscripts on Cyprus and the Mediterranean, is organising its 1st International Conference in co-operation with the University of the Aegean and the Department of History and Archaeology of the University of Cyprus. The Conference will be held in Athens, Greece on **18th-20th October 2012** at the **Museum of Cycladic Art**.

The aim of the Conference is to highlight the treasure trove of historical documents devoted to Cyprus and to study their origins and transformations, as well as the consistencies and contrasts of the story of how they were apperceived and imprinted. Academic leaders and international researchers will be participating.

On the occasion of Cyprus assuming the E.U. Presidency (July-December 2012), the theme of the Conference will be:

**“Cyprus on the Crossroads of Travellers and Map-makers
from the 15th to 20th Century”**

The thematic sections are:

-) The Images of Cyprus in Early Modern Times: Threads of Tradition.
-) Changing Images and Points of Correspondence: Ottoman Domination and Western Penetration.
-) Contrasts and Challenges: Empire, Colonialism and Nation.
-) Cartographical and Travellers' Collections in the Digital Age.

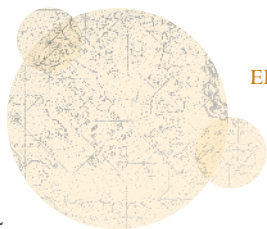
We sincerely hope that you will join us in making the 1st International Conference on the Greek World in Travel Accounts and Maps a true success.

Welcome to Athens!

Yours sincerely

Sylvia Ioannou

Founder of the *Sylvia Ioannou Foundation*
President of the Organising Committee

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

4

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Χρήστος Ζαχαράκης Πασχάλης Κιτρομηλίδης	<i>Πρέσβης ε.τ. Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών</i>
Ευάγγελος Λιβιεράτος	<i>Καθηγητής Ανωτέρας Γεωδαισίας και Χαρτογραφίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης / Πρόεδρος ICA</i>
Χρύσα Μαλτζέζου	<i>Ακαδημαϊκός, Διευθύντρια Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας</i>
Βίκτωρ Θ. Μελάς	<i>Γενικός Γραμματέας του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης</i>
Χριστόφορος Πισσαρίδης	<i>Νόμπελ Οικονομικών, Καθηγητής Οικονομικών στο London School of Economics, κάτοχος της έδρας Norman Sosnow</i>
Παναγιώτης Ν. Σουκάκος	<i>Ομ. Καθηγητής Ορθοπαιδικής, Ιατρική Σχολή, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών</i>
Πάρις Τσάρτας Κωνσταντίνος Χριστοφίδης	<i>Πρύτανης Πανεπιστημίου Αιγαίου Πρύτανης Πανεπιστημίου Κύπρου</i>

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

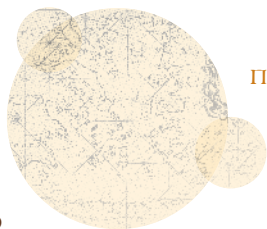
Πρόεδρος Σύλβια Ιωάννου-Χριστοδούλου	<i>Ιδρυτής του Sylvia Ioannou Foundation</i>
Γενικός Γραμματέας Άρτεμις Σκούταρη	<i>Διευθύντρια, Sylvia Ioannou Foundation</i>
Μέλη Ελένη Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη	<i>τ. Καθηγήτρια της Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού, Ιόνιο Πανεπιστήμιο</i>
Ελένη Αντωνιάδου	<i>Σύμβουλος, Sylvia Ioannou Foundation, (Ελληνική Φιλολογία)</i>
Γιώργος Γεωργής	<i>Αν. Καθηγητής της Ιστορίας του Νεότερου Ελληνισμού, Πανεπιστήμιο Κύπρου</i>
Παναγιώτης Δουκέλλης	<i>Αν. Καθηγητής Ρωμαϊκής Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου</i>
Μαργαρίτα Δρίτσα	<i>τ. Καθηγήτρια Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο</i>
Γιώργος Τόλιος	<i>Διευθυντής Ερευνών, Ι.Ν.Ε./Ε.Ι.Ε.</i>

**HONORARY
COMMITTEE**

Constantinos Christofides	<i>Rector, University of Cyprus</i>
Paschalis Kitromilides	<i>Professor of Political Science, University of Athens</i>
Evangelos Livieratos	<i>Professor of Higher Geodesy and Cartography, Aristotle University of Thessaloniki / Chair of ICA</i>
Chryssa Maltezos	<i>Member of the Academy of Athens, Director of the Hellenic Institute in Venice</i>
Victor Th. Melas	<i>General Secretary, Board of Directors, Cultural Foundation of the National Bank of Greece</i>
Christopher Pissarides	<i>Nobel Prize for Economics, Professor of Economics, Norman Sosnow Chair, London School of Economics</i>
Panayotis N. Soucacos	<i>Professor Emeritus, Department of Orthopaedic Surgery, School of Medicine, University of Athens</i>
Paris Tsartas	<i>Rector, University of the Aegean</i>
Christos Zacharakis	<i>Ambassador ad h.</i>

**ORGANISING
COMMITTEE**

President	
Sylvia Ioannou-Christodoulou	<i>Founder of the Sylvia Ioannou Foundation</i>
General Secretary	
Artemis Scutari	<i>Director of the Sylvia Ioannou Foundation</i>
Members	
Helen Angelomatis-Tsougarakis	<i>r. Professor of Modern Greek History, Ionian University</i>
Eleni Antoniadou	<i>Advisor to the Sylvia Ioannou Foundation, (Greek Literature)</i>
Panagiotis Doukellis	<i>Associate Professor of Roman History, University of the Aegean</i>
Margarita Dritsas	<i>r. Professor of European Economic and Social History, Hellenic Open University</i>
Giorgos Georgis	<i>Associate Professor of Modern Greek History, University of Cyprus</i>
George Tolia	<i>Research Director, Institute for Historical Research, National Hellenic Research Foundation</i>

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

6

ΠΕΜΠΤΗ, 18 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2012

18.00-19.00

Εγγραφές

Εναρκτήρια Συνεδρία

19.00-19.30

Χαιρετισμοί

Πάρις Τσάρτας,
Πρύτανης Πανεπιστημίου Αιγαίου

Κωνσταντίνος Χριστοφίδης,
Πρύτανης Πανεπιστημίου Κύπρου

Χρύσα Μαλτέζου,
Ακαδημαϊκός, Διευθύντρια Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας

Χρήστος Ζαχαράκης,
Πρέσβης ε.τ.

19.30-20.00

Εναρκτήρια ομιλία

Στέλιος Χριστοδούλου, Πρόεδρος του *Sylvia Ioannou Foundation*

20.30-22.00

Δεξίωση Υποδοχής

THURSDAY 18 OCTOBER 2012

18.00-19.00 | **Registration**

Inaugural Session

19.00-19.30 | **Welcome Addresses**

Paris Tsartas,
Rector of the University of the Aegean

Constantinos Christofides,
Rector of the University of Cyprus

Chryssa Maltezou,
Member of the Academy of Athens,
Director of the Hellenic Institute in Venice

Christos Zacharakis,
Ambassador ad h.

19.30-20.00 | **Inaugural Speech**

Stelios Christodoulou, President of the *Sylvia Ioannou Foundation*

20.30-22.00 | **Welcome Reception**

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 19 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2012

08.30-09.00

Εγγραφές

Συνεδρία I

Εικόνες της Κύπρου κατά την πρώιμη νεωτερικότητα: Νήματα της παράδοσης

A. 09.00-10.30

Πρόεδρος: Παναγιώτης Δουκέλλης

Catherine Delano-Smith

Χαρτογραφώντας τη μεσαιωνική βιβλική εξήγηση κατά την περίοδο της Μεταρρύθμισης: Τοποθετώντας την Κύπρο στον χάρτη

Γιώργος Τόλιος

Κοσμογραφήματα της Κύπρου

Patrick Gautier Dalché

Η γεωγραφική μέθοδος ενός ουμανιστή: Η περιγραφή της Κύπρου του Pietro Ranzano (1427/1428 - 1492/1493)

Chet Van Duzer

Η Κύπρος σε μια εικονογραφημένη γεωγραφική εγκυκλοπαίδεια του Ύστερου Μεσαίωνα

10.30-10.50

Διάλειμμα καφέ

B. 10.50-12.20

Πρόεδρος: Pedro Bádenas de la Peña

Gilles Grivaud

Σχέδια, χάρτες και μακέτες Βενετών στρατιωτικών μηχανικών στην Κύπρο

Κατερίνα Β. Κορρέ

Χωρογραφία της βενετικής Κερύνειας (Cirenes) στα μέσα του 16^{ου} αιώνα

Λευκή Μιχαλίδου

Αναζητήσεις χαρτογράφων και περιηγητών στην Κύπρο τον 16^ο αιώνα: Η περιήγηση του Ludwig Tschudi το 1519

Tony Campbell

Γιατί εξακολουθούσαν να παράγονται οι μεσαιωνικοί ναυτικοί χάρτες τέσσερις αιώνες μετά; Μήπως η απάντηση βρίσκεται στο Αιγαίο;

12.20-13.30

Διάλειμμα

FRIDAY 19 OCTOBER 2012

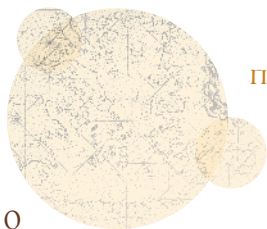
08.30-09.00**Registration****Session I****The Images of Cyprus in Early Modern Times: Threads of Tradition****A. 09.00-10.30****Chair: Panagiotis Doukellis****Catherine Delano-Smith**Mapping Medieval Biblical Exegesis in the Reformation:
Putting Cyprus on the Map**George Tolia**

Cyprus in Cosmographic Narratives

Patrick Gautier Dalché La méthode géographique d'un humaniste: la description de Chypre de
Pietro Ranzano (1427/1428 - 1492/1493)[The Geographical Method of a Humanist: The Description of Cyprus by
Pietro Ranzano (1427/1428 - 1492/1493)]**Chet Van Duzer**

Cyprus in a Late Medieval Illustrated Encyclopedia of Geography

10.30-10.50**Coffee break****B. 10.50-12.20****Chair: Pedro Bádenas de la Peña****Gilles Grivaud**Dessins, plans et maquettes des ingénieurs militaires vénitiens à Chypre
[Designs, Plans, and Models by Venetian Military Engineers in Cyprus]**Katerina V. Korré**The Chorography of Venetian Kyrenia (Cirenes) in the Mid-16th Century**Lefki Michaelidou**In the Quest of Cartographers and Travellers to Cyprus During the
16th Century: The Travels of Ludwig Tschudi in 1519**Tony Campbell**Why Were Medieval Sea Charts Still Being Produced Four Centuries Later?
Does the Answer Lie in the Aegean?**12.20-13.30****Break**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΙΟ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 19 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2012

C. 13.30-15.00

Πρόεδρος: Γιώργος Γεωργής

Ελισάβετ Α. Ζαχαριάδου

Η σιωπή του Οθωμανού χαρτογράφου Piri Reis σχετικά με τον τάφο της Χαλά Σουλτάν στη Λάρνακα

Benjamin Arbel

Η περιγραφή της Αμμοχώστου από τον Elijah του Pesaro, 1563

Tudor Dinu

Ο Ρουμάνος Ηγεμόνας Petru Cercel (1583-1585) στη Ρόδο και την Κύπρο

Παναγιώτης Δουκέλλης

Από την φυσική και την θρησκευτική γεωγραφία στα μοναστηριακά τοπία: Βασίλι Γκρηγκόροβιτς Μπάρσκι

15.00-15.30

Συζήτηση

Πρόεδρος: Catherine Delano-Smith

15.30-15.50

Διάλειμμα καφέ

Συνεδρία II

Μεταβαλλόμενες εικόνες και αντιστοιχίσεις: Οθωμανική κυριαρχία και δυτική διείσδυση

A. 15.50-17.00

Πρόεδρος: Ίλια Χατζηπαναγιώτη - Sangmeister

Μιχάλης Ν. Μιχαήλ, Ευτύχιος Γαβριήλ

Η Κύπρος στην Κοσμογραφία (Cihannüma) του Οθωμανού γεωγράφου Kâtib Çelebî

Ελένη Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη

Αστικός χώρος και ύπαιθρος στα περιηγητικά κείμενα για την Κύπρο

Ρίτα Κ. Σεβέρη

Although to Sight Lost to Memory Dear: Η περιδιάβαση στην Κύπρο

FRIDAY 19 OCTOBER 2012

C. 13.30-15.00**Chair: Giorgos Georgis****Elizabeth A. Zachariadou**

The Silence of Ottoman Cartographer Piri Reis Concerning the Tomb of Hala Sultan in Larnaca

Benjamin Arbel

Elijah of Pesaro and his Description of Famagusta, 1563

Tudor Dinu

The Romanian Prince Petru Cercel (Earring Peter) (1583-1585) in Rhodes and Cyprus

Panagiotis Doukellis

From the Natural and the Religious Geography to the Monastery Landscapes: Vasili Barskij

15.00-15.30**Discussion****Chair: Catherine Delano-Smith****15.30-15.50****Coffee break**

**Session II - Changing Images and Points of Correspondence:
Ottoman Domination and Western Penetration**

A. 15.50-17.00**Chair: Julia Chatzipanagioti - Sangmeister****Michalis N. Michael, Eftihios Gabriel**

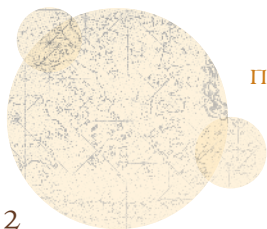
Cyprus in the Cosmography (Cihannüma) of the Ottoman Geographer Kâtib Çelebî

Helen Angelomatis-Tsougarakis

Towns and Countryside of Cyprus in Travellers Accounts

Rita C. Severis

Although to Sight Lost to Memory Dear: Peregrinations in Cyprus

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

12

ΣΑΒΒΑΤΟ, 20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2012

08.30-09.00

Εγγραφές

B. 09.00-10.10

Πρόεδρος: Tony Campbell

Laurence Worms

Τρεις Αγγλικοί χάρτες της Κύπρου – Morden, Jefferys και Drummond

Ίλια Χατζηπαναγιώτη-Sangmeister

Ανασυστήνοντας την προφορικότητα: Ταξιδιώτες και δίκτυα στην Κύπρο του 18^{ου} αιώνα

Pedro Bádenas de la Peña

Η επίσκεψη στην Κύπρο του Δομίνγκο Μπαδία (Άλι Μπέη) και άλλων Ισπανών περιηγητών

10.10-10.30

Συζήτηση

Πρόεδρος: Λευκή Μιχαλίδου

10.30-10.50

Διάλειμμα καφέ

Συνεδρία III

Αντιθέσεις και προκλήσεις: αυτοκρατορία, αποικιοκρατία και έθνος

A. 10.50-12.20

Πρόεδρος: Benjamin Arbel

Μαργαρίτα Δρίτσα

Οικονομικές προσεγγίσεις ταξιδιωτών για την Κύπρο: Το νέο "Eldorado";

John K. Walton

Τουρισμός και άτυπη αυτοκρατορία στη Μεσόγειο:

Οι Βρετανοί και η Μαγιόρκα, 1919-1973

Μαίρη Ρούσσου-Σίνκλαιρ

Οι Βρετανικές ταξιδιωτικές αφηγήσεις για την Κύπρο: Οι μεταμορφώσεις της Κυπριακής ταυτότητας (1878-1960)

Κυριάκος Δημητρίου

Οι Βρετανοί περιηγητές στα τέλη του δέκατου ένατου αιώνα: Πολιτισμικές αναπαραστάσεις και η ιδεολογία του Ιμπεριαλισμού

12.20-13.30

Διάλειμμα

SATURDAY, 20 OCTOBER 2012

08.30-09.00**Registration****B. 09.00-10.10****Chair: Tony Campbell****Laurence Worms**

Three English Maps of Cyprus – Morden, Jefferys and Drummond

Julia Chatzipanagioti-Sangmeister Reconstructing Orality: Travellers and Networks in Cyprus in the 18th Century**Pedro Bádenas de la Peña**

The Visit to Cyprus of Domingo Badía (Ali Bey) and Other Spanish Travellers

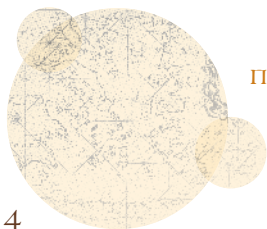
10.10-10.30**Discussion****Chair: Lefki Michaelidou****10.30-10.50****Coffee break****Session III****Contrasts and Challenges: Empire, Colonialism and Nation****A. 10.50-12.20****Chair: Benjamin Arbel****Margarita Dritsas**

Travellers' Economic Perspectives on Cyprus: The New 'Eldorado'?

John K. Walton Tourism and Informal Empire in the Mediterranean:
The British and Mallorca, 1919-1973**Mary Roussou-Sinclair**

British Travellers' Perception of Cypriot Identities (1878-1960)

Kyriakos Demetriou British Travellers in the Late 19th Century. Cultural Representations and the Ideology of Imperialism**12.20-13.30****Break**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

14

ΣΑΒΒΑΤΟ, 20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2012

B. 13.30-15.00

Πρόεδρος: Gilles Grivaud

Sabine Rogge

Eugen Oberhummer – ένας Γερμανός γεωγράφος και κλασικιστής περιηγείται την Κύπρο στο τέλος του 19^{ου} αιώνα

Γιώργος Γεωργής

Τα Ελληνικά περιηγητικά κείμενα για την Κύπρο του 19^{ου} αιώνα

Αικατερίνη Παπαδουλάκη

Έλληνες επισκέπτες στην Κύπρο κατά τον 20^ο αιώνα: Εμπειρίες, αντιλήψεις, παραδοχές

Ελένη Αντωνιάδου

Gladys Peto, Αθηνά Ταρσούλη: «Λεπτομέρειες στην Κύπρο»

15.00-15.30

Συζήτηση

Πρόεδρος: John K. Walton

15.30-15.50

Διάλειμμα καφέ

Συνεδρία IV

Χαρτογραφικές και περιηγητικές συλλογές στην ψηφιακή εποχή

15.50-16.30

Πρόεδρος: Άρτεμις Σκούταρη

Εύη Σαχίνη

Σύγχρονες τεχνολογίες και εξελιγμένα εργαλεία για τη διαδικτυακή διάθεση πολιτιστικού περιεχομένου με έμφαση στη βελτίωση της εμπειρίας χρήστη

Καταληκτήρια Συνεδρία

16.30-17.30

Πρόεδρος: Άρτεμις Σκούταρη

Συμπεράσματα

Μαργαρίτα Δρίτσα

Γιώργος Τόλιος

Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης

Patrick Gautier Dalché

Catherine Delano-Smith

Μαργαρίτα Δρίτσα

Χρήστος Ζαχαράκης

Ευάγγελος Λιβιεράτος

Γιώργος Τόλιος

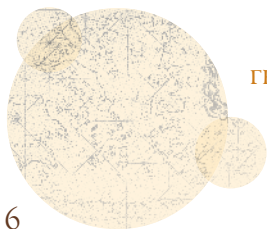

SATURDAY, 20 OCTOBER 2012

B. 13.30-15.00**Chair: Gilles Grivaud****Sabine Rogge**Eugen Oberhummer – A German Geographer and Classical Scholar
Travelling in Cyprus in the Late 19th Century**Giorgos Georgis**Greek Travellers' Writings on 19th Century Cyprus**Aikaterini Papadoulaki**Greek Visitors in Cyprus During the 20th Century: Experiences, Perceptions,
Acceptances**Eleni Antoniadou**

Gladys Peto, Athina Tarsouli: "Details on Cyprus"

15.00-15.30**Discussion****Chair: John K. Walton****15.30-15.50****Coffee break****Session IV****Cartographical and Travellers' Collections in the Digital Age****15.50-16.30****Chair: Artemis Scutari****Evi Sachini**Advanced Technologies and Tools for Providing Cultural Material Online
with a Focus on Improving the User Experience**16.30-17.30****Chair: Artemis Scutari***Closing remarks***Margarita Dritsas****George Tolia***Panel discussion***Patrick Gautier Dalché****Catherine Delano-Smith****Margarita Dritsas****Evangelos Livieratos****George Tolia****Christos Zacharakis**

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

16

ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ

18-20 Οκτωβρίου 2012
Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, Αθήνα

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
Νεοφύτου Δούκα 4
106 74, Αθήνα
Τηλ: 210 7228321-3
Fax: 210 7239382
E-mail: museum@cycladic.gr
Website: www.cycladic.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ & ΕΠΙΣΗΜΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

 ERA ΕΠΕ
Ασκληπιοῦ 17, 106 80, Αθήνα
Τηλ: 210 3634944, Fax: 210 3631690
E-mail: info@era.gr, Website: www.era.gr

ΓΛΩΣΣΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Οι επίσημες γλώσσες του Συνεδρίου είναι Ελληνικά και Αγγλικά και θα υπάρχει ταυτόχρονη μετάφραση.

ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Η Γραμματεία του Συνεδρίου θα βρίσκεται στον χώρο του Συνεδρίου, στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, κατά τη διάρκεια των εργασιών. Εγγραφές στον χώρο του Συνεδρίου μπορούν να γίνουν πριν την έναρξη των εργασιών.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Οι συμμετέχοντες στο Συνέδριο, εάν ενδιαφέρονται, μπορούν να παραλάβουν πιστοποιητικό παρακολούθησης από τη Γραμματεία, στο τέλος των εργασιών.

ΚΙΝΗΤΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Τα κινητά τηλέφωνα θα πρέπει να είναι απενεργοποιημένα εντός των αιθουσών που θα πραγματοποιούνται οι συνεδρίες.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

www.sylviaioannoufoundation.org/1stconference/en

ΞΕΝΑΓΗΣΗ

Δηλώσεις συμμετοχής για την ξενάγηση στη συλλογή «Κύπρος: Αρχαία Τέχνη και Πολιτισμός» στη Γραμματεία του Συνεδρίου.

VENUE AND DATES   18-20 October, 2012
 Museum of Cycladic Art, Athens, Greece.

VENUE INFORMATION   Museum of Cycladic Art
 4, Neophytou Douka str.
 106 74, Athens-Greece
 Tel: (+30) 210 7228321-3
 Fax: (+30) 210 7239382
 E-mail: museum@cycladic.gr
 Website: www.cycladic.gr

CONFERENCE SECRETARIAT & OFFICIAL TRAVEL AGENCY   **ERA Ltd**
 17, Asklipiou Str., 106 80, Athens, Greece
 Tel: (+30) 210 3634944, Fax: (+30) 210 3631690
 E-mail: info@era.gr, Website: www.era.gr

LANGUAGE   The official languages of the Conference will be Greek and English. Simultaneously translation will be provided accordingly.

ON-SITE REGISTRATION   The registration desk and the Conference Secretariat will be located at the Museum of Cycladic Art during the Conference dates. On-site registration will be available during the Conference.

CERTIFICATE OF ATTENDANCE   Registered participants will receive a Certificate of Attendance at the end of the Conference, upon request.

MOBILE PHONES   Mobile phones must be switched off during all sessions.

CONFERENCE WEB SITE   www.sylviaioannoufoundation.org/1stconference/en

GUIDED TOUR   To attend the guided tour of the collection "Cyprus: Aspects of Ancient Art and Culture" register at the Conference Secretariat.

- Benjamin Arbel** *Professor Emeritus of Early Modern History, holder of The Salonica Chair for the History and Culture of the Jews in Greece, Tel-Aviv University*
- Pedro Bádenas de la Peña** *Research Professor, Institute of Languages and Cultures of the Mediterranean, Council for Scientific Research (CSIC), Madrid*
- Tony Campbell** *Former Map Librarian of the British Library*
- Patrick Gautier Dalché** *Directeur de Recherche (CNRS), Directeur d' Études, École Pratique des Hautes Études, Sorbonne*
- Catherine Delano-Smith** *Senior Research Fellow, Institute of Historical Research, University of London, UK*
- Tudor Dinu** *Senior Lecturer of Modern Greek Studies, University of Bucharest*
- Gilles Grivaud** *Professeur d' Histoire Médiévale, Université de Rouen*
- Sabine Rogge** *Managing Director, Institute for Interdisciplinary Cypriot Studies, University of Münster, Germany*
- Chet Van Duzer** *Invited Research Scholar, John Carter Brown Library; and Kislak Fellow, Library of Congress*
- John K. Walton** *IKERBASQUE Research Professor, University of the Basque Country UPV/EHU, Leioa, Bilbao, Spain*
- Laurence Worms** *President, Antiquarian Booksellers' Association (International)*
- Ελένη Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη** *τ. Καθηγήτρια της Ιστορίας του Νέου Ελληνισμού, Ιόνιο Πανεπιστήμιο*
- Ελένη Αντωνιάδου** *Σύμβουλος, Sylvia Ioannou Foundation*
- Ευτύχιος Γαβριήλ** *Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό, Τμήμα Τουρκικών και Μεσανατολικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κύπρου*
- Γιώργος Γεωργής** *Αν. Καθηγητής της Ιστορίας του Νεότερου Ελληνισμού, Πανεπιστήμιο Κύπρου*
- Κυριάκος Δημητρίου** *Καθηγητής Ιστορίας της Πολιτικής Σκέψης, Πανεπιστήμιο Κύπρου*
- Παναγιώτης Δουκέλλης** *Αν. Καθηγητής Ρωμαϊκής Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου*
- Μαργαρίτα Δρίτσα** *τ. Καθηγήτρια Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο*
- Ελισάβετ Α. Ζαχαριάδου** *τ. Καθηγήτρια της Ιστορίας της Οθωμανικής Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης*
- Κατερίνα Β. Κορρέ** *Υποψήφια διδάκτωρ Μεσαιωνικής και Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο*
- Μιχάλης Ν. Μιχαήλ** *Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Τουρκικών και Μεσανατολικών Σπουδών*
- Λευκή Μιχαηλίδου** *Διευθύντρια Πολιτιστικού Ιδρύματος Τραπεζής Κύπρου*
- Αικατερίνη Παπαδουλάκη** *Διδάκτωρ Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας (Ιστορία του Τουρισμού)*
- Μαίρη Ρούσσου-Σίνκλαιρ** *Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό, Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κύπρου*
- Εύη Σαχίν** *Προϊσταμένη Τμήματος Στρατηγικής & Ανάπτυξης, ΕΚΤ*
- Ρίτα Κ. Σεβέρη** *Ιστορικός Τέχνης και Ερευνητής*
- Γιώργος Τόλιας** *Διευθυντής Ερευνών, Ι.Ν.Ε./Ε.Ι.Ε.*
- Ίλια Χατζηπαναγιώτη-Sangmeister** *Αν. Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κύπρου*

Helen Angelomatis-Tsougarakis	<i>r. Professor of Modern Greek History, Ionian University</i>
Eleni Antoniadou	<i>Advisor to the Sylvia Ioannou Foundation</i>
Benjamin Arbel	<i>Professor Emeritus of Early Modern History, Holder of The Salonica Chair for the History and Culture of the Jews in Greece, Tel-Aviv University</i>
Pedro Bádenas de la Peña	<i>Research Professor, Institute of Languages and Cultures of the Mediterranean, Council for Scientific Research (CSIC), Madrid</i>
Tony Campbell	<i>Former Map Librarian of the British Library</i>
Julia Chatzipanagioti-Sangmeister	<i>Associate Professor of Modern Greek Literature, Department of Byzantine and Modern Greek Studies, University of Cyprus</i>
Patrick Gautier Dalché	<i>Directeur de Recherche (CNRS), Directeur d' Études, École Pratique des Hautes Études, Sorbonne</i>
Catherine Delano-Smith	<i>Senior Research Fellow, Institute of Historical Research, University of London, UK</i>
Kyriakos Demetriou	<i>Professor of Political Thought, University of Cyprus</i>
Tudor Dinu	<i>Senior Lecturer of Modern Greek Studies, University of Bucharest</i>
Panagiotis Doukellis	<i>Associate Professor of Roman History, University of the Aegean</i>
Margarita Dritsas	<i>r. Professor of European Economic and Social History, Hellenic Open University</i>
Eftihios Gabriel	<i>Special Teaching Staff, Department of Turkish and Middle Eastern Studies, University of Cyprus</i>
Giorgos Georgis	<i>Associate Professor of Modern Greek History, University of Cyprus</i>
Gilles Grivaud	<i>Professeur d' Histoire Médiévale, Université de Rouen</i>
Katerina V. Korré	<i>PhD Candidate of Medieval and Modern Greek History, Ionian University</i>
Michalis N. Michael	<i>Assistant Professor, Department of Turkish and Middle Eastern Studies, University of Cyprus</i>
Lefki Michaelidou	<i>Director, Bank of Cyprus Cultural Foundation</i>
Aikaterini Papadoulaki	<i>Doctor of Economic and Social History (History of Tourism)</i>
Sabine Rogge	<i>Managing Director, Institute for Interdisciplinary Cypriot Studies, University of Münster, Germany</i>
Mary Roussou-Sinclair	<i>Special Teaching Staff, Department of Byzantine and Modern Greek Studies, University of Cyprus</i>
Evi Sachini	<i>Head, Department of Strategic Planning & Development, EKT</i>
Rita C. Severis	<i>Art Historian and Researcher</i>
George Tolia	<i>Research Director, Institute for Historical Research, National Hellenic Research Foundation</i>
Chet Van Duzer	<i>Invited Research Scholar, John Carter Brown Library; and Kislak Fellow, Library of Congress</i>
John K. Walton	<i>IKERBASQUE Research Professor, University of the Basque Country UPV/EHU, Leioa, Bilbao, Spain</i>
Laurence Worms	<i>President, Antiquarian Booksellers' Association (International)</i>
Elizabeth A. Zachariadou	<i>r. Professor of Ottoman History, University of Crete</i>

Περίληψεις & Βιογραφικά Σημειώματα Ομιλητών Speakers' Abstracts & CVs

Οι περιλήψεις και τα βιογραφικά παρατίθενται αυτούσια.
Abstracts and CVs have not been edited.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ I

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Catherine Delano-Smith

*Χαρτογραφώντας τη μεσαιωνική βιβλική εξήγηση κατά την περίοδο της Μεταρρύθμισης:
Τοποθετώντας την Κύπρο στον χάρτη*

Χάρτες και τοπογραφικά σχεδιάζονται από τις αρχές του 4^{ου} αιώνα και εξής ως βοηθήματα στη χριστιανική βιβλική εξήγηση. Σε ό,τι αφορά τα βασικά στοιχεία του περιεχομένου και του ύφους τους, παραμένουν αναλλοίωτα για την πρώτη χιλιετηρίδα περίπου, όπως θα περίμενε κανείς από εικόνες που φιλοτεχνήθηκαν για να εξηγήσουν ένα κείμενο που κι αυτό παρέμενε αναλλοίωτο. Φτάνοντας, ωστόσο, στον 16^ο αιώνα, υφολογικές μετατροπές άρχισαν να γίνονται με σκοπό τα παραδοσιακά διαγράμματα να γίνουν πιο ελκυστικά στο νέο αναγνωστικό κοινό και ιδίως σ' εκείνο που χρησιμοποιούσε την εκδοχή της Βίβλου που ενέκρινε ο Ιωάννης Καλβίνος και η οποία τυπωνόταν στη Γενεύη από το 1559 (στα γαλλικά) και το 1560 (στα αγγλικά) και εξής. Από τις αρχές της Μεταρρύθμισης, η εκκλησία ενθάρρυνε τους Χριστιανούς της Δυτικής Ευρώπης να διαβάζουν την Αγία Γραφή από μόνοι τους, αλλά αυτοί οι ανεξάρτητοι αναγνώστες έπρεπε να καθοδηγούνται προς εγκεκριμένες ερμηνείες. Νέοι χάρτες περιελήφθησαν ως βοηθήματα για τους αναγνώστες. Έτσι, χάρτες που έδειχναν το ταξίδι του Αποστόλου Παύλου στη Ρώμη, το οποίο συμπεριελάμβανε και το νησί της Κύπρου, ήταν ανάμεσα σ' αυτούς που προστέθηκαν στο παραδοσιακό σώμα των εξηγητικών χαρτών. Ωστόσο, μια απόπειρα από τον Πέτρο Πλάνκιο στα τέλη του αιώνα να μετατρέψει το παλιό τοπογραφικό του στρατοπέδου των δώδεκα φυλών του Ισραήλ στην έρημο (Αριθμοί 2-3) ώστε να συμβαδίζει με τα βασικά Καλβινιστικά ιδεώδη εις βάρος της ακρίβειας του κειμένου, εγκαταλείφθηκε διακριτικά.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η Catherine Delano-Smith είναι Senior Research Fellow στο Institute of Historical Research του Πανεπιστημίου του Λονδίνου και εκδότρια του περιοδικού *IMAGO MUNDI: The International Journal for the History of Cartography*. Άρθρα της πάνω στην ιστορία των χαρτών και τη χαρτογραφία έχουν δημοσιευθεί ευρέως και είναι συν-συγγραφέας του *English Maps. A History* (1999, με τον R.J.P. Kain) και του *Maps in Bibles, 1500-1600. An Illustrated Catalogue* (1991, με τον E.M. Ingram). Διδάσκει στο London Rare Books Summer School με θέμα την ιστορία των χαρτών και τη χαρτογραφία. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν τους προϊστορικούς χάρτες, την ιστορία των συμβόλων που χρησιμοποιούνται στους χάρτες, καθώς και τους χάρτες και τα ταξίδια. Αυτή την περίοδο τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα όμως επικεντρώνονται στον σχεδιασμό στη βιβλική εξήγηση, με ιδιαίτερη αναφορά στους χάρτες που χρησιμοποιούνται στον χριστιανικό βιβλικό σχολιασμό του Μεσαίωνα.

SESSION I

THE IMAGES OF CYPRUS IN EARLY MODERN TIMES: THREADS OF TRADITION

Catherine Delano-Smith

Mapping Medieval Biblical Exegesis in the Reformation: Putting Cyprus on the Map

Maps and plans have been drawn from the early fourth century onwards as aids to Christian biblical exegesis. In their essentials of content and style they remained unchanged for the first millennium or so, as may be expected in the case of drawings made to explain a text that itself remained unchanged. By the sixteenth century, however, stylistic changes to the exegetical diagrams were being introduced to make the traditional diagrams appeal to a new readership, outstandingly that using the version of the Holy Bible approved by John Calvin and published in Geneva from 1559 (in French) and 1560 (in English) onwards. From the start of the Reformation, Christians in western Europe were encouraged to read the Holy Scriptures for themselves, but these independent readers needed to be guided towards approved interpretations. New maps were included as reader aids. Thus maps showing Paul the Apostle's voyage to Rome, and including the island of Cyprus, were amongst those added to the traditional corpus of exegetical mapping. An attempt by Peter Plancius at the end of the century to transform the old plan of the Desert Encampment (Num. 2-3) to accord with key Calvinist ideals at the expense of textual accuracy, however, was quietly dropped.

SHORT BIOGRAPHY

Catherine Delano-Smith is Senior Research Fellow at the Institute of Historical Research, University of London, and the editor of *IMAGO MUNDI: The International Journal for the History of Cartography*. She publishes widely on the history of maps and map-making, and is co-author of *English Maps. A History* (1999, with R.J.P. Kain) and of *Maps in Bibles, 1500-1600. An Illustrated Catalogue* (1991, with E.M. Ingram). She teaches in the London Rare Books Summer School on the history of maps and mapping. Her research interests have included prehistoric maps, the history of map signs, maps and travel but currently centre on drawing for exegesis with particular reference to maps in medieval Christian biblical commentary.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ I

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Γιώργος Τόλιας

Κοσμογραφήματα της Κύπρου

Οι ανανεώσεις του κοσμογραφικού αφηγήματος όσες προτάθηκαν από το δεύτερο ήμισυ του 15^{ου} αιώνα έως τα τέλη του 16^{ου}, εκφράζουν τις ουμανιστικές αντιλήψεις για την οικουμένη, κυρίως μέσα από την νέα οργάνωση και το νέο περιεχόμενο των περιγραφών των τόπων που την απαρτίζουν. Τα ουμανιστικά κοσμογραφικά αφηγήματα καταθέτουν νέες προτάσεις για την περιφερειακή συγκρότηση της οικουμένης, προτάσεις στις οποίες συναντιούνται η έως τότε διαμορφωμένη γεωγραφική παράδοση, η ανάκτηση της αρχαίας κληρονομιάς, και οι παρατηρήσεις των ταξιδιωτών. Παράλληλα, στα κοσμογραφικά αφηγήματα εκφράζονται οι νέες γεωπολιτικές εντάσεις και ισορροπίες της εποχής.

Η παρέμβαση αυτή προτείνει να μελετήσει τη συγκρότηση και τις λειτουργίες των περιγραφών της Κύπρου, όπως αυτές κατατίθενται στα ουμανιστικά κοσμογραφικά αφηγήματα. Στην καρδιά των εντάσεων στην ανατολική Μεσόγειο, και την διαδοχή των κυρίαρχων της (Λουζινανοί, Βενετοί, Οθωμανοί), με την ειδική θέση που κατέχει ανάμεσα στις τρεις ηπείρους του «παλαιού κόσμου», την διττή –ελληνική και λατινική– φυσιογνωμία του, καθώς και με τη συσσώρευση αρχαίων, μεσαιωνικών και νεότερων περιγραφών, η Κύπρος αποτελεί καίρια εικονογράφηση των προκλήσεων και των αλλαγών που συντελούνται στην κοσμοαντίληψη και την γεωγραφική παιδεία των χρόνων της πρώιμης νεωτερικότητας.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Γιώργος Τόλιας είναι Διευθυντής Ερευνών στο Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του ΕΙΕ, υπεύθυνος του Τμήματος Νεοελληνικών Ερευνών. Είναι επικεφαλής του ερευνητικού προγράμματος «Γεωγραφική παιδεία και ιστορία της χαρτογραφίας», που επικεντρώνεται στην ιστορική μελέτη των προσλήψεων και αναπαραστάσεων του χώρου –αφηγηματικών και εικονικών– και των εξαρτήσεών τους με την πολιτιστική, κοινωνική και πολιτική ιστορία.

Οι εργασίες του εστιάζουν στην ιστορία των προσλήψεων και αναπαραστάσεων της Ελλάδας και στην επίδρασή τους στη συγκρότηση των ταυτοτήτων, από τον 15^ο έως τον 19^ο αιώνα. Τα ενδιαφέροντά του επικεντρώθηκαν αρχικά σε ζητήματα φιλελληνισμού, περιηγητισμού, και στη διερεύνηση της συγκρότησης της νεοελληνικής πολιτιστικής ταυτότητας, προχώρησαν προς μια ευρύτερη διερεύνηση των λειτουργιών των γεωγραφικών περιγραφών ως κοινωνικών, πολιτικών και πολιτιστικών κατασκευών. Έχει δημοσιεύσει μονογραφίες και άρθρα γύρω από την ιστορία των προσλήψεων του ελληνικού χώρου, του περιηγητισμού, της αρχαιολογίας και των ελληνικών σπουδών, την ιστορία της χαρτογραφίας και της γεωγραφίας της Ελλάδας και της ανατολικής Μεσογείου.

SESSION I

THE IMAGES OF CYPRUS IN EARLY MODERN TIMES: THREADS OF TRADITION

George Tolia

Cyprus in Cosmographic Narratives

Early modern cosmographic narrative renewed the geographical concepts of the inhabited world, bringing together previous geographical tradition, the regaining of ancient geographical heritage, and the first hand observations of travellers. At the same time, this narrative expressed the geopolitical tensions and balances of the time. Renaissance cosmography proposed an innovative worldview, a renewed regional structure and a novel content of the descriptions of the world's regions.

The paper proposes to survey the formation and the functions of the descriptions of Cyprus in early modern cosmography, from Pius II to Abraham Ortelius. The specific treatment of Cyprus will elucidate the challenges of humanist cosmography in early modern Europe: Located at the fringe of the three continents of the "old world", as well as at the heart of the tensions in the Eastern Mediterranean (with its successive rulers, Lusignans, Venetians and Ottomans), and through its wealth of ancient, medieval and modern descriptions, Cyprus constitutes a key illustration of the challenges and the changes taking place in early modern worldview and geographical culture.

SHORT BIOGRAPHY

George Tolia is Research Director at the National Hellenic Research Foundation's Institute of Historical Research, and head of its Neohellenic Research Department. He is in charge of the "Geographical Culture and History of Cartography" research program, devoted to the historical study of perceptions and representations – both textual and graphic – of space and their implications regarding cultural, social and political history.

His publications concentrate on the history of perceptions and representations of Greece and their impact on the construction of Greek identities (15th-19th centuries). His research interests evolved from a focus on philhellenism, early modern oriental travellers, and the notions of Modern Greek cultural identity, to a broader concern with the role of geographical representations as social, political and cultural constructs. He has published books and articles on the history of perceptions of Greek space, on the history of travel literature, archaeology and Greek Studies, as well as on the history of the cartography and geography of Greece and the Levant.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ I

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Patrick Gautier Dalché*Η γεωγραφική μέθοδος ενός ουμανιστή: Η περιγραφή της Κύπρου του Pietro Ranzano (1427/1428 - 1492/1493)*

Ο δομινικανός μοναχός Pietro Ranzano, με καταγωγή από το Παλέρμο, κατείχε υψηλά αξιώματα στο Βασίλειο της Νάπολης. Συνέγραψε μία πολύτομη ιστορία του κόσμου (*Annales omnium temporum*) που μαρτυρούσε ένα έντονο ενδιαφέρον για τη γεωγραφία, καθώς και μια προσωπική μέθοδο που τον οδήγησε να χρησιμοποιήσει όλες τις διαθέσιμες πηγές: αρχαίους συγγραφείς, σύγχρονες περιγραφές (περιλαμβανομένης και αυτής του Πίου Β'), αλλά και σύγχρονες προφορικές μαρτυρίες και ναυτικούς χάρτες. Ξεκινώντας από την περιγραφή του της Κύπρου, η ανακοίνωση αυτή θα εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο ο Ranzano αντιμετώπιζε πηγές συχνά αντιφατικές, τις προσπάθειές του να ενημερώσει αρχαία στοιχεία, προπάντων σε σχέση με τοπωνύμια, και τη θέση του στη γεωγραφική επιστημολογία της εποχής του.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο καθ. Patrick Gautier Dalché είναι Διευθυντής Ερευνών στο Institut de recherche et d'histoire des textes, Centre National de la Recherche Scientifique στο Παρίσι και Διευθυντής Σπουδών στην Ecole Pratique des Hautes Etudes, Sciences historiques et philologiques, της Σορβόνης.

Μελετά τους μεσαιωνικούς τρόπους αντίληψης και αναπαράστασης του κοσμογραφικού και γεωγραφικού χώρου με την ευρύτερη έννοια, όπως αυτοί εκφράζονται σε διάφορα είδη εγγράφων, κυρίως πραγματείες φυσικής φιλοσοφίας και περιγραφικής γεωγραφίας, πορτολάνους (κείμενα), ταξιδιωτικές αφηγήσεις και χάρτες (παγκόσμιους, τοπικούς και ναυτικούς). Η έρευνά του συνδυάζει διάφορους επιστημονικούς κλάδους: την ιστορία του πνεύματος και του πολιτισμού, την ιστορία της επιστήμης και την ιστορία των κειμένων.

Έχει δημοσιεύσει πολλά άρθρα σε διεθνή περιοδικά. Κάποια από αυτά έχουν συγκεντρωθεί σε δύο τόμους (Variorum. Collected studies series, 1997· Micrologus' Library, 2012). Έχει συγγράψει επίσης φιλολογικές εκδόσεις με σχολιασμό και μία μονογραφία για την υποδοχή που είχε η Γεωγραφία του Πτολεμαίου στη Δύση (4^{ος}-16^{ος} αι.).

Διετέλεσε υπεύθυνος δύο σειρών των Εκδόσεων Brepols (Bibliotheca Victorina και Terrarum Orbis), καθώς και μέλος επιστημονικών επιτροπών σε διεθνή περιοδικά και σειρές.

SESSION I

THE IMAGES OF CYPRUS IN EARLY MODERN TIMES: THREADS OF TRADITION

Patrick Gautier Dalché

*La méthode géographique d'un humaniste: la description de Chypre de Pietro Ranzano
(1427/1428 - 1492/1493)*

*[The Geographical Method of a Humanist: The Description of Cyprus by Pietro Ranzano
(1427/1428 - 1492/1493)]*

Le dominicain Pietro Ranzano, originaire de Palerme, occupa de hautes fonctions dans le royaume de Naples. Il est l'auteur d'une énorme histoire universelle (*Annales omnium temporum*) qui témoigne d'un intérêt exceptionnel pour la géographie et d'une méthode personnelle qui le conduit à utiliser toutes les sources disponibles : les auteurs antiques, les descriptions contemporaines (dont celle de Pie II), mais aussi les témoignages oraux contemporains et les cartes marines. A partir de sa description de Chypre, la communication examinera l'attitude de Ranzano face à ses sources parfois contradictoires, ses efforts de mise à jour des données antiques, notamment toponymiques, et sa place dans l'épistémologie géographique de son temps.

The Dominican friar Pietro Ranzano, originally from Palermo, held senior positions in the kingdom of Naples. He is the author of a multi-volume world history (*Annales omnium temporum*) that attests to his exceptional interest in geography, as well as to a personal method that led him to use all available sources: ancient authors, contemporary descriptions (among them that of Pius II), but also contemporary oral accounts and sea charts. Based on his description of Cyprus, this paper will examine how Ranzano dealt with sources which were sometimes contradictory, his efforts to update ancient data (especially concerning toponyms), and his place in the geographic epistemology of his time.

SHORT BIOGRAPHY

Prof. Dr. (habil.) Patrick Gautier Dalché is Director of Research at the Institut de recherche et d'histoire des textes, Centre National de la Recherche Scientifique, Paris, and Director of Studies at the Ecole Pratique des Hautes Etudes, Sciences historiques et philologiques, Sorbonne.

He studies medieval ways of perceiving and representing cosmographic and geographic space in the broadest sense, as expressed in all types of documents, mostly treatises of natural philosophy and descriptive geography, portolans (texts), travel narratives and maps (*mappae mundi*, local maps, and marine charts). His work lies at the crossroads of several disciplines: intellectual and cultural history, history of science, and textual history.

He has published many articles in international journals. Some of these are gathered together in two volumes (*Variorum. Collected studies series*, 1997; *Micrologus' Library*, 2012). He has also published several philological editions with commentaries and a monograph on the reception of Ptolemy's *Geography* in the Occident (4th-16th centuries).

He is director of two Brepols Publishers series (*Bibliotheca Victorina* and *Terrarum Orbis*), and a member of several scientific committees of international journals and series.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ I

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Chet Van Duzer

Η Κύπρος σε μια εικονογραφημένη γεωγραφική εγκυκλοπαίδεια του Ύστερου Μεσαίωνα

Τι εικόνα είχαν οι Ευρωπαίοι για την Κύπρο του 15^{ου} αιώνα; Μια σημαντική, αλλά πολύ λίγο γνωστή απάντηση στο ερώτημα αυτό απαντά στο κεφάλαιο για την Κύπρο που περιέχεται στην ανώνυμη γεωγραφική εγκυκλοπαίδεια του 15^{ου} αιώνα με τίτλο *Les merveilles du monde* (Τα Θαύματα του Κόσμου), το οποίο σώζεται σε τρία χειρόγραφα που χρονολογούνται από το 1427 έως περίπου το 1480. Πολλά από τα κεφάλαια του βιβλίου αφορούν σε νησιά κι έτσι το έργο μοιάζει λίγο με *isolario*, αν και το κείμενό του απέχει κατά πολύ από την παράδοση του *isolario*. Στην ανακοίνωσή μου, θα συγκρίνω το κείμενο του συγκεκριμένου κεφαλαίου, το οποίο εξετάζει τρεις θρησκευτικούς μύθους που αναφέρονται στην Κύπρο, με την πολύ διαφορετική περιγραφή του νησιού που μας παρέχει ο Πετράρχης τον 14^ο αιώνα, καθώς και με τα κεφάλαια πάνω στην Κύπρο σε δύο *isolaria* των τελών του 15^{ου} αιώνα, αυτά του Henricus Martellus και του Bartolomeo dalli Sonetti. Θα εξετάσω επίσης τις εικονογραφήσεις του νησιού στα τρία σωζόμενα χειρόγραφα του *Les merveilles du monde*. Οι εικονογραφήσεις των χειρογράφων έχουν πολύ λίγη σχέση με την πραγματικότητα, αλλά πρόκειται για κάποια από τα ελάχιστα εικαστικά ντοκουμέντα που αφορούν στην αντίληψη που επικρατούσε για την Κύπρο στην Ευρώπη του 15^{ου} αιώνα.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Chet Van Duzer είναι προσκεκλημένος ερευνητής στη βιβλιοθήκη John Carter Brown στο Providence του Rhode Island. Πολλά άρθρα του με θέμα μεσαιωνικούς και αναγεννησιακούς χάρτες έχουν δημοσιευτεί σε περιοδικά, όπως τα *IMAGO MUNDI*, *Terrae Incognitae*, και *Word & Image*. Συνέγραψε το *Johann Schöner's Globe of 1515: Transcription and Study* (2010), την πρώτη λεπτομερή ανάλυση μιας από τις παλαιότερες σωζόμενες υδρογείους που περιλαμβάνουν τον Νέο Κόσμο. Μεγάλο μέρος του έργου του αφορά στην αναζήτηση των πηγών των κειμένων αλλά και των εικόνων των πρώιμων χαρτών. Την περίοδο αυτή είναι ερευνητής στο John W. Kluge Center της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου και ασχολείται με τη λεπτομερή μελέτη της *Carta marina* του Waldseemüller's, ενώ παράλληλα ολοκληρώνει μία μελέτη του μεγάλου παγκόσμιου χάρτη του Henricus Martellus που χρονολογείται γύρω στο 1491. Το βιβλίο του *Sea Monsters on Medieval and Renaissance Maps* θα εκδοθεί από τη Βρετανική Βιβλιοθήκη το 2012.

Πρόσφατες και επικείμενες εργασίες του είναι, μεταξύ άλλων, οι εξής: "Storia delle Azzorre quali *insulae solis* o *isole del sole* nella cartografia del XVI secolo", *Geostorie: Bollettino e Notiziario del Centro Italiano per gli Studi Storico-Geografici* 18.1-2 (2010), pp. 87-109. "The Sea Monsters in the Madrid Manuscript of Ptolemy's *Geography* (Biblioteca Nacional, MS Res. 255)," *Word & Image* 27.1 (2011), pp. 115-123, "Hic sunt dracones: The Geography and Cartography of Monsters", in Asa Mittman and Peter Dendle, eds., *The Ashgate Research Companion to Monsters and the Monstrous* (Farnham, England, and Burlington, VT: Ashgate Variorum, 2012), pp. 387-435, "A Neglected Type of Medieval *Mappamundi* and its Re-Imaging in the *Mare historiarum* (BnF MS Lat. 4915, f. 26v)" forthcoming in *Viator* 43.2 (Fall, 2012) with John Hessler, *Seeing the World Anew: The Radical Vision of Martin Waldseemüller's 1507 & 1516 World Maps*, forthcoming from the Library of Congress and Levensger Press, 2012, "Benedetto Cotrugli's Lost *Mappamundi* Found-Three Times", forthcoming in *Imago Mundi* 65.1 (2013)

SESSION I

THE IMAGES OF CYPRUS IN EARLY MODERN TIMES: THREADS OF TRADITION

Chet Van Duzer

Cyprus in a Late Medieval Illustrated Encyclopedia of Geography

What image did Europeans have of Cyprus in the fifteenth century? An important but little-known answer to that question is provided by the chapter on Cyprus in an anonymous fifteenth-century geographical encyclopedia titled *Les merveilles du monde* (The Wonders of the World), which survives in three manuscripts that date from 1427 to c. 1480. Many of the chapters of the book are about islands, and thus the work has something of the character of an *isolario*, though its text is completely independent of the *isolario* tradition. I will compare the text of the chapter, which discusses three religious myths relating to Cyprus, with the very different account of the island given by Petrarch in the fourteenth century, and also with the chapters about Cyprus in two late fifteenth-century *isolarios*, those of Henricus Martellus and Bartolomeo dalli Sonetti. I will also discuss the illustrations of the island in the three surviving manuscripts of *Les merveilles du monde*. The manuscript illustrations bear little relation to reality, but they are some of the very few visual records of the conception of Cyprus in Europe in the fifteenth century.

The paper will be heavily illustrated with a PowerPoint presentation.

SHORT BIOGRAPHY

Chet Van Duzer is an Invited Research Scholar at the John Carter Brown Library in Providence, Rhode Island. He has published extensively on Medieval and Renaissance maps in journals such as *IMAGO MUNDI*, *Terrae Incognitae*, and *Word & Image*. He is also the author of *Johann Schöner's Globe of 1515: Transcription and Study* (2010), the first detailed analysis of one of the earliest surviving terrestrial globes that includes the New World. Much of his work has involved the search for the sources of both texts and images on early maps. Currently he is a resident scholar at the John W. Kluge Center at the Library of Congress and is working on a detailed study of Waldseemüller's *Carta marina*, as well as completing a study of Henricus Martellus's large world map of c. 1491. His book *Sea Monsters on Medieval and Renaissance Maps* will be published by the British Library in 2012.

Other of his recent and forthcoming works include: "Storia delle Azzorre quali *insulae solis* o *isole del sole* nella cartografia del XVI secolo", *Geostorie: Bollettino e Notizario del Centro Italiano per gli Studi Storico-Geografici* 18.1-2 (2010), pp. 87-109. "The Sea Monsters in the Madrid Manuscript of Ptolemy's *Geography* (Biblioteca Nacional, MS Res. 255)", *Word & Image* 27.1 (2011), pp. 115-123. "*Hic sunt dracones*: The Geography and Cartography of Monsters", in Asa Mittman and Peter Dendle, eds., *The Ashgate Research Companion to Monsters and the Monstrous* (Farnham, England, and Burlington, VT: Ashgate Variorum, 2012), pp. 387-435. "A Neglected Type of Medieval *Mappamundi* and its Re-Imaging in the *Mare historiarum* (BnF MS Lat. 4915, f. 26v)" forthcoming in *Viator* 43.2 (Fall, 2012). With John Hessler, *Seeing the World Anew: The Radical Vision of Martin Waldseemüller's 1507 & 1516 World Maps*, forthcoming from the Library of Congress and Levensger Press, 2012. "Benedetto Cotrugli's Lost *Mappamundi* Found—Three Times", forthcoming in *Imago Mundi* 65.1 (2013)

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Ι

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Gilles Grivaud

Σχέδια, χάρτες και μακέτες Βενετών στρατιωτικών μηχανικών στην Κύπρο

Ανάμεσα στα τέλη του 15^{ου} αιώνα και το 1570, η Βενετία συχνά εκτελούσε έργα για την ενίσχυση των οχυρώσεων της Αμμοχώστου και της Κερύνειας, έργα σύμφωνα με τα οποία είχαν γίνει τοπογραφικά των τειχών ή των αμυντικών κτισμάτων. Με την ίδρυση του σώματος των προβλεπτών (provveditori) στα φρούρια (1542), ο ασκούμενος έλεγχος πάνω στα έργα που εκπονούνταν στο νησί οδήγησε σε μία αυξανόμενη παραγωγή σχεδίων, τοπογραφικών και μακετών που επέτρεπαν στις ενετικές αρχές να λαμβάνουν τις κατάλληλες αποφάσεις σύμφωνα με τη στρατηγική πολιτική της Σινιορίας και να παρακολουθούν την υλοποίηση των έργων. Παρότι ένα μεγάλο μέρος αυτής της γραφικής παραγωγής έχει χαθεί, οι αναφορές που έχουν μείνει στα αρχεία υποδηλώνουν πως αυτός ο τύπος τεκμηρίωσης κυκλοφορούσε σε αφθονία ανάμεσα στη Βενετία και την Κύπρο, ειδικά με αφορμή την οχύρωση της Λευκωσίας (1567-1569).

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Gilles Grivaud σπούδασε στο Πανεπιστήμιο της Λυών και στην Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales στο Παρίσι, όπου εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή με θέμα τα χαμένα χωριά της Κύπρου (τέλη 12^{ου} με τέλη 19^{ου} αι.) Πρώην μέλος της Γαλλικής Σχολής Αθηνών, είναι σήμερα καθηγητής Μεσαιωνικής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της Ρουέν. Το ερευνητικό του έργο επικεντρώνεται στην ιστορία της Κύπρου την εποχή του φραγκικού βασιλείου και κατά την Ενετοκρατία. Είχε την ευθύνη μιας σειράς βιβλίων με θέμα την ιστορία του σύγχρονου Ελληνισμού. Ανάμεσα στα πρόσφατα βιβλία του περιλαμβάνονται τα: *Cyprus 1542. The Great Map of Leonida Attar*, Nicosia (Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπεζής Κύπρου), 2006, σε συνεργασία με την Francesca Cavazzana Romanelli· *Entrelacs chiprois. Essai sur la vie intellectuelle dans le royaume de Chypre (1191-1570)*, Nicosie (Moufflon), 2009· *Les conversions à l'islam en Asie Mineure et dans les Balkans aux époques seldjoukide et ottomane. Bibliographie raisonnée (1800-2000)*, Athènes (Ecole française d'Athènes), 2011, σε συνεργασία με τον Alexandre Popovic.

SESSION I

THE IMAGES OF CYPRUS IN EARLY MODERN TIMES: THREADS OF TRADITION

Gilles Grivaud

*Dessins, plans et maquettes des ingénieurs militaires vénitiens à Chypre
[Designs, Plans, and Models by Venetian Military Engineers in Cyprus]*

Entre la fin du XVe siècle et 1570, Venise a régulièrement engagé des travaux de renforcement des fortifications de Famagouste et de Cérines, travaux qui ont réclamé des relevés de murs ou d'ouvrages défensifs. Avec l'établissement du collège des provéditeurs aux forteresses (1542), le contrôle exercé sur les travaux accomplis dans l'île conduit à une production croissante de dessins, de plans et de maquettes permettant aux instances vénitiennes de prendre les décisions appropriées à la politique stratégique de la *Signoria* et de suivre l'exécution des chantiers. Si une large partie de ces productions graphiques a disparu, les mentions laissées dans les archives suggèrent que ce type de documentation a abondamment circulé entre Venise et Chypre, notamment à l'occasion de la fortification de Nicosie (1567-1569).

Between the late 15th century and 1570, Venice regularly carried out reinforcement works on its fortifications of Famagusta and Kyrenia, works that claimed to have carried out surveys of the walls or built defenses. With the establishment of the corps of proveditors at the forteresses (1542), the control exerted over the works carried out on the island led to an increased production of designs, plans and models, which allowed the Venetian authorities to make the appropriate decisions according to the strategic policy of the *Signoria* and to monitor the progress of the works. Even though a large part of this graphic production has been lost, the references that remain in the archives suggest that this type of documentation circulated abundantly between Venice and Cyprus, especially on the occasion of the fortification of Nicosia (1567-1569).

SHORT BIOGRAPHY

Gilles Grivaud was trained at the University of Lyon and at the Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales (Paris), where he presented his Ph.D. on the lost villages of Cyprus (late twelfth-late nineteenth century). A former member of the French School at Athens, he is currently Professor of Medieval History at the University of Rouen. His work focuses on the history of Cyprus, at the time of the Frankish kingdom and under the Venetian domination. He was also in charge of several volumes on the history of contemporary Hellenism. Among his recent publications, one can note: *Cyprus 1542. The Great Map of Leonida Attar*, Nicosia (Bank of Cyprus Cultural Foundation), 2006, in collaboration with Francesca Cavazzana Romanelli; *Entrelacs chiprois. Essai sur la vie intellectuelle dans le royaume de Chypre (1191-1570)*, Nicosie (Moufflon), 2009; *Les conversions à l'islam en Asie Mineure et dans les Balkans aux époques seldjoukide et ottomane. Bibliographie raisonnée (1800-2000)*, Athènes (Ecole française d'Athènes), 2011, in collaboration with Alexandre Popovic.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Ι

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Κατερίνα Β. Κορρέ

Χωρογραφία της βενετικής Κερύνειας (Cirenes) στα μέσα του 16^{ου} αιώνα

Στην ανακοίνωση θα επιχειρηθεί η περιγραφή του φρουρίου και της υπαίθρου της Κερύνειας στα μέσα του 16^{ου} αιώνα, βασισμένη σε υλικό που προέρχεται από ανέκδοτες και δημοσιευμένες αρχαιακές πηγές και η οποία θα συνοδεύεται από σχέδια (*disegni*) και συναφές χαρτογραφικό υλικό.

Οι αρχαιακές πηγές προέρχονται στο σύνολό τους από το Κρατικό Αρχείο και τις βιβλιοθήκες της Βενετίας. Περιλαμβάνουν αναφορές, εκθέσεις και αλληλογραφία των βενετών αξιωματούχων που υπηρέτησαν στην Κύπρο, από τα οποία προκύπτουν α) οι αναφορές και γνωμοδοτήσεις των βενετών μηχανικών των οχυρώσεων αλλά και των τοπικών αξιωματούχων σχετικά με τις ανάγκες του φρουρίου· β) οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις και τα έργα στο προϋπάρχον βυζαντινό κάστρο, που είχαν ως σκοπό να καταστήσουν την Κερύνεια το τρίτο οχυρωμένο αμυντικό κέντρο του νησιού, αλλά τελικά δεν πραγματοποιήθηκαν κατά τον τρόπο που προβλεπόταν· και γ) οι σταθερές της φροντίδας των Βενετών για την οργανική ένταξη του φρουρίου αφ' ενός στο σύστημα άμυνας της μεγαλονήσου και αφ' ετέρου ως σταθμό στους θαλάσσιους δρόμους του εμπορίου.

Οι πληροφορίες που λαμβάνουμε από τις αρχαιακές πηγές θα συνδυαστούν με περιγραφές της πόλης-φρουρίου, με έμφαση στην τελευταία περίοδο κατά την οποία καστελάνος στην Κερύνεια ήταν ο Zuan Maria Mudazzo, ο οποίος και παρέδωσε το φρούριο στους Τούρκους.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Γεννήθηκα και μεγάλωσα στην Αθήνα. Σπούδασα φιλοσοφία και νομικά στο Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, λαμβάνοντας υποτροφία από το Ι.Κ.Υ. Ακολούθως, προσανατολίστηκα στην υστεροβυζαντινή ιστορία και την ιστορία του βενετοκρατούμενου ελληνισμού. Σήμερα, εκπονώ διδακτορική διατριβή στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, με τίτλο «Η κοινωνική και πολεμική λειτουργία των στρατιωτών (*stradioti*) στα ελληνικά και ιταλικά εδάφη, 15^{ος}-16^{ος} αιώνας» (την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή μου απαρτίζουν οι Νικόλαος Ε. Καραπιδάκης, Κωνσταντίνος Ντόκος και Αθηνά Κόλλια-Δερμιτζάκη). Το 2007, μετά από εξετάσεις της Ακαδημίας Αθηνών, έλαβα υποτροφία στο Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας, η οποία κάλυψε αφενός το ερευνητικό τμήμα του διδακτορικού μου, αφετέρου μου έδωσε τη δυνατότητα να συγκεντρώσω ποικίλο υλικό από το Κρατικό Αρχείο της πόλης αλλά και από αρχεία της Β. Ιταλίας και από βιβλιοθήκες. Έκτοτε, έχω συμμετάσχει σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια [«De Veneciis ad Mothonam» (18-21/3/2010, Μεθώνη) με την ανακοίνωση «Η Μεθώνη του Ιωάννη Πλουσιαδνού»· IX Διεθνές Πανιώνιο Συνέδριο (22-27/5/2010, Παξοί) με την ανακοίνωση «Μισθοφορική υπηρεσία, έγγειος ιδιοκτησία και κληρονομική διαδοχή: τα στρατιωτικά κτήματα του Ιονίου»· 10th symposium of Postgraduate Cypriote Archaeology (PoCA, 28-30/10/2010, Βενετία) με την ανακοίνωση «*The human bondage: The paroiiki and their social status under the venetian rule before the Cyprus war (1570-1)*»· Η' Κρητολογικό Συνέδριο (21-27/10/2011, Ρέθυμνο) με την ανακοίνωση «*Ο στρατιωτικός διοικητής Αντώνιος Ευδαιμονιογιάννης και το φέουδο της Σούδας, 16^{ος} αιώνας*»]. Επίσης, έχω δημοσιεύσει άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά («Έλληνες στρατιώτες στο Μπέργκαμο: οι πολιτικές προεκτάσεις ενός εκκλησιαστικού ζητήματος», *Θησαυρισματα* 2008· «Το φρούριο της Μεθώνης τους δύο τελευταίους βενετοτουρκικούς πολέμους. Μνήμες πολιορκίας», υπό έκδοση εντός του 2012· «*Liberazione e reintegrazione dei prigionieri militari della guerra di Cipro 1570-1590*», μονογραφία που έχει κατατεθεί στην *Deputazione di Storia Patria per le Venezie* (Δεκέμβριος 2010) και θα εκδοθεί σύντομα, κλπ.). Επίσης, εργάστηκα ως αρθρογράφος σε περιοδικά και κατόπιν αρχισυντάκτρια του ιστορικού-πολιτιστικού περιοδικού *Αω-ton* (2000-2005). Γνωρίζω αγγλικά, γαλλικά και ιταλικά.

SESSION I

THE IMAGES OF CYPRUS IN EARLY MODERN TIMES: THREADS OF TRADITION

Katerina V. Korré

The Chorography of Venetian Kyrenia (Cirenes) in the Mid-16th Century

This paper attempts a description of the fortress and the countryside of Kyrenia in the mid-16th century, based on data found in unpublished archival sources and accompanied by designs and related cartographic materials. The archival sources all come from the State Archive and the libraries of Venice. They include references, reports and correspondences by Venetian officials who served in Cyprus. In particular: a) reports and opinions by Venetian fortification engineers and local officials regarding the needs of the fortress; b) the specific interventions and the work carried out on the existing Byzantine castle which aimed to make Kyrenia into the third fortified defence centre of the island, but which ultimately were not carried out according to plan; and c) the care shown by the Venetians towards the incorporation of the fortress in the island's defence system on the one hand, and its establishment as a stop along commercial shipping routes on the other.

The data culled from these archival sources are combined with the descriptions of a fortress-city, with special emphasis on the last period during which Kyrenia's castellan was Zuan Maria Mudazzo, who ceded the fortress to the Turks.

SHORT BIOGRAPHY

Katerina V. Korré was born and grew up in Athens. She studied Philosophy and Law at the National and Kapodistrian University of Athens, on a scholarship from the State Scholarships Foundation (I.K.Y.). She then turned to late Byzantine history and the history of Venetian-ruled Hellenism. She is currently working on her doctoral thesis "The Social and Military Role of the Mercenary Soldiers (*stradioti*) in Italy and the *Stato da Mar*, 15th-16th century" at the Ionian University. In 2007, following an examination at the Academy of Athens, she received a scholarship at the Hellenic Foundation of Byzantine and Post-Byzantine Studies in Venice, which covered the research expenses of her doctorate and allowed her to collect diverse material from Venice's State Archive and libraries, as well as from Northern Italian archives. She has participated in international conferences ("De Veneciis ad Mothonam" [18-21/3/2010, Methoni] with the paper "The Methoni of Ioannis Plousiadinos"; IX International Panionian Conference [22-27/5/2010, Paxoi] with the paper "Mercenary Service, landed property and hereditary succession: the military estates of the Ionian"; 10th symposium of Postgraduate Cypriot Archaeology (PoCA, 28-30/10/2010, Venice) with the paper "The human bondage: the *paroikoi* and their social status under the Venetian rule before the Cyprus war (1570-1)"; XI International Cretological Congress (21-27/10/2011, Rethymnon) with the paper "The Military Commander Antonios Evdaimonogiannis and the Fief of Suda, 16th century") and has published articles in scientific journals ("Greek soldiers in Bergamo: the political implications of an 'ecclesiastical' matter", *Thesaurismata* 2008; "The Fortress of Methoni during the last two Veneto-Turkish wars. Memories of a siege," to be published in 2012; "Liberazione e reintegrazione dei prigionieri militari della guerra di Cipro 1570-1590", monograph which has been submitted at the association Deputazione di Storia Patria per le Venezie (December 2010) and will be published soon, etc.). She worked as an editor for various periodicals and as editor-in-chief of *Aoton*, a journal of history and culture (2000-2005). She speaks English, French and Italian.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Ι

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Λευκή Μιχαηλίδου

*Αναζητήσεις χαρτογράφων και περιηγητών στην Κύπρο τον 16^ο αιώνα:
Η περιήγηση του Ludwig Tschudi το 1519*

Στόχος της ανακοίνωσης είναι να αναδειχθεί το ιδιαίτερο ενδιαφέρον των ευρωπαϊών χαρτογράφων και περιηγητών για την Κύπρο κατά τον 16^ο αιώνα. Ο 16^{ος} αιώνας ήταν σημαντικός για την ιστορία της Κύπρου, όπως και της Ανατολικής Μεσογείου και τα γεγονότα της περιόδου καθόρισαν την πολιτική και πολιτιστική συνέχεια του νησιού. Η Κύπρος υπήρξε κτήση της Βενετίας από το 1489 μέχρι το 1571, οπότε και καταλήφθηκε από τους Οθωμανούς. Η κατάληψη της Κύπρου από τους Οθωμανούς έμεινε γνωστή ως ο «Πόλεμος της Κύπρου».

Μέσα από τις πρωτότυπες πηγές που υπάρχουν στις Συλλογές του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τραπεζής Κύπρου, θα γίνει παρουσίαση των σημαντικότερων χαρτογραφικών απεικονίσεων του νησιού της Κύπρου όπως αυτές των Bordone 1528, Zuallart 1587 και Langenes 1598. Επίσης θα παρουσιαστούν οι «Εφημερίδες» που κυκλοφόρησαν σε σχέση με τα γεγονότα του «Πολέμου της Κύπρου» 1570-1571 και τα οποία προξένησαν μεγάλο ενδιαφέρον στην Ευρώπη. Τέλος θα παρουσιαστούν οι περιηγητές που επισκέφθηκαν την Κύπρο και οι αναφορές τους οι οποίες έχουν κυκλοφορήσει σε διάφορες γλώσσες στην Ευρώπη σε σχέση με το νησί, όπως των Fabri 1556, Aveyro 1563 και Cotonicus 1598-1599.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις απεικονίσεις των πόλεων, των αρχαιολογικών χώρων, των κοσμικών και των εκκλησιαστικών μνημείων και όπου είναι δυνατόν, στις αναφορές για τους κατοίκους της Κύπρου.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η Λευκή Μιχαηλίδου είναι απόφοιτος του Τμήματος Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης του Πανεπιστημίου Université des Sciences Humaines του Στρασβούργου. Συνέχισε τις μεταπτυχιακές της σπουδές στο ίδιο πανεπιστήμιο στην Προϊστορική αρχαιολογία και έχει λάβει μέρος σε διάφορες αρχαιολογικές ανασκαφές στην Κύπρο.

Από το 1988 εργάζεται στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπεζής Κύπρου. Ανέλαβε έφορος της Νομισματικής Συλλογής και του Μουσείου Ιστορίας της Κυπριακής Νομισματοκοπίας, της Πινακοθήκης-Γλυπτοθήκης και υπεύθυνη των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Από το 1999 είναι Διευθύντρια του Πολιτιστικού Ιδρύματος και υπό την ιδιότητά της αυτή έχει διοργανώσει εκθέσεις και διαλέξεις του Πολιτιστικού Ιδρύματος στην Κύπρο και στο εξωτερικό (Ελλάδα, Γαλλία, Αγγλία, Ισπανία, Ελβετία) και επιμελείται των εκδόσεων του Ιδρύματος.

Είναι μέλος σε διάφορες οργανώσεις και οργανισμούς τόσο στην Κύπρο όσο και στο Εξωτερικό. Έχει δώσει διαλέξεις και έχει γράψει άρθρα σε σχέση με τις συλλογές και τις δραστηριότητες του Πολιτιστικού Ιδρύματος, στην Κύπρο και το εξωτερικό.

SESSION I

THE IMAGES OF CYPRUS IN EARLY MODERN TIMES: THREADS OF TRADITION

Lefki Michaelidou

*In the Quest of Cartographers and Travellers to Cyprus During the 16th Century:
The Travels of Ludwig Tschudi in 1519*

The aim of the paper is to demonstrate the special interest of European cartographers and travelers in Cyprus during the 16th century. The 16th century was important to the history of Cyprus and the Eastern Mediterranean, as the events of that period went on to mold the political and cultural development of the island. Cyprus was under Venetian rule from 1489 to 1571, by which time it was occupied by the Ottomans. The war for the conquest of Cyprus by the Ottomans is known as the "War of Cyprus".

Through the original sources included in the Collections of the Bank of Cyprus Cultural Foundation, a presentation will be made of the most important cartographic representations of the island of Cyprus e.g. those of Bordone 1528, Zuallart 1587 and Langenes 1598. "Newspapers" that awoken great interest in the events of the "War of Cyprus" 1570-1571, will also be introduced. Finally, travellers to Cyprus and their reports on the island, which were circulated in various languages in Europe, e.g. Fabri 1556, Aveyro 1563 and Cotovicus 1598-1599 will be presented.

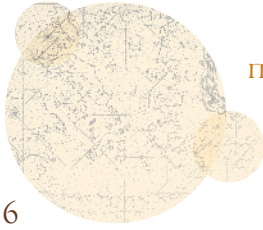
Special emphasis will be placed on the depictions of cities, archeological sites, secular and ecclesiastical monuments and, where possible, on references on the inhabitants of Cyprus.

SHORT BIOGRAPHY

Lefki Michaelidou is a graduate of the Department of Archaeology and History of Art of the Université des Sciences Humaines, Strasbourg. She pursued postgraduate studies in Prehistoric Archaeology at the same university and participated in various archaeological excavations in Cyprus.

Since 1988 she has been working at the Bank of Cyprus Cultural Foundation. She took on as Curator of the Numismatic Collection, the Museum of the History of Cypriot Coinage, and of the Painting and Sculpture Gallery. She was also head of educational programmes. Since 1999 she is the Director of the Cultural Foundation and in this capacity she has organized exhibitions and lectures of the Foundation in both Cyprus and abroad (Greece, France, England, Spain, Switzerland). She is also the editor of the Foundation's publications.

A member of various relevant organizations and associations in Cyprus and abroad, she has given lectures and written articles that pertain to the Cultural Foundation's collections and activities in Cyprus and elsewhere.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ I

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Tony Campbell

*Γιατί εξακολουθούσαν να παράγονται οι μεσαιωνικοί ναυτικοί χάρτες τέσσερις αιώνες μετά;
Μήπως η απάντηση βρίσκεται στο Αιγαίο;*

Οι πορτολάνοι έχουν αποτελέσει αντικείμενο μελέτης για πάνω από ενάμισι αιώνες και ειδικά τα τελευταία χρόνια μελετώνται πολύ εντατικά. Ωστόσο, μερικά βασικά ερωτήματα παραμένουν αναπάντητα. Μάλιστα ορισμένα δεν έχουν τεθεί καν.

Η σημαντική μελέτη του Ramon Pujades, που εκδόθηκε το 2007, συνοδεύεται από ένα DVD όπου υπήρχαν σκαναρισμένοι όλοι οι χάρτες μέχρι το 1469. Για πρώτη φορά, κατέστη δυνατόν να γίνει μια ολοκληρωμένη ανάλυση των ευρέως διαδεδομένων και ως επί το πλείστον μη αναπαραγμένων, πρώιμων χαρτών. Μια έρευνα τα τελευταία χρόνια, με αφορμή το έργο αυτό, εστίασε μεταξύ άλλων στα τοπωνύμια και στα σχήματα των μεσαίων και μικρών νησιών. Τα λεπτομερή αυτά ευρήματα επέτρεψαν να προταθούν απαντήσεις σε θεμελιώδη ερωτήματα αναφορικά με το σκοπό και τη μακροβιότητα των μεσαιωνικών ναυτικών χαρτών.

Οι πορτολάνοι χάρτες αποτελούν ένα απροσδόκητο συνδυασμό της εμπυρωσιακής γεωμετρικής ακρίβειας και της φαινομενικά άχρηστης εφεύρεσης. Τα τοπωνύμια τους ήταν αρκετά στατικά, έτσι στους χάρτες του 1600 τα τρία τέταρτα των τοπωνυμίων ήταν τα ίδια με εκείνα που υπήρχαν και 300 χρόνια προγενέστερα. Ταυτόχρονα, οι χάρτες αυτοί ήταν και αρκετά δυναμικοί, ώστε να εισαγάγουν πολλές εκατοντάδες νέα τοπωνύμια που στη συνέχεια υιοθετήθηκαν, αλλά και να διαγράψουν εκατοντάδες άλλα.

Εκείνο που θα αποδείξουμε είναι ότι οι πορτολάνοι χάρτες ήταν ένα βασικό εργαλείο για τους ναυτικούς, παραβλέποντας τον ρόλο τους ως αντικείμενα διακόσμησης και κύρους. Η άνιση «ακρίβειά» τους μπορεί να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα τριών συγκεκριμένων ναυτικών χρήσεων: πρώτον, στα μεγάλα ταξίδια, όπου η στεριά δεν ήταν ορατή, δεύτερον, κατά την πλεύση από ακρωτήριο σε ακρωτήριο, κατά μήκος της ακτής και τρίτον, κατά τον σχεδιασμό μιας πορείας μέσα σε ένα αρχιπέλαγος, όπως εκείνο του Αιγαίου.

Είναι ειρωνικό το γεγονός ότι η συνεχιζόμενη σπουδαιότητά τους για το εμπορικό ναυτικό οφείλεται στην ευλάβεια με την οποία κάθε υδρογραφική μικρολεπτομέρεια του πρωτότυπου χάρτη αντιγραφόταν πιστά από ίσως και οκτώ γενιές, και όχι στην προσαρμοστικότητα των χαρτών σε κάποιες πιθανές εξελικτικές πιέσεις. Μόνο η ζωντανή και ολοένα μεταβαλλόμενη τοπωνυμία αντικρούει τη δήλωση αυτή.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ύστερα από σπουδές ιστορίας στο Cambridge, πέρασα το πρώτο μισό της καριέρας μου ασχολούμενος με το εμπόριο παλαιών χαρτών. Στη συνέχεια εργάστηκα ως βιβλιοθηκάριος στο τμήμα χαρτών της Βρετανικής Βιβλιοθήκης (1987-2001). Από το 1993, είμαι πρόεδρος της Imago Mundi Ltd, όπου τα καθήκοντά μου περιλαμβάνουν τον συν-συντονισμό του διεθνούς Διεθνούς Συνεδρίου Ιστορίας της Χαρτογραφίας, που το 1999 έγινε στην Αθήνα. Είμαι συνδιοργανωτής της σειράς διαλέξεων «Χάρτες και κοινωνία» στο Ινστιτούτο Warburg του Λονδίνου από το 1991 και είμαι υπεύθυνος για τον ιστότοπο «Map History» για την ιστορία της χαρτογραφίας από το 1997. www.maphistory.info/index.html

Το 1975, ανακάλυψα τον πρώτο αγγλικό ναυτικό άτλαντα της Ανατολής, του Martin Llewellyn (π. 1600). Από τα άρθρα, κεφάλαια βιβλίων κ.λπ. που έχω γράψει, αναφέρω ενδεικτικά: *The earliest printed maps, 1472-1500* (1987), «The Drapers' Company and its school of seventeenth century chart-makers» (1973), και ένα εκτενές κεφάλαιο με τίτλο «Portolan charts from the late thirteenth century to 1500», στον πρώτο τόμο του *The History of Cartography*, με επιμελητές τους J. B. Harley και David Woodward (Chicago University Press, 1987). Τα τεκμήρια πάνω στα οποία βασίζεται η παρούσα ανακοίνωση περιέχονται στο «A critical re-examination of early portolan charts, with a reassessment of their replication and seaboard function». Πρόκειται για μία συλλογή περισσότερων από 40 ιστοσελίδων, με δοκίμια, σημειώσεις και αναλύσεις. www.maphistory.info/portolan.html

SESSION I

THE IMAGES OF CYPRUS IN EARLY MODERN TIMES: THREADS OF TRADITION

Tony Campbell

*Why Were Medieval Sea Charts Still Being Produced Four Centuries Later?
Does the Answer Lie in the Aegean?*

Portolan charts have been studied for more than a century and a half, and intensively so in recent years. Yet several basic questions remain unanswered; indeed, some have never been asked.

Publication of a major study by Ramon Pujades in 2007 was accompanied by a DVD with scans of all the charts up to 1469. For the first time it became possible to carry out a comprehensive analysis of the widely spread, and mostly un-reproduced, early charts. An investigation over the last few years, spurred on by that initiative, focused among other elements on the place-names, and the shapes of the medium and small islands. Those detailed findings have made it possible to propose answers to fundamental questions relating to the purpose and longevity of the medieval sea charts.

Portolan charts contain an unexpected mixture of surprising geometric accuracy and apparently frivolous invention. Their toponymy was static enough to include in 1600 three-quarters of the names that can be seen 300 years earlier. Yet at the same time they were dynamic enough to introduce many hundreds of new, and subsequently repeated, names over that period, and to jettison hundreds of others.

It will be demonstrated that the portolan charts - leaving aside their land-based roles as decorative or prestige objects - were an essential tool for sailors. Their uneven 'accuracy' can be explained in terms of three distinct seaboard uses: first, when on a long sea passage out of sight of land, second, when working from headland to headland along a coast, and third, when picking a way through an archipelago - particularly those in the Aegean Sea.

It is ironical that their continued relevance for merchant shipping can be attributed to the reverence with which every small hydrographical detail of the original workshop model was faithfully copied through perhaps eight generations, and not to their adaptability in the face of what we might have supposed were evolutionary pressures. Only the vital, and ever-changing toponymy contradicts that statement.

SHORT BIOGRAPHY

After Cambridge University (History), I spent the first half of my career in the antiquarian map trade, later moving to the British Library and becoming Map Librarian (1987-2001). Since 1993, I have been chairman of Imago Mundi Ltd, in which capacity I act as co-ordinator for the biennial International Conference on the History of Cartography (including that in Athens in 1999). I have been a co-organiser of the 'Maps & Society' lecture series at the Warburg Institute, London, since 1991 and have maintained the gateway website for the history of cartography, 'Map History', since 1997. www.maphistory.info/index.html.

In 1975, I discovered the first English sea atlas of the East, by Martin Llewellyn (c. 1600). Among articles, chapters, etc., the following can be mentioned: *The earliest printed maps, 1472-1500* (1987); "The Drapers' Company and its school of seventeenth century chart-makers" (1973); and an extended chapter, "Portolan charts from the late thirteenth century to 1500", in Volume I of *The History of Cartography*, edited by J.B. Harley and David Woodward (Chicago University Press, 1987). The evidence on which this talk draws is set out in "A critical re-examination of early portolan charts, with a reassessment of their replication and seaboard function" (a book-length collection on over 40 web 'pages', comprising essays, notes and analysis). www.maphistory.info/portolan.html.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ I

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Ελισάβετ Α. Ζαχαριάδου*Η σιωπή του Οθωμανού χαρτογράφου Piri Reis
σχετικά με τον τάφο της Χαλά Σουλτάν στη Λάρνακα*

Ο γνωστός Οθωμανός χαρτογράφος Piri Reis, που έδρασε γύρω στο 1520, μας άφησε μία αρκετά αναλυτική περιγραφή των ακτών της Κύπρου, που τότε ήταν κτήση της Βενετίας. Στα γραφόμενά του δεν γίνεται μνεία της Umm Hizam, που ήταν μάλιστα και συγγενής του Προφήτη Μωάμεθ. Η άγια αυτή γυναίκα πέθανε στην Κύπρο έχοντας ακολουθήσει την στρατιά των Αράβων, που αποπειράθηκαν να κατακτήσουν την Κύπρο το 647. Σήμερα ο τάφος της, γνωστός ως ο τάφος της Χαλά Σουλτάν, θεωρείται μεγάλο ισλαμικό προσκύνημα. Αλλά στα χρόνια του Piri Reis είχε παραμεληθεί και ξεχαστεί. Όταν όμως η Κύπρος έγινε οθωμανικό έδαφος το 1571 δημιουργήθηκε ανάγκη να έχει τους δικούς της αγίους και τα δικά της προσκυνήματα και η Umm Hizam ανασύρθηκε από την ιστορία του παρελθόντος.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η Ελισάβετ Α. Ζαχαριάδου αποφοίτησε από τη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και στη συνέχεια σπούδασε οθωμανική ιστορία στη Σχολή Ανατολικών και Αφρικανικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Λονδίνου. Δίδαξε οθωμανική ιστορία στο Πανεπιστήμιο Κρήτης κατά τα έτη 1985-1998 και είναι ιδρυτικό μέλος του Προγράμματος Τουρκικών Σπουδών του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών (Ρέθυμνο), του οποίου τώρα είναι επίτιμο μέλος. Είναι επίσης επίτιμος διδάκτορας του Πανεπιστημίου της Άγκυρας και μέλος της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας. Διάφορα από τα άρθρα της έχουν αναδημοσιευθεί σε δύο τόμους: *Romania and the Turks*, Λονδίνο 1985, και *Studies in Pre-Ottoman Turkey and the Ottomans*, Aldershot 2007. Τα κυριότερα βιβλία της είναι: *Venetian Crete and the Emirates of Menteshe and Aydin (1300-1415)*, Βενετία 1983 και *Δέκα Τουρκικά έγγραφα για τη Μεγάλη Εκκλησία (1483-1567)*, Αθήνα 1996.

SESSION I

THE IMAGES OF CYPRUS IN EARLY MODERN TIMES: THREADS OF TRADITION

Elizabeth A. Zachariadou

*The Silence of Ottoman Cartographer Piri Reis Concerning
the Tomb of Hala Sultan in Larnaca*

The well-known Ottoman cartographer Piri Reis, who was active around 1520, left us quite an analytical description of the coasts of Cyprus, which was then under Venetian rule. His writings make no reference to Umm Hizam, who was in fact a relative of the Prophet Mohammed. This saintly woman died in Cyprus, having followed the Arabian armies which had attempted to conquer Cyprus in 647. Today, her tomb, known as the tomb of Hala Sultan, is a major Muslim pilgrimage. But in Piri Reis's time, it had been neglected and forgotten. However, when Cyprus became an Ottoman territory in 1571, the need arose for the island to have its own saints and pilgrimages; hence Umm Hizam was brought back from the history of the past.

SHORT BIOGRAPHY

Elizabeth A. Zachariadou graduated from the Faculty of Philosophy of Athens University and went on to study Ottoman history at London University's School of Oriental and African Studies. She taught Ottoman history at the University of Crete between 1985-1998 and is a founding member of the Turkish Studies Programme at the Institute of Mediterranean Studies (Rethymnon), of which she is now an honorary member. She received an honorary doctorate from the University of Ankara and is a member of the European Academy. A selection of her articles have been reprinted in two volumes: *Romania and the Turks* (London 1985), and *Studies in Pre-Ottoman Turkey and the Ottomans* (Aldershot 2007). Her most important books are *Venetian Crete and the Emirates of Menteshe and Aydin (1300-1415)*, Venice 1983 and *Ten Turkish Documents Concerning the Great Church (1483-1567)* (in Greek), Athens 1996.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Ι

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Benjamin Arbel*Η περιγραφή της Αμμοχώστου από τον Elijah του Pesaro, 1563*

Η γεωγραφική θέση της Κύπρου και η λειτουργία της ως ενδιάμεσου σταθμού ανάμεσα στην Ευρώπη και στην Ανατολία είχαν ως αποτέλεσμα μια πλούσια συλλογή οδοιπορικών που περιλαμβάνουν περιγραφές του νησιού. Πολλές, αν όχι οι περισσότερες από αυτές τις περιγραφές έχουν εκδοθεί και συχνά βοήθησαν ερευνητές στη μελέτη τους για την κατάσταση στην Κύπρο, στις διάφορες φάσεις της εξέλιξής της.

Τα οδοιπορικά αυτά μπορούν να χωριστούν σε τρεις τύπους. Ο πρώτος περιλαμβάνει κατ' ουσίαν ταξιδιωτικά ημερολόγια, βασισμένα σε σημειώσεις που γράφτηκαν κατά τη διάρκεια του ταξιδιού και που επομένως καταγράφουν αυθεντικές εντυπώσεις που είχαν μεταφερθεί σε γραπτό λόγο. Ο δεύτερος τύπος αποτελείται από αναδομήσεις, οι οποίες συντίθενται αφού ο περιηγητής επιστρέψει στη γενέτειρά του. Στον τρίτο τύπο ανήκουν οι «περιηγητές της πολυθρόνας», που δεν επισκέφτηκαν ποτέ τους τόπους που περιγράφουν, αλλά απλώς συνέλεξαν στοιχεία από κείμενα άλλων συγγραφέων. Στην πραγματικότητα, ακόμα κι εκείνοι οι περιηγητές που όντως είχαν επισκεφτεί τις χώρες που περιγράφονται στα οδοιπορικά τους, συχνά δανειζόνταν στοιχεία από τους προηγούμενους. Εξάλλου, η μεγάλη πλειοψηφία τέτοιων περιγραφών της Κύπρου αντανάκλα μια πολύ επιφανειακή και επιπόλαια επαφή με το νησί, που συνήθως διαρκούσε μόνο για λίγες μέρες.

Η περιγραφή της Αμμοχώστου που κάνει ο Elijah του Pesaro αποτελεί εξαιρεση απ' αυτή την άποψη. Δεν ήταν περαστικός, αφού εγκαταστάθηκε σ' αυτή την πόλη κι αργότερα παντρεύτηκε εκεί. Η λεπτομερής του περιγραφή, αν και επιλεκτική και ενδεικτική των ενδιαφερόντων του, μοιάζει να είναι εξ ολοκλήρου δική του. Έχει λοιπόν ιδιαίτερη αξία για κάθε μελετητή που ενδιαφέρεται για την ιστορία της Αμμοχώστου κατά τα τελευταία χρόνια της Βενετοκρατίας στην Κύπρο. Η ανακοίνωση αυτή θα αναλύσει τα συστατικά μέρη της περιγραφής του Elijah και θα αξιολογήσει την αξιοπιστία της, καθώς και τη συμβολή της στη γνωριμία μας με την ιστορία της Αμμοχώστου.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Benjamin Arbel είναι επίτιμος καθηγητής της πρώιμης σύγχρονης Ιστορίας στο τμήμα Ιστορίας του Πανεπιστημίου του Τελ Αβίβ. Επίσης κατέχει την Έδρα της Ιστορίας και του Πολιτισμού των Εβραίων στην Ελλάδα στο ίδιο πανεπιστήμιο, συνδιευθύνει το περιοδικό *Mediterranean Historical Review* που εκδίδεται στο Λονδίνο από τον εκδοτικό οίκο Routledge και είναι συντάκτης της σειράς *The Medieval Mediterranean* που εκδίδεται στο Leiden της Ολλανδίας από τον εκδοτικό οίκο Brill.

Έχει εκδώσει τα εξής: *Trading Nations. Jews and Venetians in the Early Modern Eastern Mediterranean* (Leiden & New York, 1995)· *Cyprus, the Franks and Venice* (Aldershot, 2000)· *The Italian Renaissance: The Growth of a Secular Culture* (Tel Aviv, 2000) [στα εβραϊκά]· *Venetian Letters from the Archives of the Bank of Cyprus Cultural Foundation and Other Cypriot Collections* (Nicosia, 2007). Διετέλεσε επιμελητής (μαζί με τους D. Jacoby και B. Hamilton) του *Latins and Greeks in the Eastern Mediterranean after 1204* (London, 1989)· του *Intercultural Contacts in the Medieval Mediterranean. Studies in Honour of David Jacoby* (London, 1995)· και (μαζί με τους J. Terkel και S. Menache) του *Human Beings and other Animals in Historical Perspective* (Jerusalem, 2007) [στα εβραϊκά]. Έχουν επίσης δημοσιευθεί περίπου 70 επιστημονικά άρθρα του και κεφάλαια βιβλίων για διάφορες πτυχές της ιστορίας της Ανατολικής Μεσογείου κατά την πρώιμη σύγχρονη περίοδο και ιδιαίτερα την ιστορία των υπερπόντιων αποικιών των Βενετών (με ιδιαίτερη έμφαση στην Κύπρο), το μεσογειακό θαλάσσιο εμπόριο, την ιστορία των Εβραίων στις βενετικές αποικίες και τη διάδραση μεταξύ ανθρώπου και ζώων την περίοδο της Αναγέννησης.

SESSION I

THE IMAGES OF CYPRUS IN EARLY MODERN TIMES: THREADS OF TRADITION

Benjamin Arbel

Elijah of Pesaro and his Description of Famagusta, 1563

The geographic position of Cyprus and its function as a way station between Europe and the Levant produced a rich collection of travelogues that include descriptions of the island. Many, if not most of these descriptions have appeared in print and have often served scholars in studying the condition of Cyprus during the various phases of its development.

These travelogues can be divided into three types. The first includes virtual travel diaries, based on notes written during the voyage itself, thus recording authentic impressions that had been put into writing. A second type consists of reconstructions, entirely composed after the travellers' return to their hometown. The third type includes 'armchair travellers', who never visited the sites that they describe, but only compiled data from writings by other authors. In fact, even those travellers who actually visited the countries described in their travelogues often borrowed elements from their predecessors. Besides, the great majority of all such descriptions of Cyprus reflect a very superficial and cursory contact with the island, which normally lasted merely a few days.

Elijah of Pesaro's description of Famagusta is an exceptional case in this respect. He was not a passing traveller, since he settled in this town and later even married there. His detailed description, though selective and reflecting his own interests, appears to be entirely his own. It is therefore of special value for any scholar interested in the history of the town during the last years of the Venetian rule of Cyprus. This paper will therefore analyse the components of Elijah's description, and evaluate its reliability as well as its contribution to our acquaintance with Famagusta's history.

SHORT BIOGRAPHY

Benjamin Arbel is Professor Emeritus of Early Modern History at the Department of History of Tel Aviv University. He also holds the Chair for the History and Culture of the Jews of Greece at the same university, is Co-editor of the *Mediterranean Historical Review*, published in London by Routledge, and one of the editors of *The Medieval Mediterranean* series published in Leiden by Brill.

His main publications include: *Trading Nations. Jews and Venetians in the Early Modern Eastern Mediterranean* (Leiden & New York, 1995); *Cyprus, the Franks and Venice* (Aldershot, 2000); *The Italian Renaissance: The Growth of a Secular Culture* (Tel Aviv, 2000) [in Hebrew]; *Venetian Letters from the Archives of the Bank of Cyprus Cultural Foundation and Other Cypriot Collections* (Nicosia, 2007). He is the editor (together with D. Jacoby and B. Hamilton) of *Latins and Greeks in the Eastern Mediterranean after 1204* (London, 1989); of *Intercultural Contacts in the Medieval Mediterranean. Studies in Honour of David Jacoby* (London, 1995); and (together with J. Terkel and S. Menache) of *Human Beings and other Animals in Historical Perspective* (Jerusalem, 2007) [in Hebrew]. He has also published about 70 scholarly articles and chapters regarding various aspects of the history of the eastern Mediterranean during the early modern period, particularly the history of the Venetian overseas colonies (with special emphasis on Cyprus), Mediterranean maritime trade, the history of Jews in the Venetian colonies, and human-animal interaction during the Renaissance period.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Ι

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Tudor Dinu

Ο Ρουμάνος Ηγεμόνας Petru Cercel (1583-1585) στη Ρόδο και την Κύπρο

Ο ηγεμόνας της Βλαχίας Petru Cercel (Ενώτιον) (1583-1585), του οποίου το επώνυμο προέρχεται από το κόσμημα που φορούσε στο δεξί του αυτί κατά το δυτικό σурμό της εποχής, αποτελεί τελείως ιδιόζουσα μορφή μεταξύ των βοεβόδων των Ρουμανικών Χωρών τόσο με την προκλητική του συμπεριφορά (ενδυμασία ξένη προς τις τοπικές παραδόσεις, σχεδόν ανοικτές ομοφυλοφυλικές κλίσεις), όσο και με τις ευρείες δυτικές του εμπειρίες. Σε αντίθεση με τους υπόλοιπους ηγεμονόπαιδες οι οποίοι αναζητούσαν αρωγή για την άνοδο στο θρόνο στο περιβάλλον της Κωνσταντινούπολης, ο Πέτρος ξεκίνησε μια μακρά περιπλάνηση στη Δύση, με τολμηρό σκοπό να πείσει τους μονάρχες της Εσπερίας να επέμβουν στο σουλτάνο για τον ίδιο. Έτσι, κατευθύνθηκε πρώτα προς τη Βιέννη (1575), προσπαθώντας να κερδίσει την ευμένεια του αυτοκράτορα Μαξιμιλιανού Β΄ II, ενώ, μετά το θάνατο αυτού, μετέβει στην Ιταλία (Γένοβα και Ρώμη), και από εκεί στο Παρίσι (1579-1581), στην αυλή του βασιλιά Ερρίκου Γ΄, τον οποίο έπεισε να τον υποστηρίξει.

Αυτή η άνευ προηγουμένου διαδρομή προσέλκυσε φυσικά το ενδιαφέρον των Ρουμάνων ιστορικών, μάλιστα το μονοπώλησε, 'υποχρεώνοντας' τους να παραβλέψουν σε μεγάλο βαθμό τις ανατολικές περιπέτειες, εξίσου σπαρταριστές, από τα νεανικά χρόνια του Πέτρου. Σε ηλικία δέκα μόνον ετών αυτός είχε σταλεί ως όμηρος στην Κωνσταντινούπολη, για να εγγυηθεί την πιστότητα απέναντι στην Υψηλή Πύλη του πατέρα του Ράτραςκου του Αγαθού (1554-1557), ο οποίος είχε μόλις διοριστεί βοεβόδας. Δεν πέρασε όμως πολύ χρόνο στην οθωμανική πρωτεύουσα, αλλά στάλθηκε στο νησί της Ρόδου, όπου έμεινε μέχρι το θάνατο του Σουλεϊμάν του Μεγαλοπρεπούς, το 1566. Τότε ο σουλτάνος Σελίμ Β΄ διέταξε την μετάθεσή του στην ανατολική παρειά της αυτοκρατορίας. Επομένως τα αμέσως επόμενα χρόνια (έως το 1571) η παρουσία του Ρουμάνου ηγεμονόπαιδος τεκμηριώνεται στην Κύπρο, την Καραμανία και τη Συρία.

Στο πλαίσιο της παρούσας ανακοίνωσης θα επιχειρήσουμε να αναπαραστήσουμε με βάση τις διαθέσιμες πηγές τη ζωή του Πέτρου κατά τη δεκαετία που πέρασε στη Ρόδο, αλλά και να διευκρινίσουμε το ακανθώδες ζήτημα της παρουσίας του στην Κύπρο (χρονολόγηση, πριν ή μετά την Άλωση της μεγαλονήσου από τους Τούρκους, οι λόγοι της άφιξης και οι δραστηριότητές του στο νησί).

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Όνοματεπώνυμο: Tudor Augustin Valeriu DINU

Ημερομηνία και τόπος γέννησης: 21.05.1978, Βουκουρέστι, Ρουμανία

Επαγγελματική θέση: επίκουρος καθηγητής του Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου, συντονιστής του τμήματος βυζαντινών και νέων ελληνικών σπουδών (ιδρυτής του κλάδου των νεοελληνικών σπουδών)

Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών (από το 2010)

Σπουδές: Απόφοιτος του τμήματος κλασικής φιλολογίας του Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου (2000) και αντίστοιχου μεταπτυχιακού προγράμματος (2002)

Διδάκτωρ ελληνικής φιλολογίας του Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου (2007)

Εξειδικεύσεις στον τομέα των νεοελληνικών σπουδών στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Ρόδος, 2002), στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (2004), στο Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου (Θεσσαλονίκη, 2004) και στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (Αθήνα, 2006)

Διδακτική δραστηριότητα: Μαθήματα βυζαντινής και νεοελληνικής γραμματείας, ιστορίας, πολιτισμού, τέχνης

(συν...)

SESSION I

THE IMAGES OF CYPRUS IN EARLY MODERN TIMES: THREADS OF TRADITION

Tudor Dinu

The Romanian Prince Petru Cercel (Earring Peter) (1583-1585) in Rhodes and Cyprus

The ruler of Wallachia Petru Cercel (1583-1585), whose nickname comes from the piece of jewelry he was wearing on his right ear according to the western fashion of the time, represents a truly unique figure among the voivodes of the Romanian Lands both by his unconformist behaviour (his clothing was extraneous to the local traditions, he was not hiding his homosexual preferences) and his adventures in the West. Contrary to most offspring of former ruling princes in the Constantinopolitan environment who were seeking support for ascending the throne, Peter began a long journey in the Occident, with the ambitious aim to convince the Christian monarchs to intercede for him with the sultan. Thus, he departed for Wien (1575), trying to acquire the support of the emperor Maximilian II, and, after the death of the sovereign, he left for Italy (Genoa and Rome), and from there he headed to Paris, to the royal court of king Henry III (1579-1581), whom he persuaded to support his claims.

This unprecedented itinerary has monopolized the interest of the Romanian historians, making them neglect the thrilling Oriental adventures of Peter's youth. When he was ten years old he had already been sent as a hostage in Istanbul, in order to assure the loyalty to his father Pătrașcu the Good (1554-1557), who had just been appointed ruler. He did not spend a lot of time in the Ottoman capital, instead he was rapidly sent to the island of Rhodes, where he stayed until the death of Suleiman the Magnificent, in 1566. Then sultan Selim II ordered Peter's transfer to the eastern part of the empire. Thus, during the following years (until 1571) the presence of the prince is documented in Cyprus, Caramania and Syria.

In our present paper we shall attempt to reconstruct on the basis of available sources the life of Peter in the decade he spent in the island of Rhodes and to solve the thorny issue of his presence in Cyprus (dating, before or after the Turkish conquest of the island, the reasons of his arrival and his activity in there).

SHORT BIOGRAPHY

First names and surname: Tudor Augustin Valeriu DINU

Date and place of birth: 21.05.1978, Bucharest, Romania

Professional position: Senior lecturer at the University of Bucharest, coordinator of the Department of Modern Greek Studies

Member of the Board of the European Society of Modern Greek Studies (from 2010)

Education: BA (2000) and MA (2002) in Classical Philology at the University of Bucharest

PhD in Greek philology at the University of Bucharest (2007)

Further education in Modern Greek Language and Culture at the University of the Aegean (Rhodes, 2002), Aristotle University of Thessaloniki (2004), Institute for Balkan Studies (Thessaloniki, 2004) and the University of Athens (2006).

Teaching: Courses of Byzantine and Modern Greek literature, history, civilization, art.

Research interest: Byzantine literature (Procopius of Caesarea, chronographers, the lives of saints), literature and history of the post byzantine Greek world (Hellenism in The Romanian Principalities - historical, literary and social approaches) – more than twenty papers published in Romania, Greece, Cyprus, Georgia, Czech Republic, Ukraine, Latvia.

Books: Tudor Dinu, *Dimitrie Cantemir și Nicolae Mavrocordat, Rivalități politice și literare la începutul secolului XVIII (Dimitrie Cantemir and Nicholas Mavrocordat. Political and literary rivalries at the beginning of the 18th century)*, Humanitas Publishing House, Bucharest, 2011, 464 + 16 pag., ISBN 978-973-50-3090-2 – first worldwide monograph

(cont...)

ΣΥΝΕΔΡΙΑ I

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Επιστημονικά ενδιαφέροντα: βυζαντινή λογοτεχνία (Προκόπιος της Καισαρείας, χρονογράφοι, βίοι αγίων), γραμματεία και ιστορία της Τουρκοκρατίας (Ο Ελληνισμός των Παραδουνάβιων Ηγεμονιών - ιστορικές, λογοτεχνικές και κοινωνικές προσεγγίσεις) – πάνω από είκοσι σχετικά δημοσιεύματα στη Ρουμανία, Ελλάδα, Κύπρο, Γεωργία, Τσεχία, Ουκρανία, Λετονία. Βιβλία: Tudor Dinu, *Dimitrie Cantemir și Nicolae Mavrocordat, Rivalități politice și literare la începutul secolului XVIII* (Δημήτριος Καντεμίρης και Νικόλαος Μαυροκορδάτος. Πολιτικοί και λογοτεχνικοί ανταγωνισμοί στις αρχές του 18^{ου} αιώνα), Εκδόσεις Humanitas, București, 2011, 464 + 16 pag., ISBN 978-973-50-3090-2 – πρώτη παγκοσμίως μονογραφία του Νικόλαου Μαυροκορδάτου. Tudor Dinu, *Mihai Viteazul – erou al eposului grec* (Μιχαήλ ο Γενναίος – ήρωας του ελληνικού έπους) - με εκτενή ελληνική περίληψη), Εκδόσεις Humanitas, București, 2008, 508 σελ., ISBN 978-973-50-2403-1 – πλήρης μονογραφία των ποιημάτων του Σταυρινού και του Γεωργίου Παλαμήδη περί του Ρουμάνου ηγεμόνα Μιχαήλ του Γενναίου (1593-1601)

Συμμετοχές σε διεθνή συνέδρια και πανεπιστημιακές διαλέξεις: Βουκουρέστι, 2006 (*Γ΄ Πανευρωπαϊκό Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Νέων Ελληνικών Σπουδών*), Αθήνα, 2007, Τιφλίδα 2007, Μπρνό 2007, Λευκωσία 2008 (*Δ΄ Διεθνές Κυπριολογικό Συνέδριο*), Αθήνα, 2008 (*Α΄ Παγκόσμιο Συνέδριο Νεοελληνικών Σπουδών*), Μεσσολόγγι 2008, Σόφια 2008, Ρίγα, 2009, Πάτρα, 2009, Κίεβο, 2009, Λευκωσία 2010, Βερολίνο 2011, Αθήνα 2011.

Εκδοτική δραστηριότητα: συντάκτης του ακαδημαϊκού περιοδικού Studii Clasice, Ιδρυτής και αρχισυντάκτης του περιοδικού *Neograeca Bucurestiensia*

Μεταφραστική δραστηριότητα: Μεταφραστής στη ρουμανική γλώσσα περισσότερων αρχαίων και σύγχρονων Ελλήνων συγγραφέων (Αριστοφάνης, Πλούταρχος, Ιάμβλικος, Ρίτσος, Εγγονόπουλος, Εμπειρίκος κτλ.).

SESSION I

THE IMAGES OF CYPRUS IN EARLY MODERN TIMES: THREADS OF TRADITION

---

dedicated to the life and work of Nicholas Mavrocordatos Tudor Dinu, *Mihai Viteazul – erou al eposului grec (Michael the Brave – hero of the Greek epics)* – with extensive Greek summary, Humanitas Publishing House, Bucharest, 2008, 508 pag., ISBN 978-973-50-2403-1 – complete monograph of the poems of Stavrinou and Georgios Palamedes about the Romanian prince Michael the Brave (1593-1601)

Participation to international congresses and university talks: Bucharest, 2006 (*III-rd European Congress of the European Society of Modern Greek Studies*), Athens, 2007, Tbilisi 2007, Brno 2007, Nicosia 2008 (*IV International Cyprological Congress*), Athens, 2008 (*First World Congress for Modern Greek Studies*), Mesolonghi 2008, Sofia 2008, Riga, 2009, Patra, 2009, Kiev, 2009, Nicosia 2010, Berlin 2011, Athens 2011.

Editing: founder and editor in chief of the Modern Greek Studies review *Neograeca Bucurestiensia*

Translating: Romanian translator of numerous ancient and modern Greek writers (Aristophanes, Plutarch, Iamblichus, Ritsos, Engonopoulos, Empeirikos etc).

ΣΥΝΕΔΡΙΑ I

ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Παναγιώτης Δουκέλλης

*Από την φυσική και την θρησκευτική γεωγραφία στα μοναστηριακά τοπία:
Βασίλι Γκρηγκόροβιτς Μπάρσκι*

Ο κιοβίτης περιηγητής και προσκυνητής Βασίλι Μπάρσκι επισκέπτεται την Κύπρο δύο φορές κατά την διάρκεια των περιπλανήσεών του στη Μέση Ανατολή στο πρώτο μισό του 18^{ου} αιώνα. Περιηγείται μεγάλο μέρος του νησιού επισκεπτόμενος μικρά και μεγάλα μοναστήρια και καταγράφοντας τις εμπειρίες των μετακινήσεων και επισκέψεών του. Ζηλωτής της ορθοδοξίας και των προσκυνημάτων της και ταυτόχρονα πνεύμα που θέλει να γνωρίσει όσο γίνεται περισσότερους τόπους και τρόπους ζωής (επισκέπτεται με τον έναν ή τον άλλο τρόπο μέγα μέρος της Κεντρικής Ευρώπης, την Πολωνία, την Ιταλία, νησιά του Αιγαίου, την Αίγυπτο, την Ανατολική Μεσόγειο), δεν λησμονεί τις αναφορές του στις ρωσοτουρκικές σχέσεις οι οποίες εν πολλοίς καθορίζουν τις κινήσεις. Το έργο του και ιδιαίτερα το μέρος εκείνο που αφορά στις δύο επισκέψεις του στην Κύπρο, εγγράφεται πλήρως στα νήματα της παράδοσης, χωρίς ταυτόχρονα να αποκόπτεται από το συγκεκριμένο χωροχρονικό πλαίσιο των εντάσεων ανάμεσα στην Οθωμανική αυτοκρατορία και την Ρωσία ή αυτό των εντάσεων ανάμεσα στα ορθόδοξα Πατριαρχεία και την δράση της Ουνίας.

Μέσα από τις ταξιδιωτικές του σημειώσεις όπως και μέσα από τα σχέδιά του πανοραμικών όψεων διαφόρων μοναστηριών της Κύπρου, αναδύεται ένας οιονεί πολιτισμικός γεωγράφος του καιρού του, ο οποίος συλλαμβάνει την έννοια του τόπου (place) ως το αποτέλεσμα τήξεως (fusion) του χώρου με την βιωματική εμπειρία, αποτέλεσμα το οποίο καλεί τον ίδιο τον περιηγητή/προσκυνητή σε ανάληψη περαιτέρω δράσεων. Το κείμενο του Μπάρσκι συνιστά ένα εύγλωττο παράδειγμα αφηγηματικού λόγου ο οποίος, όπως θα έλεγε ο Paul Riquieur, δομεί την λογική συσχέτισης τόπου και χρόνου καθορίζοντας δι' αυτού του τρόπου την οργάνωση και το νόημα ζωής του ίδιου του αφηγητή.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Παναγιώτης Δουκέλλης είναι αναπληρωτής καθηγητής Ρωμαϊκής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας) και εκλεγμένος Καθηγητής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο (Τμήμα Κοινωνιολογίας). Σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και είναι Docteur d'Etat en Histoire Ancienne de l'Université de Franche-Comté France. Έχει διδάξει, έχει δώσει διαλέξεις και σεμινάρια σε διάφορα Πανεπιστήμια (Ιόβιο, Université de Bordeaux III, Université de Franche Comté, Universidad de Granada, University of Oxford, Institut d'Archéologie, Paris κλπ.) Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα σχετίζονται α) με την ιστορία των ελληνιστικών και των ρωμαϊκών χρόνων και β) με την ιστορία του ελληνικού τοπίου. Έχει δημοσιεύσει σημαντικό αριθμό άρθρων και βιβλίων στην ελληνική, γαλλική και αγγλική γλώσσα.

SESSION I

THE IMAGES OF CYPRUS IN EARLY MODERN TIMES: THREADS OF TRADITION

Panagiotis Doukellis

From the Natural and the Religious Geography to the Monastery Landscapes: Vasili Barskij

The Kiev-born traveller and pilgrim Vasily Barski visited Cyprus twice during his peregrinations in the Middle East in the first half of the 18th century. He travelled through a large part of the island, stopping at major and minor monasteries and recording the experiences of his journeying and visits. A devoted Orthodox Christian and pilgrim, Barski was interested in knowing as many places and ways of life as possible (he managed to travel throughout most of Central Europe, Poland, Italy, the Aegean Islands, Egypt, and the Eastern Mediterranean). His writings make frequent reference to Russo-Turkish relations which, for the most part, determined itineraries at the time. His work, and especially the part that refers to his two visits to Cyprus, faithfully traces the threads of tradition, but without cutting itself off from the temporal and spatial framework of that era of tensions between the Ottoman Empire and Russia, or from that of tensions between the Orthodox patriarchates and the action of Unism.

Out of his travel notes and his drawings of panoramic views of various Cypriot monasteries there emerges a so-called cultural geographer of his time, who captures the concept of place as the result of the fusion of space and life experience, a result which calls upon the traveller/pilgrim himself to assume further action. Barski's writing constitutes an eloquent example of narrative discourse which, as Paul Ricoeur would say, builds the rationale for the correlation between place and time by defining in this way the organization and the meaning of life of the narrator himself.

SHORT BIOGRAPHY

Panagiotis Doukellis is an Associate Professor of Roman History at the University of the Aegean (Department of Social Anthropology and History) and a Professor elected at the Panteion University (Department of Sociology). He studied at the Faculty of Philosophy, University of Thessaloniki and is a Docteur d'État in Ancient History at the University of Franche-Comté, France. He has taught and given lectures and seminars at various universities (The Ionian University, Université de Bordeaux III, Université de Franche Comté, Universidad de Granada, University of Oxford, Institut d'Archéologie, Paris, etc.) His research interests include the history of Hellenistic and Roman times, and the history of the Greek landscape. He has published a significant number of articles and books in Greek, French and English.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ II

ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΕΙΣ:
ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΗ ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ

Μιχάλης Ν. Μιχαήλ - Ευτύχιος Γαβριήλ

Η Κύπρος στην Κοσμογραφία (Cihannüma) του Οθωμανού γεωγράφου Kâtib Çelebî

Μπορεί να λεχθεί πως η χαρτογραφία αρχίζει στους Οθωμανούς με τον Pîrî Reis, ο οποίος ήταν ένας οθωμανός ναύαρχος που είχε ειδικευτεί στην ετοιμασία πορτολάνων της Μεσογείου. Στο έργο του *Kitâb-ı Bahriye* (Βιβλίο των θαλασσών) το οποίο παρουσίασε το 1517 στον Σουλτάνο Σελίμ Α΄ (1512-1560), ο Pîrî Reis είχε συμπεριλάβει ένα αντίγραφο του Παγκόσμιου Χάρτη που ετοίμασε το 1498 ο Χριστόφορος Κολόμβος. Ο Kâtib Çelebî (1609-1657), είχε εργαστεί στον οθωμανικό στρατό και στην οικονομική υπηρεσία της αυτοκρατορίας. Είχε λάβει μέρος σε εκστρατείες, είχε καταγράψει τις εντυπώσεις του από τα μέρη στα οποία είχε βρεθεί και τις συμπεριέλαβε στα έργα του. Γνώριζε πολύ καλά την άρρηκτη σχέση ανάμεσα στη χαρτογραφία και τη γεωγραφία και θεωρούσε πως η πρόοδος που είχαν σημειώσει οι Οθωμανοί στον τομέα της χαρτογραφίας δεν ήταν ικανοποιητική. Γι αυτό θέλησε να γράψει μια παγκόσμια γεωγραφία χρησιμοποιώντας τις σύγχρονες του ευρωπαϊκές πηγές και έτσι έγινε ένας από τους πρώτους συγγραφείς που εμπλούτισαν την οθωμανική βιβλιογραφία με έργα γεωγραφίας που γράφτηκαν στη Δύση. Συγκρίνοντας τις πηγές της Ανατολής με τις πηγές της Δύσης, εντόπισε τα λάθη που είχαν οι πρώτες και για να καλύψει αυτό το κενό που υπήρχε στη βιβλιογραφία της Ανατολής, αποφάσισε να γράψει το *Cihannüma* (Κοσμογραφία), το οποίο θεωρείται ένα από τα σημαντικότερά του έργα. Το απόσπασμα του κειμένου του Kâtib Çelebî στο *Cihannüma* που αφορά την Κύπρο, αρχίζει με την καταγραφή της ακριβούς τοποθεσίας και με την περιγραφή ορισμένων φυσικών χαρακτηριστικών του νησιού. Αναφέρεται επίσης στη διοικητική διαίρεση και στα προϊόντα του νησιού. Υπάρχουν αναφορές σε μνημεία και άλλα μέρη που μπορεί θεωρηθούν αξιοσημείωτα, καθώς και μια σύντομη αναφορά στην ιστορία του νησιού.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Μιχάλης Ν. Μιχαήλ. Αποφοίτησε από το Τμήμα Τουρκικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου το 1996 (BA) και από το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Τουρκολογίας του Τμήματος Ιστορίας – Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης το 1998 (M.A.). Εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή με θέμα: *Η διαδικασία συγκρότησης ενός Θεσμού εξουσίας. Εκκλησία της Κύπρου 1754 – 1910*, στο Τμήμα Τουρκικών και Μεσανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου (2004 PhD). Είναι ο συγγραφέας του βιβλίου *Η Εκκλησία της Κύπρου κατά την οθωμανική περίοδο: Η σταδιακή συγκρότηση ενός θεσμού πολιτικής εξουσίας* (Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, Λευκωσία 2005) και συν-επιμελητής της έκδοσης: *Ottoman Cyprus. A Collection of Studies on History and Culture* (Harrassowitz Verlag, Wiesbaden 2009). Έχει δημοσιεύσει άρθρα σε διάφορα περιοδικά όπως *Archivum Ottomanicum* (2009), *Chronos* (2010), *Social Compass* (2009), *Religions* (2010), *Thetis* (2009), *Τα Ιστορικά* (2005, 2007, 2009), *Turkish Historical Review* (2011) και κεφάλαια σε διάφορα βιβλία (*Nationalism in the Troubled Triangle: Cyprus, Greece and Turkey* (Palgrave Macmillan, London 2010), *Cries and Whispers in Karamanlidika Books* (Harrassowitz, Wiesbaden 2010). Είναι Επίκουρος Καθηγητής Ιστορίας στο Τμήμα Τουρκικών και Μεσανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Ευτύχιος Γαβριήλ. Προπτυχιακές Σπουδές και Μεταπτυχιακό (M.A. στην Τουρκολογία) στο Πανεπιστήμιο Σόφιας (1991). Διδακτορική Διατριβή στο Τμήμα Τουρκικών και Μεσανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου με θέμα: *Η Τουρκική με το ελληνικό αλφάβητο σε χειρόγραφο του 18ου αιώνα* (2010). Δάσκαλος της Τουρκικής στο Τμήμα Τουρκικών και Μεσανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου.

SESSION II

CHANGING IMAGES AND POINTS OF CORRESPONDENCE:
OTTOMAN DOMINATION AND WESTERN PENETRATION

Michalis N. Michael - Eftihios Gabriel

Cyprus in the Cosmography (Cihannüma) of the Ottoman Geographer Kâtib Çelebî

It can be argued that Ottoman cartography begins with Pîrî Reis, an Ottoman admiral specializing in the preparation of portolans of the Mediterranean. In his work entitled *Kitâb-ı Bahriye* (Book of the Seas) which was presented to Sultan Selim I (1512-1560) in 1517, Pîrî Reis included a copy of the world map prepared by Christopher Columbus in 1498. Kâtib Çelebî (1609-1657) held a post in the Ottoman army, as well as in the financial services of the empire. He used to write down his impressions on the places he visited during the military campaigns he participated in, and later on included them in his works. He was aware of the inextricable relationship between cartography and geography, and believed that the progress made by the Ottomans in the field of cartography was not satisfactory. Realizing this inadequacy he decided to compile a “geography of the world” using the European sources of his time and thus became one of the first writers to enrich the Ottoman geography writing with Western works. By comparing the works of the East and the West, he identified the shortcomings of the first and, in the aim of overcoming them he decided to compose *Cihannüma* (Cosmography), which is considered as one of the most important works of his. The part of the text in *Cihannüma* related to Cyprus begins with a reference to the exact location and a description of some physical characteristics of the island. There are also references to the administrative divisions, the products, the monuments and other places that the writer considered to be noteworthy, as well as a brief history of the island.

SHORT BIOGRAPHY

Michalis N. Michael was born in Cyprus and obtained a BA in Turkish Studies (1996) from the University of Cyprus (Department of Turkish and Middle Eastern Studies). He received his MA (1998) from the University of Crete (Department of History and Archaeology), and his PhD (2004) from the University of Cyprus (Department of Turkish and Middle Eastern Studies). He is the author of *The Church of Cyprus during the Ottoman period: The Gradual Formation of an Institution of Political Power* (Cyprus Research Centre, Nicosia 2005, in Greek) and a co-editor of *Ottoman Cyprus. A Collection of Studies on History and Culture* (Harrassowitz Verlag, Wiesbaden 2009). He has published articles in *Archivum Ottomanicum* (2009), *Chronos* (2010), *Social Compass* (2009), *Religions* (2010), *Thetis* (2009), *Historica* (2005, 2007, 2009), *Turkish Historical Review* (2011) and has chapters in several books (*Nationalism in the Troubled Triangle: Cyprus, Greece and Turkey* (Palgrave Macmillan, London 2010), *Cries and Whispers in Karamanlidika Books* (Harrassowitz, Wiesbaden 2010), *The Archbishop's of Cyprus in the Modern Age: The Changing Role of the Archbishop-Ethnarch, their Identities and Politics* (Cambridge Scholars Publishing, London, forthcoming), *Histories of Ottoman Larnaca* (National Research Foundation, Athens, forthcoming). He is Assistant Professor of Ottoman History at the Department of Turkish and Middle Eastern Studies of the University of Cyprus.

Eftihios Gabriel: Undergraduate and graduate studies (M.A. in Turkology, 1991) at Sofia University (Centre for Eastern Languages and Civilisations, Turkology Department). PhD. Dissertation (2010): *The Turkish Language Written with the Greek Alphabet in an 18th Century Manuscript* at the University of Cyprus (Department of Turkish and Middle Eastern Studies). Turkish Language teacher at the Department of Turkish and Middle Eastern Studies of the University of Cyprus.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ II

ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΕΙΣ:
ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΗ ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ

Ελένη Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη

Αστικός χώρος και υπαίθρος στα περιγητικά κείμενα για την Κύπρο

Η οικιστική οργάνωση ενός τόπου και η κατάσταση της υπαίθρου του περιγράφονται διαχρονικά στα περιγητικά κείμενα, αν και συνήθως δεν εξετάζονται συστηματικά επειδή δεν αποτελούσαν πάντοτε το κύριο ενδιαφέρον των περισσότερων περιγητών. Το ίδιο ακριβώς ισχύει και στην περίπτωση της Κύπρου. Οι σχετικές πολυπληθείς ταξιδιωτικές αφηγήσεις δεν παρουσιάζουν απλώς μια στατική εικόνα του αστικού τοπίου και της υπαίθρου του νησιού, αλλά επιτρέπουν την παρακολούθηση των αλλαγών που υπέστησαν αυτά στη διάρκεια αρκετών αιώνων. Έτσι, από τις παρεχόμενες πληροφορίες θα επιχειρηθεί, κατά το δυνατόν, η ανασύνθεση της γενικής εικόνας των πόλεων, των λιμανιών, των χωριών, και της υπαίθρου γενικότερα, σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία άμεσα συνδεδεμένα με αυτά, όπως είναι π.χ. ο πληθυσμός, οι δρόμοι, οι τεχνολογικές εφαρμογές, οι καλλιέργειες, κλπ.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η Ελένη Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη είναι απόφοιτος του Ιστορικού και Αρχαιολογικού Τμήματος της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και διδάκτωρ του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης (1986).

Υπήρξε Διευθύντρια Ερευνών στο Κέντρο Ερεύνης του Μεσαιωνικού και Νέου Ελληνισμού της Ακαδημίας Αθηνών (1974-1998) και στη συνέχεια Καθηγήτρια στο Τμήμα Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου με γνωστικό αντικείμενο «Ιστορία του Νέου Ελληνισμού (15^{ος}-19^{ος} αιώνας)», μέχρι τον Σεπτέμβριο 2011.

Διύθυνε το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Ιστορίας «Μεθοδολογία κριτικής και έκδοσης των ιστορικών πηγών» (2002-2011). Είναι μέλος πολλών Επιστημονικών Εταιρειών.

Ερευνητικά ενδιαφέροντα: Ασχολείται με την Ιστορία του Νέου Ελληνισμού (15^{ος}-19^{ος} αιώνας). Οι εργασίες της καλύπτουν ένα ευρύ χρονικό και θεματολογικό πεδίο, από το ύστερο Βυζάντιο μέχρι και τον 19^ο αιώνα και όλες σχεδόν είναι αποτέλεσμα αρχαικής και πρωτογενούς έρευνας. Το σύνολο σχεδόν του εκδεδομένου έργου της βασίζεται πρωτίτως σε ανέκδοτες πηγές, πολλές από τις οποίες δημοσιεύονται *in extenso*. Ένας σημαντικός αριθμός των εργασιών αφορά τον περιγητισμό, άλλες ασχολούνται με λογίους της Τουρκοκρατίας και το έργο τους, την Παιδεία, την Ιστορία των πόλεων, όπως επίσης την Εκκλησιαστική Ιστορία, και θέματα Κοινωνικής Ιστορίας (Ιστορία των γυναικών, Ιστορία της οικογένειας, κλπ).

Επιστημονικό έργο: Έχει δημοσιεύσει 7 μονογραφίες και είχε την επιστημονική επιμέλεια (editor) σε άλλα 6. Έχει λάβει μέρος με ανακοινώσεις σε 29 Διεθνή Επιστημονικά Συνέδρια και έχει δημοσιεύσει περισσότερα από 50 κύρια άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και Πρακτικά Συνεδρίων, εκτός από άλλες ελάσσονες δημοσιεύσεις, προλόγους βιβλίων, βιβλιοκρισίες και άρθρα σε εφημερίδες κλπ.

SESSION II

CHANGING IMAGES AND POINTS OF CORRESPONDENCE: OTTOMAN DOMINATION AND WESTERN PENETRATION

Helen Angelomatis-Tsougarakis

Towns and Countryside of Cyprus in Travellers Accounts

The urban environment, the villages, and the state of the countryside in general are usually described in travel literature, even though they are not very often systematically examined, because they were not always the main area of interest of the travellers. This is precisely the case with Cyprus. The many, relevant descriptions in the travel books do not simply paint a static picture of the urban landscape and the island's countryside, but they allow us to follow the changes these underwent over centuries. Hence, from the available information, to the extent that this is possible, a reconstruction will be attempted of what the towns, the ports, the villages and the countryside looked like, in combination with other directly connected factors, such as population, roads, technology, crops cultivated, etc.

SHORT BIOGRAPHY

Helen Angelomatis-Tsougarakis is a Modern Greek Historian and retired professor of the Department of History of the Ionian University. She studied History and Archaeology at Athens University and she holds a D.Ph. in Modern History from the University of Oxford. She has extensive research experience in the Reserch Centre for Medieval and Modern Greek Studies of the Academy of Athens, where she worked before becoming a professor at the Ionian University. She has been Director of the Graduate Studies Program "Methodology on criticism and publication of historical sources" (2002-2011) at the Department of History, which has produced a considerable number of publications of historical sources of various periods, of which she was the editor.

She has published extensively on the history of the Ottoman and Venetian Periods of Greece and is an expert on the publication of sources. Her interests cover a wide spectrum of subjects between the 15th and the 19th century: social history (particularly gender and family history), history of intellectual life and education, church history, landscape history, travel literature as a historical source. She has published seven books (monographs) and over fifty articles in academic journals and collective volumes; she has also been the editor of six further books.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ II

ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΕΙΣ:
ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΗ ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ

Ρίτα Κ. Σεβέρη

Although to Sight Lost to Memory Dear: Η περιδιάβαση στην Κύπρο

Μέσα από ταξιδιωτικά ημερολόγια, σημειώσεις και περιηγητικά βιβλία θα εξεταστούν οι αλλαγές που παρουσιάζονται διαμέσου των αιώνων, όσον αφορά την περιήγηση στο νησί και τις προσδοκίες και εντυπώσεις των επισκεπτών.

Η ανακοίνωση θα εξετάσει τους λόγους της επίσκεψης, που συχνά διέφεραν μεταξύ τους, ειδικά σε σχέση με τη χρονική περίοδο άφιξης στο νησί, όπως και το ταξίδι προς και εντός του νησιού και τις δυσκολίες που αντιμετώπιζαν οι ταξιδιώτες. Θα αναφερθούν οι διάφορες αναζητήσεις και οι προσδοκίες των επισκεπτών και οι λόγοι που συνέτειναν στην διαφοροποίηση των απόψεών τους. Θα συζητηθούν επίσης οι εντυπώσεις που άφησαν στους ξένους οι Κύπριοι, Έλληνες και Τούρκοι, όσον αφορά την εμφάνιση, τις ενδυμασίες και την καθημερινή τους ζωή.

Το κυπριακό τοπίο υπήρξε ελκυστικό για τους ταξιδιώτες αλλά ορισμένα μέρη ήταν ιδιαίτερα δημοφιλή ενώ άλλα ήταν σχεδόν άγνωστα. Στην ανακοίνωση θα εξεταστούν οι λόγοι και οι συγκυρίες αυτού του φαινομένου.

Πολλοί επισκέπτες είχαν την δυνατότητα να παρακολουθήσουν ή και να λάβουν μέρος σε διάφορες εκδηλώσεις και να περιγράψουν τα ήθη και έθιμα του λαού. Θα εξεταστεί εάν η κοινή εντύπωση που έχουμε σήμερα ως προς τα ήθη και έθιμα της κάθε εποχής αντιστοιχεί με τις περιγραφές των ταξιδιωτών και κατά πόσον οι ίδιοι οι ταξιδιώτες δεν αντιλαμβάνονταν τις ιδιαιτερότητες του λαού.

Οι καταστάσεις και συνθήκες της κάθε χρονικής περιόδου θα παρουσιαστούν μέσω αναφορών σε σημαντικά γεγονότα και μέσω των εμπειριών των επισκεπτών.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η Ρίτα Κ. Σεβέρη είναι ιστορικός τέχνης και ερευνητής. Σπούδασε φιλοσοφία στο πανεπιστήμιο του Λονδίνου, δημοσιογραφία London School of Journalism, και έκανε διδακτορική διατριβή στο πανεπιστήμιο του Bristol στην Ιστορία της Τέχνης. Ασχολείται με την τέχνη και τον περιηγητισμό με θέμα την Κύπρο. Συγγραφέας μεταξύ άλλων βιβλίων των: *Travelling Artists in Cyprus 1700-1960* (Peter Wilson 2000)/*Ταξιδιώτες Ζωγράφοι στη Κύπρο* (Ιδρυμα Κώστα και Ρίτας Σεβέρη 2003), *The Diaries of Lorenzo Warriner Pease 1834-1839* (Ashgate 2002), *Letters Historical and Entertaining on the Past and Present conditions of the Island of Cyprus written by Namindiu*, (Adventure 2007), *The Swedes in Cyprus* (Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών 2008) καθώς και της σειράς *Μνημεία και Μνήμες: Λευκωσία, Μνημεία και Μνήμες*, (Ελληνική Τράπεζα 2003), *Μνημεία και Μνήμες, Το Κυβερνείο* (Ελληνική Τράπεζα 2004), *Μνημεία και Μνήμες, Αμμόχωστος, το Εμπορείο της Ανατολής* (Ελληνική Τράπεζα 2005), *Μνημεία και Μνήμες, Η Λεμεσός των Οραματιστών* (Ελληνική Τράπεζα 2006), *Μνημεία και Μνήμες, Πάφος, του Μύθου και της Ιστορίας* (Ελληνική Τράπεζα 2007), *Μνημεία και Μνήμες, Λάρνακα η Αρχόντισσα* (Ελληνική Τράπεζα 2008), *Μνημεία και Μνήμες, Κερύνεια η Μάγισσα* (Ελληνική Τράπεζα 2009), *Μνημεία και Μνήμες, Τα Κάστρα και Φρουρία της Κύπρου* (Ελληνική Τράπεζα 2011).

Έχει δημοσιεύσει άρθρα σε διάφορα επιστημονικά περιοδικά και βιβλία, έχει δώσει πολλές διαλέξεις στη Κύπρο και στο εξωτερικό και υπήρξε ομιλητής σε σειρά ραδιοφωνικών προγραμμάτων του ΡΙΚ για τους Λατίνους στην Κύπρο. Έχει οργανώσει πολλές εκθέσεις και πολιτιστικά δρώμενα σε συνεργασία με μουσεία και συνδέσμους. Ασχολήθηκε με παλιά έργα τέχνης για 25 χρόνια και εργάστηκε στον οίκο δημοπρασιών Sotheby's για 14 χρόνια. Είναι εκτελεστικός διευθυντής του Ιδρύματος Κώστα και Ρίτας Σεβέρη, μέλος διαφόρων πολιτιστικών συνδέσμων, εμπειρογνώμονας σε θέματα αξιολόγησης έργων τέχνης για ιδιώτες και ασφαλιστικές εταιρίες, και πρόξενος του Καναδά στην Κύπρο. Ασχολείται με θέματα επαναπροσέγγισης και ειρηνικής συμβίωσης μεταξύ κοινοτήτων.

SESSION II

CHANGING IMAGES AND POINTS OF CORRESPONDENCE: OTTOMAN DOMINATION AND WESTERN PENETRATION

Rita C. Severis

Although to Sight Lost to Memory Dear: Peregrinations in Cyprus

With reference to travelogues, notes, diaries and correspondence, an attempt will be made to present the development of peregrinations and the changes in the expectations of the travellers as regards the island of Cyprus.

The paper will examine the reasons which prompted the visits to Cyprus, varying according to the chronological period, as well as the journeys within the country and the difficulties confronting the visitors.

The visitors' searches and expectations and the factors formulating the varied opinions concerning the island will be discussed, as well as the impressions given by the Greek and Turkish Cypriots as regards appearance, costumes and every day life.

The topography of Cyprus was often appealing but certain parts and places were especially popular while others almost unknown. Reasons for this phenomenon will be examined. Furthermore, descriptions of the customs and norms of the local population by travellers who observed or partook in these traditional events will also be examined in order to ascertain whether their observations correspond to the common beliefs we have regarding these traditions, or whether the visitors were mistaken in their perceptions and assessments.

The conditions on the island over the centuries will be presented through the major events that took place and through the experiences of the travellers.

SHORT BIOGRAPHY

Rita C. Severis is an Art Historian and researcher. She read Philosophy at University College, London University, Journalism at the London School of Journalism and History of Art (PhD) at Bristol University.

Her main interests and subjects of research are art and travel related to Cyprus.

She is the author and editor of many books including: *Travelling Artists in Cyprus 1700-1960* (Peter Wilson 2000), *The Diaries of Lorenzo Warriner Pease 1834-1839* (Ashgate 2002), *Letters Historical and Entertaining on the Past and Present conditions of the Island of Cyprus written by Namindiu*, (Adventure 2007), *The Swedes in Cyprus* (Cyprus Research Centre, 2008) as well as the series of *Monuments and Memories*, published by the Hellenic Bank in Greek, Turkish and English: *Nicosia*, (2003) *Government House* (2004), *Famagusta the Emporium of the East* (2005), *Limasol, a town of Visionaries*, (2006) *Paphos, of Legends and History* (2007), *Larnaca the Great Dame*, (2008), *Kyrenia the Enchantress* (2009), *The Castles and Forts of Cyprus* (2011).

She has published articles in various academic journals and books, has given many lectures in Cyprus and abroad and presented a series of talks on CyBC on the Latin community of Cyprus.

She has organised many exhibitions and events in cooperation with museums and cultural associations. She worked with antiques for 25 years and represented Sotheby's in Cyprus for 14 years. Rita C. Severis is the Executive Manager of the Costas and Rita Severis Foundation, a member of various cultural associations, and works hard for the promotion of peaceful coexistence among all communities in Cyprus. She is the Honorary Consul of Canada in Cyprus.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ II

ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΕΙΣ:
ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΗ ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ

Laurence Worms

Τρεις Αγγλικοί χάρτες της Κύπρου – Morden, Jefferys και Drummond

Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι να διερευνήσει τις πιο πρώιμες αγγλικές χαρτογραφικές αναπαραστάσεις της Κύπρου – αυτές που δημιούργησαν ο Robert Morden το 1687, ο Thomas Jefferys για το βιβλίο *A Description of the East* του Richard Pococke το 1745, και ο Alexander Drummond για το βιβλίο του *Travels through Different Cities of Germany, Italy, Greece...* το 1754. Η ανακοίνωση θα εστιάσει στους ίδιους τους χαρτογράφους, στο πλαίσιο μέσα στο οποίο έγιναν οι χάρτες αυτοί και το εμπόριο χαρτών εκείνης της εποχής, καθώς και σ' έναν ευρύτερο προβληματισμό σχετικά με την αγγλική αντίληψη για την Κύπρο στα μέσα του 18^{ου} αιώνα.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Laurence Worms (Ash Rare Books) ασχολείται με παλαιά βιβλία και παλαιούς χάρτες και χαρακτηριστικά από το 1971. Έχει εκπροσωπήσει το εμπόριο παλαιών βιβλίων στην Εθνική Επιτροπή Βιβλίου της Βρετανίας και έγινε πρόεδρος της Διεθνούς Ένωσης Παλαιοβιβλιοπωλών το 2011. Είναι πρώην μέλος του Συμβουλίου της Βιβλιογραφικής Εταιρείας και εξακολουθεί να συμμετέχει στο συμβούλιο της Τοπογραφικής Εταιρείας Λονδίνου. Είναι επίσης ιδρυτικό μέλος και εταίρος της Εταιρείας Σπανίων Βιβλίων.

Αρθρογραφεί και δίνει διαλέξεις πάνω στην ιστορία του εμπορίου βιβλίων και χαρτών, και έδωσε την ετήσια ομιλία Helen Wallis Memorial Lecture στο Συνέδριο Χαρτογραφίας το 2003 στο Πανεπιστήμιο του Reading. Τα τελευταία χρόνια, έχει δώσει διαλέξεις στα πανεπιστήμια του Καίμπριτζ, του Λονδίνου και του Σέφιλντ, καθώς και στη Βιβλιογραφική Εταιρεία και στη Βασιλική Γεωγραφική Εταιρεία. Επίσης πρόσφατα, συνέγραψε δεκατέσσερα λήμματα για το *Oxford Dictionary of National Biography* και το κεφάλαιο για τους πρώιμους αγγλικούς χάρτες και άτλαντες για τον τέταρτο τόμο του *The Cambridge History of the Book in Britain*. Δοκίμιά του πάνω στα ίδια θέματα έχουν εκδοθεί ή είναι υπό έκδοση στο περιοδικό *The History of Cartography* που εκδίδει το University of Chicago Press, ενώ συνεργάζεται και με το *Oxford Companion to the Book*.

Δίνει ετήσιες διαλέξεις στο London Rare Books School του Πανεπιστημίου του Λονδίνου και το πολυαναμενόμενο έργο του *British Map Engravers*, με συν-συγγραφέα τον Ashley Baynton-Williams, εκδόθηκε το 2011.

SESSION II

CHANGING IMAGES AND POINTS OF CORRESPONDENCE: OTTOMAN DOMINATION AND WESTERN PENETRATION

Laurence Worms

Three English Maps of Cyprus – Morden, Jefferys and Drummond

The purpose of the present paper is to explore the earliest English cartographic representations of Cyprus - those produced by Robert Morden in 1687, by Thomas Jefferys for Richard Pococke's *A Description of the East* in 1745, and by Alexander Drummond for his *Travels through Different Cities of Germany, Italy, Greece ...* in 1754. The paper will include a look at the mapmakers themselves, the context of the making of these maps and of the map trade of their time, and a wider consideration of the English perception of Cyprus in the mid eighteenth century.

SHORT BIOGRAPHY

Laurence Worms (Ash Rare Books) has dealt in antiquarian books and antique maps and prints since 1971. He has represented the antiquarian book trade on the (British) National Book Committee and became President of the Antiquarian Booksellers' Association (International) in 2011. He is a former member of the Council of the Bibliographical Society and continues to serve on the Council of the London Topographical Society. He is also a founder member and Fellow of the Rare Book Society.

He writes and lectures on various aspects of the history of the book and map trades, and gave the annual Helen Wallis Memorial Lecture at the Cartography 2003 Conference at Reading University. Other lectures in recent years have been given at the universities of Cambridge, London and Sheffield, as well as at the Bibliographical Society and the Royal Geographical Society. Recent work includes the compilation of fourteen "lives" for the *Oxford Dictionary of National Biography* and the chapter on early English maps and atlases for the fourth volume of *The Cambridge History of the Book in Britain*. Major essays on the same themes have now appeared or are in preparation for *The History of Cartography* published by the University of Chicago Press and he is also a contributor to *The Oxford Companion to the Book*.

He lectures annually at the London Rare Books School at London University and his long-awaited *British Map Engravers*, co-written with Ashley Baynton-Williams, was published in 2011.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ II

ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΕΙΣ:
ΟΘΜΑΝΙΚΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΗ ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ

Ίλια Χατζηπαναγιώτη-Sangmeister

Ανασυστήνοντας την προφορικότητα: Ταξιδιώτες και δίκτυα στην Κύπρο του 18^{ου} αιώνα

Αντίθετα από τις γραπτές πηγές της ταξιδιωτικής γραμματείας, οι προφορικές πηγές της δεν έχουν προσελκύσει μέχρι τώρα την προσοχή της έρευνας. Ωστόσο, η σημασία των επαφών των ταξιδιωτών με πρόσωπα που διέθεταν γνώσεις για τον τόπο προορισμού τους, ήταν αποφασιστική τόσο για τη διαδικασία του ταξιδιού, όσο και για τη συγκρότηση του περιηγητικού κειμένου. Η ανακοίνωση επιχειρεί να ανασυστήσει τις προφορικές πηγές της ταξιδιωτικής γραμματείας για την Κύπρο του 18^{ου} αιώνα, εντοπίζοντας τα δίκτυα με τα οποία έρχονταν σε επαφή οι ταξιδιώτες κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους. Απώτερος στόχος είναι η διερεύνηση του ρόλου της προφορικής επικοινωνίας στην πρόσληψη του ταξιδιωτή και στην αναπαράσταση της ξένης πραγματικότητας.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η Ίλια Χατζηπαναγιώτη-Sangmeister είναι νεοελληνίστρια με εξειδίκευση στον νεοελληνικό και ευρωπαϊκό Διαφωτισμό. Σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών (πτυχίο) και του Πανεπιστημίου της Βιέννης (διδακτορική διατριβή). Υπήρξε υπότροφος του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών της Ελλάδος, του Υπουργείου Εξωτερικών της Αυστρίας και του Ιδρύματος Ωνάση. Δίδαξε στο Πανεπιστήμιο της Βόννης (1997-2002), ενώ από το 2002 διδάσκει στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Διετέλεσε επισκέπτρια Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης (2006) και Visiting Research Fellow του Πανεπιστημίου Princeton (2009). Εκτός από πολυάριθμα άρθρα έχει δημοσιεύσει δύο μονογραφίες: *'Graecia Mendax'. Das Bild der Griechen in der französischen Reiseliteratur des 18. Jahrhunderts* (Wien 2002), και *Ο τεκτονισμός στην ελληνική κοινωνία και γραμματεία του 18^{ου} αιώνα* (Αθήνα 2010), μία βιβλιογραφία: *Griechenland, Zypern, Balkan und Levante. Eine kommentierte Bibliographie der Reiseliteratur des 18. Jahrhunderts* (2 τόμ. Eutin 2006), και μία κριτική έκδοση: *Ευγένιος Βούλγαρης: Έκθεσις της Ταυρικής Χερσονήσου ήτοι της λεγομένης μικράς Ταταρίας* (Αθήνα 2008).

SESSION II

CHANGING IMAGES AND POINTS OF CORRESPONDENCE: OTTOMAN DOMINATION AND WESTERN PENETRATION

Julia Chatzipanagioti-Sangmeister

Reconstructing Orality: Travellers and Networks in Cyprus in the 18th Century

In contrast to written sources, the oral sources of travel literature have been a long neglected field of research. Neither their considerable practical role in the process of travelling nor their impact on the perspective and content of travelogues have been analyzed yet. The paper makes an attempt to reconstruct the oral subtexts of 18th century travelogues on Cyprus by pointing out the networks which guarded the travellers and guided their attention. The paper aims to highlight the important mediating role of oral communication in respect to both the perception and the reproduction of a foreign reality.

SHORT BIOGRAPHY

Julia Chatzipanagioti-Sangmeister is a modern Greek scholar who specializes in the Modern Greek and European Enlightenment, she is a graduate of the Faculty of Philosophy of the University of Athens and holds a Ph.D. from the University of Vienna. She received a scholarship from Greece's National Research Foundation, the Foreign Ministry of Austria and the Alexander S. Onassis Foundation. She taught at the University of Bonn (1997-2002) and has been teaching at the University of Cyprus since 2002. She was a Visiting Professor at the University of Vienna (2006) and a Visiting Research Fellow at Princeton University (2009). Besides a large number of articles, she has published two monographs: *'Graecia Mendax'. Das Bild der Griechen in der französischen Reiseliteratur des 18. Jahrhunderts* (Vienna 2002) and *Freemasonry in Greek Society and Literature of the 18th Century* (Athens 2010); a bibliography: *Griechenland, Zypern, Balkan und Levante. Eine kommentierte Bibliographie der Reiseliteratur des 18. Jahrhunderts* (2 vols. Eutin 2006); and a critical edition: *Description of the Crimea* of Evgenios Voulgaris (Athens 2008).

ΣΥΝΕΔΡΙΑ II

ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΕΙΣ:
ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΗ ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ

Pedro Bádenas de la Peña

Η επίσκεψη στην Κύπρο του Δομίνγκο Μπαδία (Αλι Μπέη) και άλλων Ισπανών περιηγητών

Ο Δομίνγκο Μπαδία (Βαρκελώνη 1767 – Δαμασκός 1818) ήταν στρατιωτικός καριέρας, αραβιστής, διανοούμενος του Διαφωτισμού και άνθρωπος της περιπέτειας. Από το 1803 έως το 1807, εντεταλμένος από τον Μαουέλ Γκοδί (πρωθυπουργό του Καρόλου Δ΄), έκανε ένα μεγάλο ταξίδι σ' όλη τη Μεσόγειο, παριστάνοντας τον μουσουλμάνο πρίγκιπα από τη Συρία, απόγονο της δυναστείας των Αββασιδών και εκπαιδευμένο στην Ευρώπη, με το όνομα Άλι Μπέη ελ-Αμπίσι. Επισκέφθηκε το Μαρόκο, την Αλγερία, τη Λιβύη, καθώς και ορισμένες περιοχές της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (την Κύπρο, την Αίγυπτο, την Αραβία, τη Συρία, την Τουρκία και την Ελλάδα). Άνθρωπος με ευρεία κουλτούρα, κατέγραψε τα ταξίδια του και τα εικονογράφησε με υπέροχα σχέδια και χάρτες. Εκδόθηκαν με τον τίτλο *Voyages d'Ali Bey en Afrique et en Asie pendant les années 1803-1807*, στα γαλλικά, στο Παρίσι το 1814. Το έργο αυτό, που μεταφράστηκε σε διάφορες γλώσσες, άσκησε τεράστια επιρροή στην «αποικιακή» ταξιδιωτική φιλολογία που συνέγραψαν τυχοδιώκτες, εξερευνητές και κατάσκοποι κατά τον 19ο αιώνα. Πέρα από τις λεπτομερείς περιγραφές των πόλεων που επισκέφθηκε, ο Μπαδία έκανε επίσης επιμελείς παρατηρήσεις που αφορούσαν στη Γεωγραφία, τη Φυτολογία, τη Ζωολογία, την Εντομολογία, τη Γεωλογία και τη Μετεωρολογία. Μεταξύ των πιο αξιοσημείωτων περιστατικών που αφηγείται είναι το προσκύνημά του στη Μέκκα και υπήρξε πιθανόν ο πρώτος μη μουσουλμάνος Ισπανός που πάτησε το πόδι του σ' αυτά τα εδάφη και που εισήλθε στο τέμενος Κάαμπα. Η επίσκεψη του Μπαδία στην Κύπρο έλαβε χώρα από τον Μάρτιο έως τον Μάιο του 1806 και ο συγγραφέας περιγράφει διεξοδικά το νησί και τις γεωγραφικές, εθνογραφικές και αρχαιολογικές του όψεις, ενώ κάνει οξυδερκή σχόλια αναφορικά με την τραγική κατάσταση της οικονομίας και του βιοτικού επιπέδου του τόπου, αλλά και καίριες εικασίες, σχετικά με τις τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης και ευημερίας που είχε η Κύπρος, αν το σύστημα διακυβέρνησής της άλλαζε ριζικά.

Η παρουσίαση αυτή περιλαμβάνει επίσης αναφορές σε πρώιμες περιγραφές της Κύπρου από Ισπανούς περιηγητές του Μεσαίωνα, όπως ο Benjamin of Tudela και ο Pedro Tafur, και τις εντυπώσεις του καταλανού φραγκισκανού Τζουάν Λόπεθ Ι Μπαρτρολί στο τέλος του 18^{ου} αιώνα.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Pedro Bádenas de la Peña είναι ερευνητής καθηγητής στο Κέντρο Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Συμβουλίου Επιστημονικής Έρευνας της Ισπανίας (CCHS-CSIC). Επικεφαλής του Τμήματος Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών, Ινστιτούτο Γλωσσών και Πολιτισμών της Μεσογείου. Πρόεδρος της Εθνικής Ισπανικής Επιτροπής Σπουδών Νοτιανατολικής Ευρώπης. Μορφωτικός Ακόλουθος της Ισπανικής Πρεσβείας στην Αθήνα (2004-2007). Ιδρυτής και νυν υποδιευθυντής του περιοδικού *Erytheia. Spanish Review of Byzantine and Modern Greek Studies*.

Εκδόσεις: «Les stratégies d'adaptation de la société byzantine au pouvoir ottoman», *Moskhoa* 1 (2001) 85- 92. «Les surenchères de l'idéologie d'identité balkanique face à l'Union Européenne», *Association Internationale d'Études du Sud-Est Européen. Bulletin*, [Bucharest] 30 (2001) 113-121. «Canciones judeo-griegas de Purim (ms. Ben Zvi 3558, Jersusalem)», in G. González Blanco – J.P. Vita. J.Á. Zamora (eds.), *De la Tablilla a la Inteligencia artificial*, Zaragoza, 2003, vol. II, pp. 718-739. «Djerzelez Aliya: A Muslim Counterpart of Prince Marko», in *The Acritans of Europe*, vol IV, Athens, Prisma, 2004, 5th vol., pp. 39-47. «The Aegean Sea between Byzantium and the Turks: the Genoese Thalassocracy» in *Ágäis und Europa*, (ed. Evangelos Konstantinou), Philhellenische Studien, Band 3., Frankfurt am Main, 2005, pp. 223-334. «Orthodoxie et identités Balkaniques à la fin du Moyen Age», *Byzantinische Forschungen* 39 (2007) 33-47. «Les événements de 1821 à la lumière de la dernière lettre pastorale de l'Archevêque Kyprianos» in A. Chatzivasas (ed.) *L'Épopée dans le monde grec*, Nancy, 2007, pp.168-183. «The Peculiar Relations between Greece and Spain at the End of the Ottoman Rule», in Ev. Konstantinou (ed.) *Ausdrucksformen des europäischen und internationalen Philhellenismus vom 17.-19. Jahrhundert*, Peter Lang, Frankfurt am Main, 2007, pp.115-120. «La idea imperial rusa y la imagen de Bizancio tras la conquista de Constantinopla», *Erytheia* 29 (2008) 37-50.

SESSION II

CHANGING IMAGES AND POINTS OF CORRESPONDENCE: OTTOMAN DOMINATION AND WESTERN PENETRATION

Pedro Bádenas de la Peña

The Visit to Cyprus of Domingo Badía (Ali Bey) and Other Spanish Travellers

Domingo Badía (Barcelona 1767 – Damascus 1818), career soldier, Arabist, intellectual of the Enlightenment, and adventurer. Between 1803 and 1807, commissioned by Manuel Godoy (Carlos IV's Prime Minister), he made a long journey around the Mediterranean pretending to be a Muslim Syrian Prince, a descendant of the Abbasid dynasty, educated in Europe, under the name of Ali Bey el-Abbasi. He visited Morocco, Algeria, Lybia, and several regions of the Ottoman Empire (Cyprus, Egypt, Arabia, Syria, Turkey and Greece). A man with a wide culture, he wrote an account of his travels illustrated with some magnificent drawings and maps, under the title *Voyages d'Ali Bey en Afrique et en Asie pendant les années 1803-1807*, that was published (in French) in Paris (1814). This work, translated into several languages, exerted a huge influence on the 'colonial' travel literature written by adventurers, explorers and spies in the 19th century. Along with the detailed description of the cities he visited, Badía also made careful remarks concerning Geography, Botany, Zoology, Entomology, Geology and Meteorology. Among the most remarkable episodes in his travels is the pilgrimage to Mecca, probably being the first non-Muslim Spaniard to set foot in these regions and to enter the Kaaba Sanctuary. Badía's visit to Cyprus took place between March and May 1806, and the author thoroughly describes the island in its geographic, ethnographic and archaeological aspects, making acute remarks about the terrible situation of the economy and the standard of living, and accurately speculating about the great possibilities of development and prosperity offered by Cyprus should just its ruling system radically change.

In this presentation, references to previous descriptions of Cyprus by Spanish medieval travellers such as Benjamin of Tudela, Pedro Tafur as well as the reflections of Juan López i Bartrolí, a franciscan monk of late 18th century are also provided.

SHORT BIOGRAPHY

Pedro Bádenas de la Peña is a Research Professor at the Center for Human and Social Sciences of the Council for Scientific Research of Spain (CCHS-CSIC). Head of the Department of Byzantine and Modern Greek Studies. Institute of Languages and Cultures of the Mediterranean. President of the National Spanish Committee for South-East European Studies. Cultural Attaché of the Spanish Embassy in Athens (2004-2007). Founder and at present Vice-director of *Erytheia*. *Spanish Review of Byzantine and Modern Greek Studies*.

Publications: "Les stratégies d'adaptation de la société byzantine au pouvoir ottoman", *Moskhovia* 1 (2001) 85- 92. «Les surenchères de l'idéologie d'identité balkanique face à l'Union Européenne», *Association Internationale d'Études du Sud-Est Européen. Bulletin*, [Bucharest] 30 (2001) 113-121. "Canciones judeo-griegas de Purim (ms. Ben Zvi 3558, Jerusalem)", in G. González Blanco – J.P. Vita. J.Á. Zamora (eds.), *De la Tablilla a la Inteligencia artificial*, Zaragoza, 2003, vol. II, pp. 718-739. "Djerzelez Aliya: A Muslim Counterpart of Prince Marko", in *The Acritans of Europe*, vol IV, Athens, Prisma, 2004, 5th vol., pp. 39-47. "The Aegean Sea between Byzantium and the Turks: the Genoese Thalassocracy" in *Āgāis und Europa*, (ed. Evangelos Konstantinu), Philhellenische Studien, Band 3., Frankfurt am Main, 2005, pp. 223-334. "Orthodoxie et identités Balkaniques à la fin du Moyen Age", *Byzantinische Forschungen* 39 (2007) 33-47. "Les événements de 1821 à la lumière de la dernière lettre pastorale de l'Archevêque Kyprianos" in A. Chatzisavvas (ed.) *L'Épopée dans le monde grec*, Nancy, 2007, pp. 168-183. "The Peculiar Relations between Greece and Spain at the End of the Ottoman Rule", in Ev. Konstantinou (ed.) *Ausdrucksformen des europäischen und internationalen Philhellenismus vom 17.-19. Jahrhundert*, Peter Lang, Frankfurt am Main, 2007, pp. 115-120. "La idea imperial rusa y la imagen de Bizancio tras la conquista de Constantinopla", *Erytheia* 29 (2008) 37-50.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΙΙΙ

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ: ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ, ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΟΣ

Μαργαρίτα Δρίτσα

Οικονομικές προσεγγίσεις Ταξιδιωτών για την Κύπρο: Το νέο "Eldorado";

Η Κύπρος υπήρξε σταυροδρόμι επισκεπτών από διαφορετικές χώρες και ηπείρους σε όλη τη διάρκεια των νεώτερων χρόνων. Οι εντυπώσεις και τα ενδιαφέροντά τους ήταν ποικίλα και σχετίζονταν με πολλές άλλες παραμέτρους όπως το χρόνο κατά τον οποίο πραγματοποιείτο το ταξίδι και το σκοπό της περιπέτειας, την ταυτότητα των ταξιδιωτών, τις ευρύτερες οικονομικο-κοινωνικές και πολιτικές μεταβολές των τόπων προέλευσής τους και τα κυρίαρχα κινήματα ιδεών. Από το 18^ο και πολύ περισσότερο στον 19^ο αιώνα, οι τεχνολογικές καινοτομίες στην επικοινωνία και τις μεταφορές, η επέκταση των συναλλαγών και η πρώτη μη παγκοσμιοποίηση καθώς και άλλοι στόχοι γεω-στρατηγικού χαρακτήρα προσέδωσαν νέα ορμή στην πρόκληση της οικειοποίησης και ανάπτυξης νέων περιοχών στις οποίες ανήκε και η Κύπρος.

Η ανακοίνωση εξερευνητών εντυπώσεις που σχημάτισαν Ευρωπαίοι ταξιδιώτες πριν και μετά την Αγγλο-Τουρκική Συμφωνία του 1878, εντάσσοντας τις στο γενικό πλαίσιο του αποικιακού επεκτατισμού. Ειδικότερα αναλύει εκείνες τις προσλήψεις επισκεπτών που σχετίζονται πρωτίστως με οικονομικές υποθέσεις και πολύ λιγότερο με πολιτιστικά ενδιαφέροντα ή αναζητήσεις αναψυχής. Προσεγγίζοντας τις απόψεις επισκεπτών που ήταν ταυτόχρονα τραπεζίτες, κτηματίες ή βιομήχανοι και αποκωδικοποιώντας τις συνδηλώσεις τους, επιχειρεί να φωτίσει τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιήθηκε και ερμηνεύθηκε το ιστορικό κειμηλίο και ο φυσικός πλούτος του νησιού, ώστε να υποστηριχθούν συγκεκριμένες προτάσεις οικονομικής εκμετάλλευσης των πλουτοπαραγωγικών πόρων. Ατομικός πλουτισμός και ευρύτερος γεωπολιτικός έλεγχος λόγω της όξυνσης των εθνικών ανταγωνισμών αποτελούσαν την άλλη πλευρά του ίδιου νομισματος. Εμπόριο, τραπεζικές εργασίες, γεωργία, κατοχή και εμπορευματοποίηση αρχαιοτήτων και σε μικρότερο βαθμό βιομηχανικές δραστηριότητες συγκροτούν το έδαφος των αναζητήσεων.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η Μαργαρίτα Δρίτσα είναι καθηγήτρια της οικονομικής και κοινωνικής ιστορίας της Ευρώπης στη Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ), μέλος του European Business History Association (EBHA) από το 1994 και μέλος του Συμβουλίου του EBHA από το 2007 έως το 2012.

Τα ερευνητικά και επαγγελματικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στην οικονομική ιστορία και στην ιστορία των τραπεζών και των επιχειρήσεων, καθώς και στην ιστορία του τουρισμού. Έχει εκδώσει μονογραφίες και έχει επιμεληθεί και συμμετάσχει σε συλλογικά έργα. Άρθρα της έχουν δημοσιευθεί ευρέως σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά. Μέχρι το 2008 ήταν μέλος της εκδοτικής ομάδας του επιστημονικού περιοδικού *Enterprise and Society*, (που εκδίδεται από το Oxford University Press. Έχει εκπονήσει έρευνα για την ιστορία του τουρισμού και είναι μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού *Journal of Tourism History*. Μέχρι το 2006 ήταν επίσης μέλος της Association Internationale d' Experts Scientifiques du Tourisme.

Στα βιβλία της περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων τα: *Βιομηχανία και Τράπεζες στην Ελλάδα τον Μεσοπολέμου*, Αθήνα 1990· *L'Entreprise en Europe et en Grèce XIX-XXe siècles* (επιμ. με τους Alice Teichova & Håkan Lindgren), Αθήνα 1991· *Το χρώμα της επιτυχίας: Η ελληνική βιομηχανία χρωμάτων 1830-1990*, Αθήνα 1995. *European Enterprise, Strategies of Adaptation and Renewal in the Twentieth Century* (με τον Terry Gourvish), Αθήνα 1996· *Ελληνικές επιχειρήσεις στον 20^ο αιώνα: πρόσωπα και δραστηριότητες* (επιμ.), Αθήνα 1999· *Μανσούρα: Γενέθλια γη, τόπος ιστορίας*, Αθήνα 2003. *Δεξαμενή - Λυκαβηττός: ανθρώπινες ροές*, Αθήνα 2004· *Βενετία και Αιγαίο. Συνέργειες Λαών και Πολιτισμών. Η περίπτωση της Ανδρου*, (επιμ.), Αθήνα 2005. *Τράπεζα Εργασίας 1975-2000. «Η τράπεζα με τις ανοιχτές πόρτες»*, Εκδ. Διόνικος, Αθήνα 2006· *Εμπορική Bank 1907-2007: εναλλαγές ταυτότητας και μετασχηματισμοί*, Αθήνα 2007· *European Tourism and Culture, History and National Perspectives* (επιμ.), Αθήνα 2007· *Εμμανουήλ Ε. Τσουδερός 1882-1956. κεντρικός τραπεζίτης και πολιτικός*, Αθήνα 2012.

SESSION III

CONTRASTS AND CHALLENGES: EMPIRE, COLONIALISM AND NATION

Margarita Dritsas

Travellers' Economic Perspectives on Cyprus: The New 'Eldorado'?

Cyprus has been a crossroads for visitors from different countries and continents since early modern times. Their impressions and interests varied according to different parameters such as the timing and purpose of travel the identity of travellers, socio-economic and political changes in their societies and new ideas. Since the 18th and more so in the 19th century, technological innovations in communication and transport, trade expansion and early globalization along with geo-strategic considerations gave new impetus to the challenge of appropriating and developing new lands including Cyprus.

The paper explores European travellers' impressions before and after the 1878 Anglo-Turkish Convention, which took place within the new general framework of colonial expansionism. It focuses more particularly on visitors' perspectives related primarily with economic affairs rather than cultural concerns or leisure pursuits. By looking at views expressed by visitors who were bankers, farmers or industrialists an attempt is made to discern implicit signifiers in order to shed light on how the island's history and natural endowment was used and interpreted so as to support specific propositions for the economic exploitation of resources. Personal enrichment and wider geo-political control in the face of intensified national antagonisms were the other side of the same coin. Trade, banking, agriculture, possession and commodification of antiquities and to a lesser extent industrial activities are the areas explored.

SHORT BIOGRAPHY

Margarita Dritsas is Professor of European Economic and Social History at the Department of European Studies, School of Humanities, Hellenic Open University, Greece. She is also a founding member of the European Business History Association (EBHA) and a member of its Council between 2007-2012; a member of the European Association for Banking and Financial History. And a member of the Editorial Team of *Enterprise and Society*, (a journal published by Oxford University Press (until 2008)).

Her work and research interests have focused on Economic, Banking and Business History as well as on the history of tourism. She has published extensively in Greece and abroad and her publications include several monographs, collective works, and articles in international academic journals. She has initiated and conducted research on the history and business history of tourism and is on the editorial board of the *Journal of Tourism History*.

Her publications include: *Industry and Banks in Interwar Greece*, Athens 1990 (in Greek); *L'Entreprise en Europe et en Grèce XIX-XXe siècles* (ed. with Alice Teichova & Hakan Lindgren), Athens 1991; *European Enterprise, Strategies of Adaptation and Renewal in the Twentieth Century* (with Terry Gourvish), Athens 1996; *The Colour of Success, the Greek Paint Industry 1830-1990*, Athens, 1996. *Greek Companies in the 20th century: Personalities and Activities*, (ed) (in Greek), Athens 1999; *Dexameni-Lycabettus: Human Flows*, Athens 2004; *Mansourah, birthland. history and memory (in Greek)*. Athens 2003. *Venice and the Aegean Sea. Synergies of people and culture. The case of Andros (in Greek)* (ed), Athens 2005. *Ergasias Bank 1975-2000. "The Bank with Open Doors"* (in Greek), Dionikos, Athens 2006; *Emporiki Bank, 1907-2007. Identity Change and Organisational Transformation* (in Greek), Athens 2007; *European Tourism and Culture, History and National Perspectives* (ed), Athens 2007; *Emmanuel E. Tsouderos 1882-1956. Central Banker and statesman* (in Greek), Athens 2012.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΙΙΙ

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ: ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ, ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΟΣ

John K. Walton*Τουρισμός και άτυπη αυτοκρατορία στη Μεσόγειο: Οι Βρετανοί και η Μαγιόρκα, 1919-1973*

Οι Βρετανοί υπήρξαν πάντοτε δεσποζόντες, αν και σπάνια κυρίαρχοι, στην ανάπτυξη του τουρισμού στα νησιά της Μεσογείου από τον 19^ο αιώνα και εξής. Τα αυτοκρατορικά τους συμφέροντα τους οδήγησαν να καταλάβουν και να εγκαταστήσουν φρουρά σε διάφορα νησιά, από τη Μινόρκα και τη Μάλτα μέχρι την Κέρκυρα και την Κύπρο, χτίζοντας σχέσεις οι οποίες επηρέασαν και τη μεταγενέστερη σχέση μεταξύ του διεθνούς τουρισμού και της μετα-αυτοκρατορικής ταυτότητας. Υπάρχει πλούσιο υλικό για έρευνα εδώ, αλλά, πάντα μέσα σ' ένα ευρύτερο πλαίσιο, η ανακάλυψη αυτή επικεντρώνεται στο ρόλο των Βρετανών και της αυτοκρατορίας τους στην άνοδο της Μαγιόρκας ως τουριστικού προορισμού και τόπου εγκατάστασης Βρετανών, αλλά και Καταλανών, Ισπανών, Γάλλων, Γερμανών και άλλων Βορειοευρωπαίων, καθώς και Βορειοαμερικάνων, για να παραθέσουμε μια, κάθε άλλο παρά πλήρη, λίστα. Η Μαγιόρκα έγινε ένας γοητευτικός ενδιάμεσος σταθμός για ταξιδιώτες καθ' οδόν προς και από διάφορα απομακρυσμένα σημεία της αυτοκρατορίας μέσω της Διώρυγας του Σουέζ, ανάμεσα στους οποίους και Ινδοί δημόσιοι υπάλληλοι και στρατιωτικοί. Από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα, το νησί απέκτησε μια παροικία, ένα ενδιαφέρον μείγμα μποέμ τύπων και στερεοτυπικών Βρετανών που τους προσέλκυσε το χαμηλό κόστος διαβίωσης (και ιδίως το κόστος των κρασιών, των αλκοολούχων ποτών και των οικιακών υπηρεσιών), η ομορφιά του φυσικού τοπίου, κι ένας τοπικός πληθυσμός που μπορούσε να αφομοιώσει την ιδεολογία της βρετανικής φυλετικής ανωτερότητας, παραμένοντας ταυτοχρόνως αναγνωρίσιμα Ευρωπαίος και ακίνδυνα «άλλος». Εν τω μεταξύ, στη διάρκεια του μεσοπολέμου, αναπτύχθηκε ένα βρετανικό τουριστικό εμπόριο, το οποίο συναλλασσόταν με τους κατοίκους του νησιού με σύνθετους τρόπους. Οι σχέσεις αυτές διακόπηκαν λόγω του ισπανικού εμφυλίου και αποκαταστάθηκαν από τη δεκαετία του 1940 και πέρα, κάτω από νέες συνθήκες, αφού οι παλαιότερες γενιές Βρετανών έπρεπε να συμβιβαστούν με την απώλεια της αυτοκρατορίας και την άνοδο του λεγόμενου «βαlearιδικού μοντέλου» μαζικού τουρισμού. Η παρούσα ανακοίνωση διερευνά τις εξελίξεις αυτές από τη δεκαετία του 1920 έως αυτήν του 1960, μέσα από τους τρόπους παράθεσης πληροφοριών των τουριστικών οδηγών, τα ταξιδιωτικά κείμενα, τα απομνημονεύματα και τον αγγλόγλωσσο Τύπο, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στο ευρύτερο μεσογειακό πλαίσιο και στις σχέσεις μεταξύ των Βρετανικών και των άλλων κοινοτήτων και συμφερόντων, τουριστών αλλά και παροίκων.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Professor John K. Walton, B.A. (Oxford), Ph.D. (Lancaster), F.R.Hist.Soc.

Παρούσα θέση: 2010- IKERBASQUE Ερευνητής καθηγητής στο Basque Foundation for Science, Bilbao, Spain, εργάζεται στο Departamento de Historia Contemporánea, Universidad del País Vasco UPV/ EHU, Leioa, Bilbao, Spain.

Προηγούμενες θέσεις: 1974-98: Διετέλεσε διαδοχικά Λέκτορας, Ανώτερος Λέκτορας, Αναπληρωτής Καθηγητής και Καθηγητής στο Department of History, Lancaster University, UK

1998-2007: Καθηγητής Κοινωνικής Ιστορίας στο University of Central Lancashire, Preston (2003-4 Διευθυντής Ερευνών του Πανεπιστημίου)

2007-09 Καθηγητής Κοινωνικής Ιστορίας στο Institute of Northern Studies, Leeds Metropolitan University

SESSION III

CONTRASTS AND CHALLENGES: EMPIRE, COLONIALISM AND NATION

John K. Walton

Tourism and Informal Empire in the Mediterranean: The British and Mallorca, 1919-1973

The British were always prominent, though seldom predominant, in the development of Mediterranean island tourism from the nineteenth century onwards. Their imperial interests led them to occupy and garrison several islands, from Menorca and Malta to Corfu and Cyprus, building relationships which inflected the subsequent negotiations between international tourism and post-imperial identity. There is a rich field for research here; but, always within that broader context, this paper focuses on the role of the British and their empire in the rise of Mallorca as tourist destination and place of expatriate residence, alongside Catalans, Spaniards, French, Germans and other northern Europeans, and North Americans, to proffer a far from exhaustive list. Mallorca became an attractive stopping-off point for travellers to and from various distant points of Empire via the Suez Canal, including Indian civil servants and army officers. From quite early in the twentieth century it developed an expatriate community, an interesting mixture of bohemians and Colonel Blimps, attracted by a cheap cost of living (especially wines, spirits and domestic service), a distinctive kind of scenic beauty, and a local population who could be assimilated into British ideas of racial superiority while remaining recognisably European and not appearing dangerously 'other'. Meanwhile, a British tourist trade developed in the inter-war years, interacting with the resident community in complex ways. These relationships were interrupted by the Spanish Civil War, and resumed from the 1940s onwards in new times, as the older British culture had to come to terms with the loss of Empire and the rise of the so-called 'Balearic model' of 'mass tourism'. The paper interrogates these developments between the 1920s and the 1960s through the discursive constructions of guide-books, travel writing, memoirs and the English language press, paying due heed to the wider Mediterranean context and to the relationships between the British and other tourist and expatriate communities and interests.

SHORT BIOGRAPHY

Professor John K. Walton, B.A. (Oxford), Ph.D. (Lancaster), F.R.Hist.Soc.

Present post: 2010- IKERBASQUE Research Professor, Basque Foundation for Science, Bilbao, Spain, working in the Departamento de Historia Contemporánea, Universidad del País Vasco UPV/ EHU, Leioa, Bilbao, Spain.

Previous posts: 1974-98: Successively Lecturer, Senior Lecturer, Reader and Professor, Department of History, Lancaster University, UK

1998-2007: Professor of Social History, University of Central Lancashire, Preston (2003-4 Acting Director of Research for the University). 2007-09 Professor of Social History, Institute of Northern Studies, Leeds Metropolitan University Fellowships and Visiting Professorships: April-June 1995: Elcano Fellow, University of the Basque Country, Vitoria, Spain. April 2004: Department of English, Université Neuf Avril, Tunis. November 2005 – November 2008: Visiting Professor, Ruskin Centre, Lancaster University. May 2006: Economics, Università della Svizzera Italiana, Lugano, Switzerland

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΙΙΙ

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ: ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ, ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΟΣ

Εταίρος και Επισκέπτης Καθηγητής: Απρίλιος-Ιούνιος 1995: Εταίρος Elcano στο University of the Basque Country, Vitoria, Spain. Απρίλιος 2004: Τμήμα Αγγλικών στο Université Neuf Avril, Tunis. Νοέμβριος 2005 – Νοέμβριος 2008: Επισκέπτης Καθηγητής στο Ruskin Centre, Lancaster University. Μάιος 2006: Οικονομικά στο Università della Svizzera Italiana, Lugano, Switzerland

Επιλεκτικές εκδόσεις: *The Blackpool landlady: a social history*, Manchester University Press, 1978. (με τον J. D. Marshall), *The Lake Counties from 1830 to the mid-twentieth century: a study in regional change*, Manchester University Press, 1981. *The English seaside resort: a social history 1750-1914*, Leicester University Press, 1983. *Lancashire: a social history 1558-1939*, Manchester University Press, 1987. *The National Trust guide to late Georgian and Victorian Britain*, George Philip and Son, 1989. *Fish and chips and the British working class, 1870-1940*, Leicester University Press, 1992. *Blackpool*, Edinburgh University Press, 1998, *The British seaside: holidays and resorts in the twentieth century*, Manchester University Press, 2000. (επιμ.), *Histories of tourism: representation, identity and conflict*, Clevedon: Channel View. (με τον Gary Cross), *The playful crowd: pleasure places in the twentieth century*, New York: Columbia University Press, 2005. *Riding on rainbows: Blackpool Pleasure Beach and its place in British popular culture*, St Albans: Skelter Publishing, 2007. (με τον Keith Hanley), *Constructing cultural tourism: John Ruskin and the tourist gaze*, Bristol: Channel View, 2010.

Διευθυντής περιοδικού: *Journal of Tourism History*, London: Taylor and Francis, ISSN 1755-182X (print), 1755-1838, από το 2009.

SESSION III

CONTRASTS AND CHALLENGES: EMPIRE, COLONIALISM AND NATION

Selected publications: *The Blackpool landlady: a social history*, Manchester University Press, 1978. (with J.D. Marshall), *The Lake Counties from 1830 to the mid-twentieth century: a study in regional change*, Manchester University Press, 1981. *The English seaside resort: a social history 1750-1914*, Leicester University Press, 1983. *Lancashire: a social history 1558-1939*, Manchester University Press, 1987. *The National Trust guide to late Georgian and Victorian Britain*, George Philip and Son, 1989. *Fish and chips and the British working class, 1870-1940*, Leicester University Press, 1992. *Blackpool*, Edinburgh University Press, 1998. *The British seaside: holidays and resorts in the twentieth century*, Manchester University Press, 2000. (edited), *Histories of tourism: representation, identity and conflict*, Clevedon: Channel View. (with Gary Cross), *The playful crowd: pleasure places in the twentieth century*, New York: Columbia University Press, 2005. *Riding on rainbows: Blackpool Pleasure Beach and its place in British popular culture*, St Albans: Skelton Publishing, 2007. (with Keith Hanley), *Constructing cultural tourism: John Ruskin and the tourist gaze*, Bristol: Channel View, 2010.

Edited journal: *Journal of Tourism History*, London: Taylor and Francis, ISSN 1755-182X (print), 1755-1838, since 2009.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΙΙΙ

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ: ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ, ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΟΣ

Μαίρη Ρούσσου-Σίνκλαιρ*Οι Βρετανικές ταξιδιωτικές αφηγήσεις για την Κύπρο:
Οι μεταμορφώσεις της Κυπριακής ταυτότητας (1878-1960)*

Αντικείμενο της ανακοίνωσης είναι οι αντιλήψεις των Βρετανών περιηγητών για την ταυτότητα/ταυτότητες των Ελληνοκύπριων και Τουρκοκύπριων κατοίκων του νησιού, από τις αρχές της Αγγλοκρατίας μέχρι την ανακήρυξη της Κύπρου σε ανεξάρτητο κράτος το 1960. Οι ιδιαίτερες συνθήκες κάτω από τις οποίες η Κύπρος εντάχθηκε μέσα στο πλαίσιο της Βρετανικής Αυτοκρατορίας, αρχικά ως έδαφος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας υπό βρετανική διοίκηση, κατόπιν ως προσαρτημένη βρετανική κτήση στα 1914 και τέλος ως αποικία του Βρετανικού Στέμματος από το 1925 μέχρι το 1960, φαίνεται να καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την οπτική γωνία των Βρετανών για την Κύπρο, περιηγητών και μη.

Στην ανακοίνωση θα παρουσιαστούν κυρίως ταξιδιωτικές αφηγήσεις αλλά και κείμενα ποικίλης προέλευσης, όπως επίσημες εκθέσεις, φυλλάδια, άρθρα που δημοσιεύτηκαν στον τύπο κλπ., με στόχο να αναδειχθούν οι μηχανισμοί μέσω των οποίων οι Βρετανοί κωδικοποίησαν τις ταυτότητες των κατοίκων του νησιού.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η Μαίρη Ρούσσου-Σίνκλαιρ είναι απόφοιτη του τμήματος Κλασικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Μεταπτυχιακές Σπουδές στο Centre for Byzantine, Ottoman and Modern Greek Studies του Πανεπιστημίου του Birmingham (MPhil thesis) και εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στο English Department του ίδιου πανεπιστημίου.

Το βιβλίο της *Victorian travellers in Cyprus: A Garden of their own*, δημοσιεύτηκε στη σειρά των εκδόσεων του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών της Κύπρου.

Στα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται τα περιηγητικά κείμενα του 19^{ου} αιώνα για την Κύπρο και την Ελλάδα, οι ταξιδιωτικές αφηγήσεις γυναικών, ζητήματα ιδεολογίας, καθώς και η συγκριτική θεώρηση και σχέση μεταξύ των κυριότερων ευρωπαϊκών λογοτεχνιών. Από το 2003 διδάσκει στο Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου.

SESSION III

CONTRASTS AND CHALLENGES: EMPIRE, COLONIALISM AND NATION

Mary Roussou-Sinclair

British Travellers' Perception of Cypriot Identities (1878-1960)

The subject of the paper is British travelers' perceptions of Greek Cypriot and Turkish Cypriot identities from the beginning of British rule until the creation of the independent Republic of Cyprus in 1960. The somewhat unusual conditions under which Cyprus experienced British rule, first as a part of the Ottoman Empire which had been turned over to British administration, then as an annexed British territory from 1914 and finally as a British Crown Colony from 1925 to 1960, seem to have been the principal determinants of British points of view, whether of travellers or of others, on Cyprus.

In the paper we shall be presenting mostly travel narratives, but also a variety of other texts such as official reports, pamphlets, articles in the press etc. The paper's aim is to paint a fuller picture of the mechanisms by which the identities of the island's inhabitants were codified by the British.

SHORT BIOGRAPHY

Mary Roussou-Sinclair's undergraduate studies were in Classics at the University of Ioannina, Greece. At post graduate level she has an MPhil thesis from the Centre for Byzantine, Ottoman and Modern Greek Studies at the University of Birmingham, UK, and she earned her PhD from the English Department of the same university. Her book, *Victorian Travellers in Cyprus: A Garden of their Own*, was published by the Cyprus Research Centre. Among her research interests are 19th century travel literature on Cyprus and Greece, women's travel narratives, ideological issues in literary criticism and the comparative study of the major European literatures. She has been teaching in the Department of Byzantine and Modern Greek Literature of the University of Cyprus since 2003.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΙΙΙ

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ: ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ, ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΟΣ

Κυριάκος Δημητρίου

*Οι Βρετανοί περιηγητές στα τέλη του δέκατου ένατου αιώνα:
Πολιτισμικές αναπαραστάσεις και η ιδεολογία του Ιμπεριαλισμού*

Οι ηθογραφικές, πολιτιστικές και πολιτικές αναφορές στα περιηγητικά κείμενα των ξένων επισκεπτών στην Κύπρο περί τα τέλη του δέκατου ένατου αιώνα, σχεδόν ομοιογενώς αφοριστικές, χρήζουν πολλαπλών ερμηνειών με δεσπόζουσα την προτεινόμενη ερμηνευτική προσέγγιση από τον Edward Said. Ο «ευρωκεντρικός πολιτισμικός ιμπεριαλισμός», ο λεγόμενος «οριενταλισμός», προσφέρει τα εργαλεία αποκωδικοποίησης μιας δυτικής κουλτούρας με συμβολικά αποστολική διάθεση που απέβλεπε στην κυριαρχία του ανατολικού κόσμου, τη διαχείριση και την αναμόρφωσή του. Ενώ η Ευρωπαϊκή Δύση διένυε το ανώτερο επίπεδο ωριμότητας και αυτοπροσδιορισμού της, η Ανατολή βρισκόταν ακόμη κάτω από τα δεσμά της «φυσικής ζωής». Η προηγμένη Δύση είχε λοιπόν μπροστά της μια θεμελιώδη πρόκληση, ανάλογη μιας μεσσιανικής αποστολής, η οποία εν τέλει θα νοηματοδοτούσε την αποικιακή κουλτούρα και τον ηγεμονικό λόγο περιβάλλοντάς τον με μία σύλληψη περί του ιστορικού της πεπρωμένου. Υπό το φως αυτής της θεωρίας, η Κύπρος παρουσιάζεται ουσιαστικά ως το νησί των βαρβάρων οι οποίοι θα έπρεπε να λυτρωθούν μέσω της δυτικοτρόπης κουλτούρας και ιδεολογίας, ενστερνιζόμενοι το ευρωπαϊκό μοντέλο ζωής. Η παρούσα εισήγηση συμπεριλαμβάνει ταυτόχρονα αναφορές σε ένα άγνωστο χειρόγραφο του 1885 από τον Edward W.D. Croker, με τίτλο «Κυνηγετική Εξόρμηση στο Τρόδος», το οποίο εμπεριέχει πολλαπλούς ηγεμονικούς συμβολισμούς και ηθογραφικό ενδιαφέρον.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Κυριάκος Δημητρίου είναι Καθηγητής Πολιτικής Σκέψης στο Τμήμα Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κύπρου. Είναι απόφοιτος του University College του Λονδίνου (1993) και εξειδικεύεται ερευνητικά στην ερμηνευτική πρόσληψη της κλασικής αρχαιότητας στην ευρωπαϊκή διάνοση και την Ιστορία της Ιστοριογραφίας κατά την περίοδο του Διαφωτισμού και του 19^{ου} αιώνα. Έχει δημοσιεύσει αρκετές μελέτες, υπό μορφή μονογραφιών ή επιμελημένων τόμων όπως επίσης και άρθρα σε διεθνή περιοδικά.

Στα βιβλία του συμπεριλαμβάνονται, *George Grote on Plato and Athenian Democracy: A Study in Classical Reception* (Φραγκφούρτη, 1999). *Classics in the Nineteenth Century*, 4 τόμοι (Μπρίστολ, 2004). *Studies on the Reception of Plato and Greek Political Thought in Victorian Britain* (Aldershot: Ashgate, 2011). *Ο Πλατωνικός Μύθος: Κριτική Αναδρομή στη Νεότερη Πλατωνική Ερμηνεία* (Αθήνα, 2008). *Επί Ανάσσης Βικτωρίας: 14 Κείμενα για την Κύπρο, 1878-1891* (Αθήνα, 2009). *Democracy in Transition: Political Participation in the European Union* (Springer, 2012). *J.S. Mill: A British Socrates*, (Palgrave Macmillan, 2012). *Companion to George Grote and the Classical Heritage* (υπό έκδοση).

Ο Κυριάκος Δημητρίου είναι, από το 2004, επιστημονικός επιμελητής του περιοδικού *POLIS* (The Journal for Ancient Greek Political Thought), που εκδίδεται στην Βρετανία και Γενικός Επιστημονικός Επιμελητής της σειράς «BRILL's Companions to the History of Classical Reception». Είναι επίσης Μέλος της Διεθνούς Συμβουλευτικής Επιτροπής του περιοδικού *Innovation*, The European Journal of Social Science Research.

SESSION III

CONTRASTS AND CHALLENGES: EMPIRE, COLONIALISM AND NATION

Kyriakos Demetriou

*British Travellers in the Late 19th Century.
Cultural Representations and the Ideology of Imperialism*

The cultural and socio-political references embedded in the British travellers' texts and reports related to Cyprus at the end of the 19th century are almost unanimously framed in such a way as to raise condescension and snobbish ridicule. In light of these post-colonialist testimonia there has been proposed an affluence of interpretative approaches and discourses. One of the most prominent is the one expounded by Edward Said. According to Said's idea of 'Orientalism', Western ideas about the East were generated from preconceived archetypes that imagined all 'Eastern' societies as fundamentally similar to one another, and significantly less civilized as compared to 'Western' societies. Thus Eastern societies symbolized to a certain degree a Hobbesian state of nature – brutal, uncultivated, and radically insecure. So civilized Europe envisioned a comprehensive apostolic mission to carry out in the East, which in turn inspired and gave meaning to imperialist and colonial culture and hegemonic practices, thus injecting a dimension to imperious exploitation linked to a sort of soteriological determinism. Applying Said's political doctrine in the case of Cyprus, one can shed light to the largely disseminated prejudicial accounts that presented the island as a place of barbarism that could be saved only through European values and ideology. Apart from this discussion, this paper includes short references to an unknown manuscript dated 1885, by the Edward W.D. Croker, entitled "The Troodos Hunting Expedition", which abounds in multiple hegemonic symbolisms and ethnographical and ethological interest.

SHORT BIOGRAPHY

Kyriakos Demetriou is Professor of Political Thought at the University of Cyprus, Department of Social and Political Science. He is a graduate of University College London (1993) and his research interests focus on the history of classical reception, especially in the 18th and 19th centuries, Europe. He has published widely, in the form of books, edited volumes and journal articles, worldwide.

His most known works include: *George Grote on Plato and Athenian Democracy: A Study in Classical Reception* (Frankfurt am Main: Peter Lang, 1999). *Classics in the Nineteenth Century*, 4 volumes (Bristol: Continuum, 2004). *Studies on the Reception of Plato and Greek Political Thought in Victorian Britain* (Aldershot: Ashgate, 2011). *The Platonic Legend* (Athens: Poreia, 2008 – in Greek). *In the Reign of Queen Victoria: 14 Texts on Cyprus, 1878-1891* (Athens: University of Cyprus Press, 2000, in Greek). *Democracy in Transition: Political Participation in the European Union* (Springer, in print, 2012). *J.S. Mill: A British Socrates*, ed. Demetriou/A. Loizides (Palgrave Macmillan, forthcoming 2012). *Companion to George Grote and the Classical Heritage*, ed. (Brill, 2003-4).

Professor Demetriou is Executive Editor of *Polis* (The Journal for Ancient Greek Political Thought, Imprint Academic UK), and Overseeing Editor of Brill's Series "Companions to Classical Reception". He is a Member of the International advisory board of *Innovation*, The European Journal of Social Science Research and of Brill's Series *Metaforms: Studies in the Reception of Classical Antiquity*.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΙΙΙ

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ: ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ, ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΟΣ

Sabine Rogge

Eugen Oberhummer – ένας Γερμανός γεωγράφος και κλασικιστής περιηγείται την Κύπρο στο τέλος του 19^{ου} αιώνα

Ο Γερμανός γεωγράφος και κλασικιστής Eugen Oberhummer (1859-1944) είχε πάθος με τις περιηγήσεις, τις οποίες συνήθως κατέγραφε σε ημερολόγια. Οι χώρες της Ανατολικής Μεσογείου (Ελλάδα, Τουρκία, Εγγύς Ανατολή, Αίγυπτος) ήταν ο αγαπημένος του προορισμός. Το 1887 και το 1891, στη διάρκεια εκτεταμένων ταξιδιών στην Εγγύς Ανατολή, επισκέφθηκε επίσης την Κύπρο, όπου έκανε διάφορες περιηγήσεις απ' άκρη σ' άκρη του νησιού. Κάθε μια από αυτές τις παραμονές στην Κύπρο διαρκούσαν για έξι περίπου εβδομάδες. Τα ημερολόγιά του, τα οποία φυλάσσονται στη Βιέννη, στην Ακαδημία των Επιστημών, αποτελούνται από 20 τόμους και καλύπτουν την περίοδο από το 1878 μέχρι το 1935. Τη δεκαετία του 1990, μια ομάδα αρχαιολόγων, ιστορικών, κλασικιστών και εθνολόγων άρχισαν να ετοιμάζουν προς έκδοση εκείνα τα μέρη των ημερολογίων του Oberhummer που πραγματεύονται τα ταξίδια του στον «αρχαίο κόσμο». Μετέγραψαν τα χειρόγρατά του, γραμμένα με την παλαιά γερμανική γραφή και το αποτέλεσμα ήταν μία σχολιασμένη έκδοση που κυκλοφόρησε το 2004. Ανάμεσα στην ομάδα αυτή η εθνολόγος Margit Krata και εγώ, ήμασταν υπεύθυνες για τα κυπριακά ημερολόγια, τα οποία περιέχουν εξαιρετικά λεπτομερείς πληροφορίες για τις δύο επισκέψεις του στο νησί. Μας δίνουν μια καλή εικόνα της κατάστασης στην Κύπρο (ηροπαντός σε σχέση με τις αρχαιότητες της) κατά τις πρώτες δεκαετίες της Βρετανικής κατοχής, η οποία ξεκίνησε το 1878 και διήρκεσε μέχρι το 1960, όταν το νησί θα γινόταν επιτέλους ανεξάρτητο κράτος. Από επιστημονική άποψη, αυτές οι δύο επισκέψεις στην Κύπρο υπήρξαν εξαιρετικά γόνιμες. Πέρα από τα πολλά λήμματα σχετικά με την Κύπρο στην περίφημη *Realencyclopädie* (εγκυκλοπαίδεια κλασικών σπουδών) κι έναν σημαντικό αριθμό άρθρων που δημοσιεύτηκαν σε περιοδικά, αποτέλεσμα αυτών των δύο ταξιδιών στην Κύπρο ήταν και το ογκώδες βιβλίο με τίτλο *Die Insel Cypren, eine Landeskunde auf historischer Grundlage* (Το νησί της Κύπρου, περιφερειακές μελέτες σε ιστορική βάση) που εκδόθηκε στο Μόναχο το 1903.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Γεννήθηκε στο Lünen της Γερμανίας το 1957. Σπούδασα Κλασική Αρχαιολογία, Αρχαία Ιστορία και Προϊστορία στο πανεπιστήμιο του Münster και του Μονάχου.

Το 1987 ολοκλήρωσα τη διδακτορική μου διατριβή με θέμα τις αττικές σαρκοφάγους του 2^{ου} και 3^{ου} αιώνα μ.Χ. (που κοσμούνται με σκηνές από τις ζωές των μυθικών ηρώων Αχιλλέα και Ιηπόλυτου) στο Πανεπιστήμιο του Münster.

Μου απονεμήθηκε η λεγόμενη ταξιδιωτική υποτροφία του Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου, που μου επέτρεψε να ταξιδέψω στην περιοχή της Μεσογείου για ένα χρόνο (1987/88), μελετώντας αρχαιολογικούς χώρους (και πολιτισμικούς χώρους ύστερων περιόδων επίσης) σε Ιταλία, Ελλάδα, Κύπρο, Τουρκία, Συρία, Ιορδανία, Ισραήλ, Αίγυπτο, (Βόρεια) Υεμένη, Τυνησία, Αλγερία και Μαρόκο.

Από το 1988 έως το 1993 διετέλεσα επιστημονικός συνεργάτης του Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου, εργαζόμενη πρώτα στο παράρτημα της Ρώμης (για μισό χρόνο), και ύστερα στο παράρτημα της Αθήνας (για τεσσεράμισι χρόνια).

Από το 1996 είμαι διευθύνουσα σύμβουλος του Ινστιτούτου Κυπριακών Διεπιστημονικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο του Münster. www.uni-muenster.de/ZypernInstitut

Ερευνητικά ενδιαφέροντα: Επιτάφια μνημεία της ρωμαϊκής περιόδου (σαρκοφάγοι, τάφοι). Αρχαία Κύπρος (με ιδιαίτερη έμφαση στις πρώιμες «αρχαιολογικές» δραστηριότητες στην Κύπρο, κυρίως τον 19^ο αιώνα)

Λίστα εκδόσεων: www.uni-muenster.de/ZypernInstitut/mitarbeiter/rogge.html

SESSION III

CONTRASTS AND CHALLENGES: EMPIRE, COLONIALISM AND NATION

Sabine Rogge

Eugen Oberhummer – A German Geographer and Classical Scholar Travelling in Cyprus in the Late 19th Century

The German geographer and classical scholar Eugen Oberhummer (1859-1944) was a passionate traveller, and he normally kept diaries during his travels. The countries of the Eastern Mediterranean (Greece, Turkey, Near East, Egypt) were his favourite destination. In 1887 and 1891, during extensive travels in the Near East, he also visited Cyprus, where he went on several tours throughout the island; each of these Cyprus stays lasted for about six weeks. His diaries, kept in Vienna, in the Academy of Sciences, comprise 20 volumes and cover the period from 1878 until 1935. In the 1990s a group of archaeologists, ancient historians, classicists and ethnologists started to prepare those parts of Oberhummer's diaries dealing with his travels in the "ancient world" for publication. They transcribed the manuscripts from the old German lettering and produced an annotated edition published in 2004. Among this group the ethnologist Margit Krpata and I have been in charge for the Cyprus diaries, which contain very detailed information about his two visits to the island. They offer a good look at the situation in Cyprus (especially with regard to its antiquities) in the first decades of British rule over the island, which had started in 1878 – and should last until 1960, when the island finally became a sovereign state. Scientifically these two visits to Cyprus have been very fruitful. Apart from many Cyprus related entries in the famous *Realencyclopädie* (classical studies' encyclopedia) and a number of articles published in periodicals, it is Oberhummer's voluminous book *Die Insel Cypern, eine Landeskunde auf historischer Grundlage* (The island of Cyprus, regional studies on historical basis; Munich 1903), which resulted from these two travels in Cyprus.

SHORT BIOGRAPHY

Born in Lünen (Germany) in 1957. I studied Classical Archaeology, Ancient History and Prehistory at the Universities of Münster and Munich (Germany).

In 1987 I completed my PhD thesis on Attic sarcophagi of the 2nd and 3rd centuries A.D. (decorated with scenes of the lives of the mythical heroes Achilles and Hippolytos) at the University of Muenster.

I was granted the so-called travel scholarship of the German Archaeological Institute which allowed me to travel in the Mediterranean area for one year (1987/88), studying ancient sites (and cultural sites of later periods, too) in Italy, Greece, Cyprus, Turkey, Syria, Jordan, Israel, Egypt, (Northern) Yemen, Tunisia, Algeria and Morocco.

From 1988 to 1993, I was a research associate of the German Archaeological Institute, first working at its Rome department (for ½ year), then at its Athens department (for 4 ½ years).

Since 1996 I have held the position of managing director of the Institute for Interdisciplinary Cypriot Studies at the University of Münster. www.uni-muenster.de/ZypernInstitut

Research interests: Sepulchral monuments of the Roman period (sarcophagi, tombs). Ancient Cyprus (with a special stress on the early «archaeological» activities in Cyprus, mainly 19th century)

List of publications: www.uni-muenster.de/ZypernInstitut/mitarbeiter/rogge.html

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΙΙΙ

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ: ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ, ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΟΣ

Γιώργος Γεωργής

Τα Ελληνικά περινηγτικά κείμενα για την Κύπρο του 19^{ου} αιώνα

Το πρώτο έντυπο που εκδόθηκε για την Κύπρο στην Ελλάδα ήταν το βιβλιαράκι του Δημήτριου Μαργαρίτη *Περί Κύπρου Διατριβή* το 1849. Πρόκειται ουσιαστικά για έκθεση του πρώτου Έλληνα προξένου στο νησί. Ο Μαργαρίτης περιγράφει την κατάσταση της Κύπρου στα μέσα του δέκατου ένατου αιώνα με βάση τις προσωπικές του διαπιστώσεις κατά τις περιηγήσεις του και τις πληροφορίες που πήρε από το αρχείο του γαλλικού προξενείου και τις ειδήσεις που έπαιρνε από τους φίλους του σε διάφορες πόλεις του νησιού.

Ο Αθανάσιος Σακελλάριος από τον Άγιο Πέτρο Κυνουρίας που είχε εργασθεί ως σχολάρχης στη Λάρνακα από το 1849 μέχρι το 1854, εξέδωσε στην Αθήνα το 1854 και το 1868 δύο ογκώδεις τόμους με τον τίτλο *Τα Κυπριακά*, που επανεκδόθηκε με διορθώσεις και προσθήκες το 1890 και 1891. Περιλαμβάνει πληροφορίες για τη γεωγραφία, τις αρχαιότητες, την ιστορία, τη γλώσσα, και τη λαογραφία της Κύπρου.

Το 1890 εκδόθηκε στην Αθήνα το βιβλίο του Γεώργιου Φραγκούδη, *Κύπρις*, που είναι καρπός της οδοιπορίας του συγγραφέα από την Κύπρο.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Γιώργος Γεωργής γεννήθηκε στο Παραλίμνι το 1948 και αποφοίτησε από το Ελληνικό Γυμνάσιο Αμμοχώστου. Απόφοιτος και διδάκτωρ του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου της Αθήνας. Υπήρξε πρώτος Γενικός Γραμματέας της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Φοιτητών και Νέων Επιστημόνων. Εργάστηκε σε σχολεία μέσης εκπαίδευσης στην Κύπρο και στην Ελλάδα και στο Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ανέλαβε Μορφωτικός Ακόλουθος στην Αθήνα το 1982-1994 και 1997-2000. Πρώτος διευθυντής του Σπιτιού της Κύπρου στην ελληνική πρωτεύουσα (1987-1993, 1997-2000). Από το 1994 μέχρι το 1997 υπήρξε Visiting Research Associate στο King's College του Λονδίνου και συνεργάτης ερευνητής στο Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών της Κύπρου.

Αναπληρωτής καθηγητής της Ιστορίας του Νεότερου Ελληνισμού στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου. Ασχολείται συστηματικά με την Πολιτική και Διπλωματική Ιστορία του Ελληνικού Κράτους, με την Ιστορία του κυπριακού εθνικού κινήματος, την Πολιτική Ιστορία της Κυπριακής Δημοκρατίας 1959-1974 και τον διπλωμάτη Σεφέρη. Έχει τιμηθεί με τον Ταξίαρχο του Φοίνικος της Ελληνικής Δημοκρατίας και με εύφημη μνεία της Πρυτανείας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Έχει γράψει 12 βιβλία και πολλά άρθρα σε συλλογικούς τόμους και περιοδικά.

Πρέσβης της Κύπρου στην Ελλάδα με παράλληλη διαπίστευση στη Ρουμανία, Βουλγαρία και Αλβανία από το 2005 μέχρι το 2009.

Εργογραφία: Γεωργής Γιώργος, *Ο Σεφέρης περί των κατά την χώραν Κύπρον σκαιών*, Εκδόσεις Σμίλη, Αθήνα 1991, *Στις απαρχές της Ελληνικής εξωτερικής πολιτικής*, εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 1995. (Δεύτερη έκδοση 1996), *Η πρώτη μακροχρόνια Ελληνοτουρκική διένεξη*, εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 1996, *Το διαχρονικό ταξίδι του Κηφέα*, έκδοση Λαϊκή Ευρωπαϊκή Τράπεζα, Πάτρα 1999, *Η Αφροδίτη ταξιδεύει με τη σφίγγα. Κύπρος-Χίος: Διαχρονικές σχέσεις*, εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 2000, *Πολιτικές και κοινωνικές συμπεριφορές στην Κυπριακή Μικροπεριφέρεια. Ο Μακάριος και το Παραλίμνι. Η σχέση ενός ηγέτη με μια κοινότητα*, εκδόσεις Εν τύποις, Λευκωσία 2006, *Η Λάρνακα των Μαυροϊδιδων και του εμπορίου 1878-1937. Σπουδές και προσεγγίσεις στη μικροιστορία μιας πόλης*, Λάρνακα 2009, *Στους αντίποδες της Μεσογείου*, εκδόσεις Εν τύποις, Λευκωσία 2010.

SESSION III

CONTRASTS AND CHALLENGES: EMPIRE, COLONIALISM AND NATION

Giorgos Georgis

Greek Travellers' Writings on 19th Century Cyprus

The first printed book on Cyprus to be published in Greece was Dimitrios Margaritis's booklet *Diatribē on Cyprus*, which came out in 1849. It is essentially a report by the first Greek Consul to the island. Margaritis describes the situation in mid-19th century Cyprus based on the observations he made during his travels, the information he received from the archive of the French Consulate, and the news reports sent to him by friends in different towns across the island.

Athanassios Sakellarios from Aghios Petros Kynourias, who had worked as a school principal in Larnaca from 1849 to 1854, published in Athens in 1854 and 1868 two substantial tomes entitled *Ta Kypriaka*, which were reprinted with corrections and additions in 1890 and 1891. They include information on the geography, the archaeology, the history, the language and the local customs of Cyprus.

In 1890, *Kypris*, a book by Georgios Frangoudis was published in Athens, the fruit of the Cypriot author's travels.

SHORT BIOGRAPHY

George Georgis was born in Paralimni, Cyprus in 1948 and graduated from the Greek high school of Famagusta. He studied at the Department of History and Archaeology of the University of Athens from where he also received his Ph.D. He served as the first Secretary General of the Pancyprian Federation of Students and Young Scholars. He worked at secondary education schools in Cyprus and Greece, as well as for the Press and Information Office of the Republic of Cyprus. He was appointed Cultural Attaché to Athens between 1982-1994 and 1997-2000. He was the first director of the House of Cyprus in Athens (1987-1993, 1997-2000). From 1994 to 1997 he was Visiting Research Associate at King's College London and a researcher at the Cyprus Research Centre.

An Associate Professor of Modern Greek History at the Department of History and Archaeology, University of Cyprus, his interests include the political and diplomatic history of the Greek State, the history of the Cypriot national movement, the political history of the Republic of Cyprus (1959-1974), and the diplomat George Seferis.

He has been awarded the cross of the Order of the Phoenix of the Hellenic Republic and an honorary mention by the Rectorship of the University of Athens.

He is the author of 12 books, including *Seferis Concerning the Misfortunes of the Land of Cyprus* (Athens, 1991); *At the Beginning of Greek Foreign Policy* (Athens, 2nd edition 1996); *The First Long-running Greco-Turkish Dispute* (Athens, 1996); *The Timeless Journey of Cepheus* (Patras, 1999); *Venus Travelling with the Sphinx. Cyprus-Chios: Timeless Relations* (Athens, 2000); *Political and Social Behaviours in the Microregion of Cyprus. Makarios and Paralimni. The Relationship between a Leader and a Community* (Nicosia, 2006); *Larnaca of the Mavroidis Family and Commerce* (Larnaca, 2009); *At the Antipodes of the Mediterranean* (Nicosia, 2000); as well as of numerous contributions to collective works and periodicals.

He served as Ambassador of Cyprus to Greece with parallel accreditation to Romania, Bulgaria and Albania from 2005 to 2009.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ III

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ: ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ, ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΟΣ

Αικατερίνη Παπαδουλάκη

Έλληνες επισκέπτες στην Κύπρο κατά τον 20^ο αιώνα: Εμπειρίες, αντιλήψεις, παραδοχές

Αναμοχλεύοντας καταλόγους και περιγραφές που αναφέρονται στην ταξιδιωτική λογοτεχνία που αφορά την Κύπρο, η πρώτη παρατήρηση που αναδύεται είναι ότι ο τόπος γνώρισε σημαντικό ερευνητικό και αφηγηματικό ενδιαφέρον από ξένους και κυρίως Έλληνες επισκέπτες. Οι λόγοι που οδήγησαν σε αυτό το ενδιαφέρον είναι το κίνητρο για μια πρώτη διερεύνηση και εξέταση του έργου των ταξιδιωτών. Αρκετοί από αυτούς ήταν σημαντικοί Έλληνες λογοτέχνες που αποτύπωσαν και κατέγραψαν πλούσιες περιγραφές τόπων, βιωμάτων και αντιλήψεων.

Η Κύπρος μετράει χιλιετίες ιστορίας και πολλές ανακατατάξεις. Υπάρχουν αρκετά ερωτήματα για τις κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές συνθήκες που διαμορφώθηκαν στον απόηχο των εξελίξεων σε διαφορετικές χρονικές περιόδους και τις συνέπειές τους όπως αποτυπώθηκαν στην καθημερινή ζωή. Τα ανωτέρω θέματα εξετάζονται, σε σημαντικό βαθμό, στα πολύτιμα κείμενα που έχουν κατατεθεί από τους επισκέπτες. Τα κείμενα πολλαπλασιάζονται με την πάροδο των ετών και έτσι, προσφέρεται ποικιλία για μελέτη όσον αφορά τον 20^ο αιώνα, στον οποίο επικεντρώνεται η παρούσα εργασία.

Επειδή υπάρχει πλούτος πηγών (λογοτεχνικά κείμενα, άρθρα, ταξιδιωτικοί οδηγοί) έχει ενδιαφέρον η συγκριτική μελέτη, για να ερευνηθεί ο τρόπος που αποτυπώνονται τα ιστορικά γεγονότα. Λαμβάνεται υπόψη η προέλευση και η ιδιότητα των επισκεπτών καθώς και η χρονολογία της επίσκεψης. Καταγράφεται ο πλούτος των κειμένων και στη συνέχεια μελετάται η πρόσληψη του τρόπου ζωής και των συνθηκών στην Κύπρο από τους επισκέπτες, ο τρόπος που παρουσιάζονται, καθώς και η προβολή-ανάδειξή τους για διαφορετικούς λόγους. Μέσα από αυτή τη διαδικασία διαγράφεται η ψυχοσύνθεση των ταξιδιωτών, αναζητούνται τα κίνητρα τους, οι απόψεις τους, η σύνδεσή τους με το νησί. Τέλος, γίνεται προσπάθεια να εκτιμηθεί η επιρροή του έργου τους στο κοινό.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η Αικατερίνη Παπαδουλάκη-Αποστολάκη είναι διδάκτωρ κοινωνικής και οικονομικής ιστορίας της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Η διδακτορική της διατριβή αφορά την ιστορία του τουρισμού και των ταξιδιωτικών επιχειρήσεων από το 19^ο στον 20^ο αιώνα. Είναι μέλος της EBHA (European Business History Association). Έχει συμμετάσχει σε συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό και μιλά Αγγλικά και Γαλλικά. Εργάζεται στο Πανεπιστήμιο Κρήτης. Έχει πολυετή εμπειρία σε θέματα διοικητικής και οικονομικής διαχείρισης.

SESSION III

CONTRASTS AND CHALLENGES: EMPIRE, COLONIALISM AND NATION

Aikaterini Papadoulaki

Greek Visitors in Cyprus during the 20th Century: Experiences, Perceptions, Acceptances

Searching catalogues of works and descriptions by travellers concerning Cyprus, the first observation emerging is that the island has attracted great interest from foreign and mainly Greek visitors. The reasons for this phenomenon beg some questions. Many of the literary figures involved were widely known authors who documented their observations, and later published their experiences and perceptions accompanied by rich descriptions of the country.

Cyprus has a long history going back thousands of years and experiences of wars, occupation and constant transformation. Social, political and economic processes were set in motion after each historic episode, their consequences reflected in every-day life as well as in more collective responses. Many visitors inquired and have studied these responses. Works gradually multiplied so that they offer today a consistent body of work with valuable insights, especially during the 20th century, on which this paper will focus.

Despite stark contrasts, heterogeneous sources often also share common characteristics. Several examples will be looked at in this paper, e.g. literature books, travel guides etc. and a comparative approach will be used to trace the way key historical facts were presented. Variables such as visitors' origin, identity and timing are central in the analysis. Sources are initially documented and placed in context so that through this process we get to know the profile of the visitors, their motives, views, and their connections to the island. Finally an attempt is being made to evaluate the influence of their work on the general reading public.

SHORT BIOGRAPHY

Aikaterini Papadoulaki-Apostolaki holds a Doctor of Philosophy degree in social and economic history, from the School of Humanities, Hellenic Open University, Greece. Her thesis is on History of Tourism and Travel Business in 19th and 20th centuries. She is a member of EBHA (European Business History Association). She has participated in various international conferences, and speaks Greek, English and French. She works at the University of Crete, having long experience on administration.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΙΙΙ

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ: ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ, ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΟΣ

Ελένη Αντωνιάδου

Gladys Peto, Αθηνά Ταρσούλη: «Λεπτομέρειες στην Κύπρο»

Η εισήγηση θα εξετάσει τα έργα που προέκυψαν από την παραμονή αυτών των δύο σημαντικών επισκεπτριών στην Κύπρο και το πώς η εποχή που πραγματοποιούν τα ταξίδια τους επηρεάζει την οπτική τους και την πρόσληψη του τόπου, κατά συνέπεια. Κοινό χαρακτηριστικό, οι σπουδές και η ενασχόληση και των δύο με την τέχνη που αποτυπώνεται και στα βιβλία που έγραψαν για την Κύπρο και φυσικά οι «λεπτομέρειες» που εντοπίζουν και καταγράφουν και που τελικά, κάθε άλλο παρά λεπτομέρειες είναι, όπως, εξάλλου, συμβαίνει και στο σεφερικό ποίημα, από όπου και το δεύτερο μισό του τίτλου της εισήγησής μου.

Η Βρετανή Gladys Peto, συγγραφέας και εικονογράφος, σχεδιάστρια μόδας, σκηνογράφος και δημιουργός καλλιτεχνικών αφισών, έρχεται στην Κύπρο στα μέσα της δεκαετίας του '20, συνοδεύοντας τον σύζυγό της. Είναι μια γυναίκα της «χρυσής» δεκαετίας του '20, με όλες τις συνδηλώσεις του όρου, η οποία, στο σύντομο έργο της για την Κύπρο, αντιμετωπίζει με χιούμορ, ειρωνεία και οξύ, κριτικό, αλλά και αυτοσαρκαστικό βλέμμα, τα όσα βλέπει και αποτυπώνει σε μια μεταβαλλόμενη Κύπρο.

Η ζωγράφος και συγγραφέας Αθηνά Ταρσούλη επισκέπτεται την Κύπρο, την κρίσιμη για την σύγχρονη ιστορία της Κύπρου, δεκαετία του '50. Το έργο της είναι ακριβώς διαποτισμένο με το κλίμα της εποχής που αποτυπώνεται και στο ύφος της γραφής. Σημαντικά τα στοιχεία προφορικής παράδοσης που διασώζει, η έμφαση που δίνει στην λαϊκή τέχνη με εκτενείς αναφορές και σχέδια, καθώς και η ζωγραφική αποτύπωση μνημείων και κτηρίων.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Είναι απόφοιτος του Ιστορικού και Αρχαιολογικού Τμήματος της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Δίδαξε φιλολογικά μαθήματα σε σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης στην Κύπρο, Ελληνικά στο Λαϊκό Πανεπιστήμιο του Μονάχου και Αρχαία Ελληνικά σε Μεταλυκειακά Κέντρα στην Αθήνα, όπου ζει από το 1982.

Εργάστηκε στην Κύπρο, στο Τμήμα Διεθνών Συνεδρίων και στο Τμήμα Ξένου Τύπου του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών, από το 1978 έως το 1982, στην Κυπριακή Πρεσβεία της Αθήνας, ως Ακόλουθος Τύπου από το 1982 έως το 1984 και από το 1991 έως το 2010 στο Μορφωτικό Γραφείο - Σπίτι της Κύπρου. Από το 2005 έως το 2010 ασκούσε τα καθήκοντα της Μορφωτικής Ακολουθού. Ενδιάμεσα εργάστηκε στη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, στο Τμήμα Διεθνούς Συνεργασίας και Πληροφόρησης. Συνεργάστηκε, επίσης, με την ηγεσία του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου για διάφορες σειρές και ντοκιμαντέρ, καθώς επίσης και με τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου και την ΕΡΤ.

Έργα της: *Είναι παντού το ποίημα / Αθήνα-Κύπρος, ένα ποιητικό ταξίδι*, Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων, Αθήνα, 1994. (Επιμ) *Συνομιλία / Κείμενα του Δ.Ν. Μαρωνίτη για τον Τίτο Πατρίκιου*, Κέδρος, Αθήνα, 2005. (Επιμ) Ελένη Αντωνιάδου, Γιώργος Γεωργής, Κώστας Λυμπούρης *Για τον Γιώργο Σεφέρη*, Αίπεια, Σπίτι της Κύπρου και Εκδόσεις Παρουσία, Αθήνα, 2009. *Τα «Κυπριακά» του Τίτου Πατρίκιου*, Αίπεια, Σπίτι της Κύπρου και Εκδόσεις Παρουσία, Αθήνα, 2009.

Μεταφράσεις: Κριστίνε Νέσλιγκερ, *Λόλιποπ*, Καστανιώτης, Αθήνα, 1990. Τζων Μπάνβιλ, *Μεφίστο*, Εστία, Αθήνα, 1991. *Φορτούντος / Μυθιστόρημα του 1509 με ήρωα Κύπριο*, Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, Λευκωσία, 2004.

Μελέτες της έχουν δημοσιευτεί σε πολλούς συλλογικούς τόμους, καθώς και λογοτεχνικά περιοδικά, όπως *Η Λέξη*, *Διαβάζω*, *Εντευκτήριο*, *Ακτή* και *Άνευ*.

SESSION III

CONTRASTS AND CHALLENGES: EMPIRE, COLONIALISM AND NATION

Eleni Antoniadou

Gladys Peto, Athina Tarsouli: "Details on Cyprus"

This paper examines the works that resulted from the sojourn of these two important visitors in Cyprus, as well as how the era in which they traveled influenced their viewpoint and perception of the island. What links the two women together is art, which they both studied and practiced and which can be seen in the books they wrote on Cyprus and, of course, the "details" they observed and recorded which, in the end, are anything but details, as is the case in the poem by Seferis, to which the second part of my title refers.

Gladys Peto, a British writer, illustrator, fashion and set designer, and painter of art posters, came to Cyprus in the mid-1920s, accompanying her husband who was in the colonial administration. She was a woman of the roaring twenties and in her brief work on Cyprus, she recorded everything she saw on this changing island with wit, irony, and self-deprecating humor.

The painter and writer Athina Tarsouli visited Cyprus in the 1950s, a very critical decade in the island's recent history. The ambience of the time imbues her work and writing style. Her work is significant for the elements of oral tradition she preserves; the emphasis she places on folk art with extensive references and drawings; and her paintings of monuments and buildings.

SHORT BIOGRAPHY

She is a graduate of the University of Athens (Department of History and Archaeology, Faculty of Philosophy). She taught philology courses at secondary education schools in Cyprus and Greek language courses at Munich's Volkshochschule. She worked in Cyprus for the International Conference Department and the Foreign Press Department of the Press and Information Office from 1978 to 1982; and then in Greece, where she has been living since 1982, as Press Attaché to the Cyprus Embassy in Athens from 1982 to 1984 and in the House of Cyprus – Cultural Office of the Cyprus Embassy, from 1991 to 2010. From 2005 to 2010 she served as Cultural Attaché. In the meantime she worked for the Department of International Cooperation and Information of the General Secretariat of Youth.

She has also collaborated as a script writer and lyricist with the Cyprus Broadcasting Corporation, the Cyprus Theatre Organisation and the Hellenic Broadcasting Corporation ERT, on a number of TV series, documentaries and theatrical productions.

Her published works include: *The Poem Is Everywhere / Athens-Cyprus, a Poetical Journey* (Athens, 1994); (Ed.) *Conversation / Texts by D.N. Maronitis on Titos Patrikios* (Athens, 2005); (Eds.) E. Antoniadou, G. Georgis, C. Lybouris *On George Seferis*, (Athens, 2009) & *Ta "Kypriaka" by Titos Patrikios* (Athens, 2009).

Translations: Christine Nöstlinger, *Lollipop*, (Athens, 1990); John Banville, *Mephisto* (Athens, 1991); *Fortunatus / A Novel Written in 1509 with a Cypriot Hero* (Nicosia, 2004). She has contributed essays and articles to numerous collective works and literary journals.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ IV

ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ

Εύη Σαχίνη

Σύγχρονες τεχνολογίες και εξελιγμένα εργαλεία για τη διαδικτυακή διάθεση πολιτιστικού περιεχομένου με έμφαση στη βελτίωση της εμπειρίας χρήστη

Η αξιοποίηση του Διαδικτύου ως μέσου για τη διαχείριση και ανάδειξη πολιτιστικού περιεχομένου αποτελεί τομέα με σημαντικά επιτεύγματα και αυξανόμενη δραστηριότητα διεθνώς, αν και πολλές πτυχές και δυνατότητές του δεν έχουν κατανοηθεί πλήρως και βρίσκονται ακόμα υπό διερεύνηση. Οι σύγχρονες εξελίξεις τόσο σε τεχνολογικό επίπεδο όσο και σε ό,τι αφορά τις απαιτήσεις των χρηστών καθιστούν αυτονότες αλλά όχι επαρκείς τις προσεγγίσεις που περιορίζονται στην ψηφιοποίηση πολιτιστικού περιεχομένου και σε βασικές λειτουργίες διάθεσής του μέσω Διαδικτύου. Απαιτείται επιπλέον, μεταξύ άλλων, αναλυτική τεκμηρίωση και εξελιγμένες τεχνικές αναπαράστασης της σχετικής πληροφορίας (μεταδεδομένων) καθώς και διάθεση του ψηφιακού υλικού με τρόπους που βελτιώνουν δραστικά την παραστατικότητα και χρησιμότητα της παρουσί-σής του. Σημαντικά προκύπτοντα οφέλη αποτελούν η ανάδειξη και επαναχρησιμοποίηση μέσα από τρίτες εφαρμογές αλλά και η ριζική βελτίωση της εμπειρίας χρήστη που μπορεί να αποδειχθεί καταλυτική για την ποιοτικότερη και αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του υλικού και την προσέλκυση του ενδιαφέροντος ευρύτερου κοινού. Η παρουσίαση εστιάζει σε ορισμένες από τις τεχνικές και μη προκλήσεις για την επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η Εύη Σαχίνη είναι Δρ. Χημικός Μηχανικός του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Από το 1997 είναι Προϊσταμένη του Τμήματος Στρατηγικής και Ανάπτυξης του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ). Στα καθήκοντά της περιλαμβάνονται η διαμόρφωση της βραχυπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης στρατηγικής του φορέα και η ευθύνη του επιχειρησιακού σχεδιασμού των δράσεων που εντάσσονται στα ετήσια και πολυετή σχέδια ανάπτυξης του.

Διαθέτει σημαντική εμπειρία στον σχεδιασμό, το συντονισμό και την παρακολούθηση έργων που αφορούν την έρευνα & τεχνολογία, τη διαμόρφωση υποδομών υψηλών απαιτήσεων σε τεχνολογίες που συγκλίνουν σε διεθνή standards και ενσωματώνουν νέες υπηρεσίες ανοικτής πρόσβασης στη γνώση, την ανάπτυξη και διάθεση ψηφιακού περιεχομένου.

Έχει διατελέσει εμπειρογνώμων και Εθνική Εκπρόσωπος στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για θέματα έρευνας & καινοτομίας, ψηφιακών βιβλιοθηκών, αξιοποίησης ερευνητικών αποτελεσμάτων και ενίσχυσης του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας. Ως μέλος της ελληνικής επιστημονικής κοινότητας έχει εμπλακεί ενεργά, τα τελευταία 20 χρόνια, στη διαμόρφωση των εθνικών πολιτικών στους παραπάνω τομείς.

Έχει συμμετάσχει ως προσκεκλημένη ομιλήτρια σε πολλά διεθνή fora και συνέδρια για την Έρευνα και Καινοτομία, την Κοινωνία της Πληροφορίας και της Γνώσης τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό.

Είναι υπεύθυνη του κύριου αναπτυξιακού έργου του ΕΚΤ, του «Εθνικού Πληροφοριακού Συστήματος Έρευνας και Τεχνολογίας», που αναπτύσσει την ερευνητική e-υποδομή για το ερευνητικό περιεχόμενο και τα δεδομένα. Είχε την ευθύνη σχεδιασμού και συντονισμού των εκδόσεων *Ελληνικές Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 1993-2008* και *Ελληνικές Επιστημονικές Δημοσιεύσεις 1996-2010*. Είναι μέλος του Γενικού Συμβουλίου Βιβλιοθηκών, Γενικών Αρχείων του Κράτους και Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης, καθώς και μέλος του Δ.Σ. του Εθνικού Δικτύου Έρευνας και Τεχνολογίας.

SESSION IV

CARTOGRAPHICAL AND TRAVELLERS' COLLECTIONS IN THE DIGITAL AGE

Evi Sachini

*Advanced Technologies and Tools for Providing Cultural Material Online
with a Focus on Improving the User Experience*

The use of the Internet as a means to manage and promote cultural heritage material is a sector with already significant achievements and increasing activity internationally; however many of its aspects and potential are not fully understood and are still under investigation. Recent developments in terms of technology and user requirements call for approaches that are not limited to the digitization of cultural content and basic web presentation facilities. Further requirements include detailed documentation, application of advanced models for the representation of relevant information (metadata) and the presentation of digital material in more usable and resulting benefits are the reuse through third party applications and the drastic improvement of the user experience; both points may prove crucial for the utilisation of cultural content in more sophisticated and efficient ways and for attracting the interest of the wider public. The presentation focuses on some of the technical and non-technical challenges towards the achievement of these goals.

SHORT BIOGRAPHY

Evi Sachini holds a PhD in Chemical Engineering from the National Technical University of Athens. Since 1997 she has been the Head of the Strategic Planning and Development Department of the National Documentation Centre (EKT)/NHRF. Her duties as Head of the Strategic Planning and Development Department at EKT include the formulation of the short- and long-term strategic priorities of the organization, as well as the responsibility for all the activities and projects that lead to their implementation. She has substantial experience in strategy development, and the planning and management of large-scale national and international projects in research and technology, especially in e-infrastructures that provide open access to knowledge, support innovation and the dissemination and preservation of digital content. She has served as a national expert for and national representative to the European Commission on issues of research and innovation, digital libraries, exploitation of research results and the support of the European Research Area. As member of the Greek scholarly community she has been actively involved in the last 20 years in policy-making in the aforementioned fields. She has participated as invited speaker in numerous international fora and conferences on Research and Innovation and Information Society in Greece and abroad. She is in charge of EKT's major development project, the "National Information System for Research and Technology", which develops the research e-Infrastructure for research content and research data in Greece. She has been the scientific coordinator and co-author of EKT's two recent bibliometric studies on Greek research, the *Greek Scientific Publications, 1993-2008* and the *Greek Scientific Publications, 1996-2010*. She is member of the General Council of Libraries, the General State Archives, the Educational Television, as well as a member of the board of the Greek Research & Technology Network.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η Οργανωτική Επιτροπή του Συνεδρίου ευχαριστεί:

Την κυρία Λίνα Μενδώνη, Γενική Γραμματέα Πολιτισμού
του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων,
Πολιτισμού και Αθλητισμού,
για την παραχώρηση υλικού για το Συνέδριο.

Την εταιρία τηλεπικοινωνιών, Cyta Ελλάδος για τη συνεισφορά της στο Συνέδριο.

ACKNOWLEDGEMENTS

The Organising Committee of the Conference
acknowledges the contribution of:

Mrs. Lina Mendoni, General Secretary,
Ministry of Education and Religious Affairs, Culture and Sports,
for the generous donation of material for use at the Conference.

Cyta Hellas telecommunications company, for its contribution to the Conference.

CONFERENCE SECRETARIAT

ERA LTD, 17, Asklipiou str. | 106 80 Athens, Greece | Tel.: +30 210 3634 944 | Fax: +30 210 3631 690 | e-mail: info@era.gr | www.era.gr

